Живко Фирфов

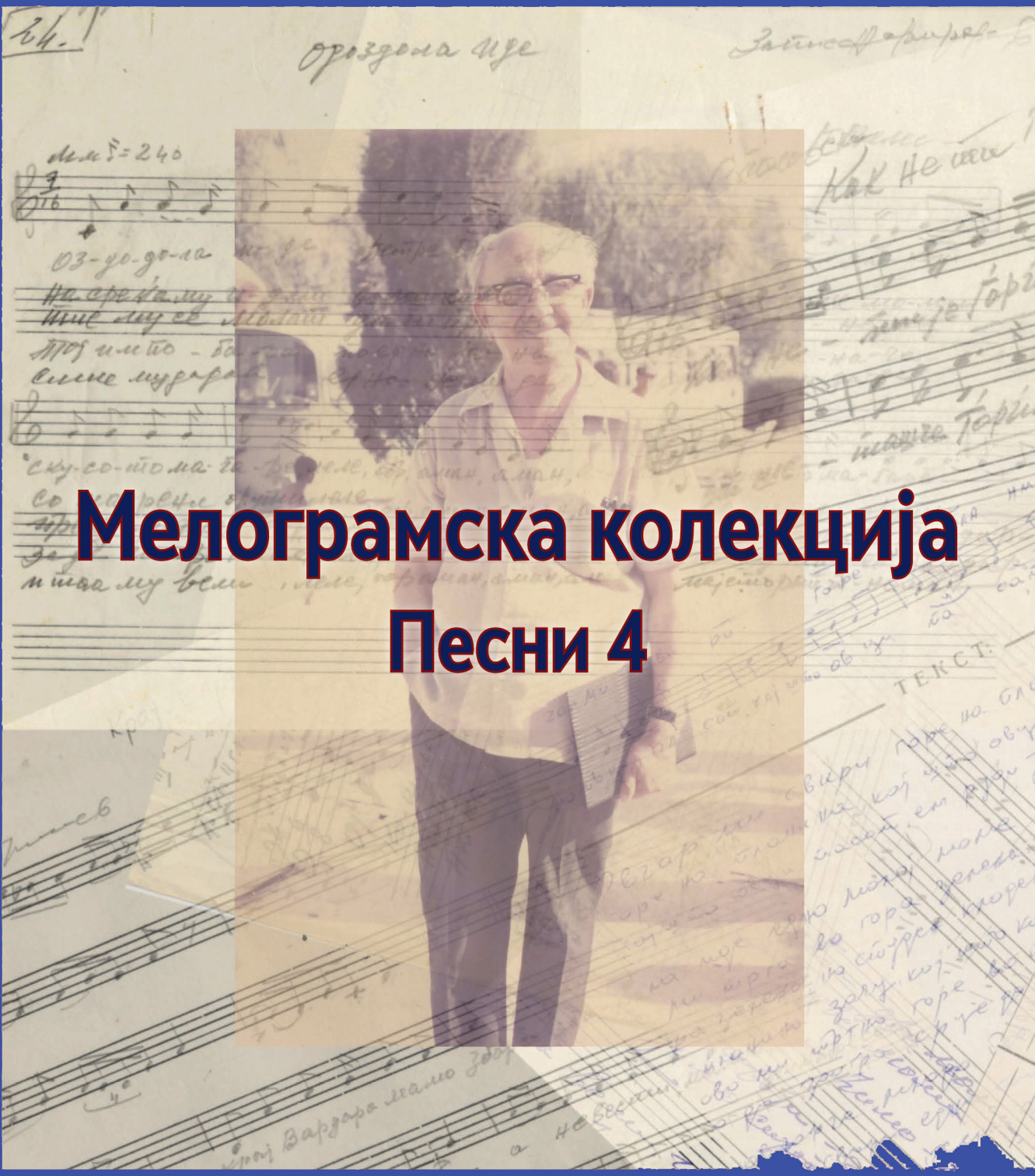

Мелограмска колекција
Песни 4

BuzAc

Живко Фирфов

Мелограмска колекција
Песни 4

Скопје, 2024 година

Живко Фирфов

Мелограмска колекција
Песни 4

Скопје, 2024 година

Живко ФИРФОВ
МЕЛОГРАМСКА КОЛЕКЦИЈА ПЕСНИ 4

Прво издание, Скопје, 2024.

Издавач
Buzarovski Archive

За издавачот
проф. д-р Димитрије БУЖАРОВСКИ

Уредници
проф. д-р Димитрије БУЖАРОВСКИ
проф. д-р Трена ЈОРДАНОСКА

Илустрации
Дафина ЈОРДАНОСКА

© Buzarovski, 2024

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски“, Скопје

784.4.089.6(497.7)Фирфов,Ж.

ФИРФОВ, Живко
Мелограмска колекција [Електронски извор] : песни 4 / Живко Фирфов ; [уредници Димитрије Бужаровски, Трена Јорданоска ; илустратор Дафина Јорданоска]. - Скопје : Д. Бужаровски, 2024

Начин на пристапување (URL):
http://buzar.mk/. - Текст во ПДФ формат, XVI, 106 стр., илустр. - Наслов преземен од екранот. - Опис на изворот на ден 14.05.2024

ISBN 978-608-67089-3-1

а) Фирфов, Живко -- Мелограми б) Македонски народни песни -- Мелограми

COBISS.MK-ID 63661573

Предговор кон првата книга

Мелограмската колекција Фирфов во ИРАМ/БузАр ја донесе синот на Живко Фирфов – Милан Фирфов во 2003 година. По дигитализацијата на касетната *Колекција Фирфов* со која започна дејноста на трансферот на аналогните звучни носачи со фолклорни материјали во дигитален формат во ИРАМ/БузАр во 2002 година, Милан Фирфов предложи да ги дигитализираме необјавените мелограми од Живко Фирфов, главно работени во 1970-тите години. Со Милан Фирфов уште во 1990-тите се обидовме во повеќе наврати да ги добиеме мелограмите од Живко Фирфов останати во Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ кои Институтот не ги објавил. И тогаш, главната цел беше најнапред да ги препишеме со дигитален нотен процесор и на тој начин да ги подготвиме за објавување. За жал, во Институтот не наидовме на разбирање и по десетина години Милан Фирфов го донесе она што беше останато во нивниот дом.

Задачата да ги скенира и пренесе во нотен процесор ѝ беше доделена на Ирена Митевска (подоцна Ирена Митевска-Милевска) во тоа време студент на постдипломски студии на ФМУ и соработник во ИРАМ.

Митевска најнапред го скениираше оригиналниот материјал, а потоа мелограмите ги испиша во нотниот процесор Сибелиус. Воедно беше формирана и база со метаподатоците, во која беа евидентирани вкупно 383 единици. Целиот процес, вклучувајќи ги и проблемите во дигитализацијата, беше опишан во магистерскиот труд кој Ирена Митевска го изработи и одбрани во 2005 година.

Митевска вложи огромен труд во скенирањето и испишувањето на мелограмите, бидејќи нивното префрлање не беше техничка работа, туку на секој мелограм требаше да му се пристапи со големо внимание и разбирање и на музичките фрази и текстот и посебно на ракописот на Живко Фирфов. Така, Митевска ја направи првата редакција на овие мелограми при што договорено беше интервенциите да се прават исклучиво кај очигледни случајни грешки, односно мелограмите во Sibelius да се пренесат онака како што ги испишувал Живко Фирфов.

Во пролетта 2023 година одлучивме мелограмската колекција да се издаде во електронско издание, нешто за кое веќе имавме повеќегодишно искуство. На тој начин го задржавме и принципот да не бараме никакви финансиски средства, односно како и сите активности на БузАр и оваа да ја спроведеме на ентузијастичка, односно волонтерска основа. Задачата да ја направи оваа последна редакција и технички да го уреди изданието ја презеде Трена Јорданоска, која повеќе од една деценија ги подготвуваше изданијата на БузАр.

Исто така одлучивме дека изданието ќе го содржи мелограмот во дигиталниот формат (Сибелиус) и скенираните оригинални верзии од Живко Фирфов.

Со оглед на големиот број мелограми (383) одлучивме колекцијата да ја објавиме во повеќе изданија, кои би содржеле до 50 примери.

Најголемиот проблем што ја следеше дигитализацијата на овие мелограми беше што тие првично се работени како подготвителен материјал за натамошни изведби со оркестрите на Македонското радио и телевизија (МРТ). Затоа тие го немаат финалниот формат за печатење, односно објавување во книга. Сигурни сме дека ако Фирфов ги подготвувал за да ги предаде за уредување за печат, би пристапил на поинаков начин и како што се случува во другите изданија со негови мелограми, би ги категоризирал според одредени параметри.

Дилемите на Митевска каде и колку да се интервенира, се пренесоа и на вториот уредник Јорданоска, која дополнително внесе корекции за кои бевме сигурни дека се ненамерни грешки. На тој начин во целост е задржано основното ткиво на оваа мелограмска колекција изградено од нејзиниот автор Живко Фирфов.

Оригиналната верзија на мелограмите делумно содржеше и нумерација која уште при првиот дигитален трансфер не беше доследно следена. Како што кажавме, Фирфов не правел нумерација со групирање според категории, туку броевите на песните ги внесувал онака како што ги работел. И во оваа втора редакција си дозволивме корекции во редоследот на песните.

Постоеше опција кон песните да се додадат анализи за амбитусот и тонската низа (онака како што Фирфов го прави во повеќето од претходните печатени изданија со негови мелограми). Исто така, песните можеше да се организираат и според параметри, како на пример, метарот, или изедначат преку финската метода. Но, фактот што тие веќе се поставени во дигитален формат отвора можност дополнително, без потешкотии, да се прават анализи, посебно кога ќе се има предвид дека веќе живееме во времето на вештачката интелигенција.

Посебна благодарност искажуваме кон Дафина Јорданоска која со своите вињети придонесе ова издание да ја добие топлината и живоста на фолклорната музичка материја и на тој начин да се избегне сувопарноста и монотоноста на мелограмскиот запис.

Паралелно со подготовката на ова издание во БузАр започнавме со уште еден многу важен проект – *Мултимедијалниот корпус на македонски народни песни* (MCMFS). *Мелограмската колекција Фирфов* ја даде основата за првите песни кои влегоа во овој корпус, односно ги добија своите нумерички кодови. Со тоа дигитализацијата на оваа колекција уште повеќе доби во значење.

Охрид, 8 август 2023 година — Димитрије Бужаровски

Предговор кон втората книга

Во втората книга од *Мелоґрамската колекција Фирфов* беа применети моделите на претставување и уредување на песните што беа утврдени со првата книга од овој циклус. Веројатно, како што ќе напредува циклусот, ќе забележиме уште некои детали кои благодарејќи на електронското издание ќе можат дополнително да се коригираат и во веќе издадените книги. Исто така, со деталната обработка во подготовката на секоја нова книга ќе се потврдуваат и некои од констатациите од предговорот за првата книга.

Така, на пример, и во оваа книга се потврдува дека мелограмите се работени за снимање и изведување на песните. Затоа Фирфов во некои од нив додава и двоглас и триглас, кои се негова интервенција, односно не се дел од изворната варијанта на песната. Пример за ова е песната бр. 56 „Мариче на стол седеше“, која во аудио снимката од *Колекцијата Фирфов* има само еден глас, а во мелограмот три. Уште покарактеристичен пример е песната бр. 93 „Моме стое на бунарот“ во која се јавува полифонија која наликува на канон. Овој пример е датиран од 1955 година со што делумно е фрлена светлина за причините на ваквите интервенции. Како што знаеме, Фирфов во крајот на 1940-тите интензивно работел на формирање пеачки групи низ цела Македонија, (кои се разликуваат од хоровите), кои изведувале народни песни во изворната форма или во вакви обработки. Ова било во согласност со тогашните пролеткултовски тенденции и масовното негување на фолклорот, еден вид аматеризам, за што не биле потребни професионални диригенти.

Инаку, покрај овој пример, и во првата книга, а и во оваа среќаваме песни кои прв пат се запишани уште во 1930-тите (според назнаките на Фирфов), наспроти доминантниот број на песни мелографирани во 1970-тите. Во радио емисиите со искажувања на Живко Фирфов, кои исто така се дигитализирани во архивот ИРАМ/БузАр, се споменува дека Фирфов оставил 6,500 мелограми во Институтот за фолклор, за што говоревме и во предговорот кон првата книга. Секако, многу би било интересно да се направи споредба меѓу нив и оваа колекција за да се утврдат принципите според кои Фирфов ги мелографирал песните.

Во оваа смисла, веќе со уредувањето на оваа група песни утврдивме дека Живко Фирфов осмините ноти ги испишува со бајрачиња кога на секоја осмина припаѓа еден слог, а кога слогот продолжува и на следната нота, односно ноти, ги поврзува. Ова доследно го применува во сите мелограми.

И во првата и во втората книга забележавме варијанти на една песна. Примери има повеќе. Во песните бр. 60 „Излего да се прошетам“ и бр. 62 „Излегов да се прошетам“ од втората книга се поклопуваат насловите и почетните делови на текстот. Првата песна е од с. Гари, Лазарополе, а втората од Кичевско. Во мелодиските линии се јавуваат сличности, но метро-ритмичката структура е сосема различна. Почетната интонација исто така се разликува. Друг пример е песната бр. 67 „Ој Алт’но моме“, односно бр. 19 „Ај Алт’но моме“ (од првата книга), двете од с. Ѓоноица, Гостиварско. Кај нив почетната интонација (С), метро-ритмичката структура и стиховите се поклопуваат, меѓутоа втората фраза и орнаментиката е тоа што ги разликува. Во првата книга се појавува и песна со три варијанти: бр. 3 „Ја излези Стојне“, бр. 32 „Стојне, Стојне“ и бр. 34 „Ој мори Стојне“.

Како што напишавме во предговорот кон првата книга, нашата нумерација нема да се совпадне со онаа која потекнува од Живко Фирфов. Затоа и овде може да се забележат разлики во броевите кои се јавуваат во скенираните песни, со нашите броеви.

Во скенираните верзии од песните се јавуваа и додатоци, за кои констатиравме дека според ракописот, не потекнуваат од Живко Фирфов. Одлучивме тие да се јавуваат во останатите податоци за мелограмот во загради. Исто така, одлучивме да поставуваме прашалник во заграда, онаму каде што не се читливи забелешките од Фирфов. Таков е примерот со песната бр. 52 „Мита мете рамни двори“ во која се јавува текстот *Од гр̄уп̄а иг̄раорки на Гореш (?)*, во кој не е јасен последниот збор *Гореш*.

Кога се појавуваа големи разлики помеѓу стиховите потпишани под нотниот текст и текстот „во кутија“ (каде што се испишани сите строфи на песната), употребувавме варијанти А и Б, како на пример во бр. 55 „Ти моме, ти лудо“. Доколку разликите беа мали (на пример, бр. 44 „Горе на Пирина“) ги запишувавме во загради. Во овој пример се запишани и два различни наслови во нотниот и поетскиот текст. Примерот се јавува во аудиоколекцијата и одговара на поетскиот текст. Слична ситуација е со бр. 52 „Мита мети рамни двори“, која исто така се јавува во аудиоколекцијата, и која во запишаниот нотен текст има внатрешно проширување од еден такт, (7. такт – *дл̄го ме̄те*), кое го нема во поетскиот текст и снимената верзија.

Како што беше кажано и во предговорот кон првата книга, интервениравме само онаму каде очигледно нешто беше испуштено, како на пример, во песната бр. 68 „А бре попе“, каде во вториот такт недостасува предзнак пред тонот F, или во бр. 56 „Мариче на стол седеше“, каде имаше испуштени знаци за репетиции.

Во бр. 75 „Ој детенце“, одлучивме вториот глас кој Фирфов го додал и кој полифоно се спротивставува на основниот глас на песната, да го издвоиме на посебно петолиние.

Во песната бр. 52 „Мита мете рамни двори“ не беше јасен почетокот на четвртиот такт кој ние го усогласивме според почетокот од 11. такт. Во снимката од оваа песна на тоа место се јавува извик.

Во песната бр. 53 „Ќе дом Тинке вечер да те крадам“ во текстот исчукан на машина Фирфов внел корекции на две места: наместо *ми си*, името *Мице*. По внимателно преслушување на снимката од аудиоколекцијата Фирфов исполнета од Тина Ташева (бр. 979), одлучивме секаде да го замениме *ми си* со *Мице* (онака како што назначил самиот Фирфов), бидејќи очигледно е дека кај крајното *е* настапува редукција во *и*, карактеристична за егејските говори. Во снимката се јавува и бурдон кој Фирфов не го испишал. Фирфов исто така ја запишал од третиот стих натаму, така што го реконструиравме и почетокот на песната.

Скопје, 19 септември 2023 година

Димитрије Бужаровски
Трена Јорданоска

Предговор кон третата книга

Изработката на третата книга со мелограми од Живко Фирфов ги потврди заклучоците кои ги изнесовме во предговорите на претходните две книги. Во оваа смисла, и натаму се потврдува сознанието дека создавањето на оваа колекција било со практична намена, посебно за изведбите со чалгискиот ансамбл или со пејачки групи.

Песните од оваа колекција ги добивме организирани во три папки од самиот Фирфов. Така, со оваа книга завршуваат песните од првата папка и започнуваат од втората. Во претходните предговори веќе укажавме на отстапувањата помеѓу оригиналната нумерација на Фирфов и нашето издание на колекцијата. Овие разлики во нумерациите ќе бидат уште поистакнати натаму, како ќе се движиме низ колекцијата, бидејќи, на пример, во првата папка по песната „Бесилка се готви“ (кај нас бр. 102, изворно број 100) се појавуваат мелограми во кои нема конзистентна нумерација.

На почетокот на втората папка најпрво се вклучени списоци напишани од Фирфов со наслови на песни организирани според азбучен ред (дел од овие песни се вклучени во оваа збирка, но не можеме да откриеме за што бил наменет овој список). По нив следи издание за глас и пијано на композицијата *Biliana* (Based on a Theme Of A Macedonian Folk Song), Words and Music by Evan Georgeoff and Jivko Firfov, Concert Music Publishing Co., 1650 Broadway, New York 18, N. Y), како и листови со насловите и стиховите на песните „Вино пијам ем ракија“, „Јас те пратив на лозје Калино“, „Сношти минав покрај вази“, „Саноќ седам Трено“, „Ставај Донке“ и „Димна јуда“ испишани на машина.

Нашите сознанија поврзани и со аудиоколекцијата Фирфов, која исто така ја дигитализиравме во архивот ИРАМ/БузАр, говорат дека Фирфов и во снимањето и во мелографирањето ставал акцент на помалку познати песни, односно песни кои со време ќе се изгубат од репертоарот на народните пејачи. Се разбира, тоа не исклучува дека дел од нив останале популарни до денес, како на пример: бр. 114 „Пиле Трено“, бр. 115 „Черешна се од корен корнеше“, бр. 121 „Се посврши сербез Донка“, бр. 128 „Кажи Епсо“, бр. 130 „Болен ми лежи Миле Поп Јорданов“ (овде е мелографирана во 7/8, наместо 3/4 како што најчесто се изведува), бр. 143 „Ајде дали знаеш, паметуваш Милице“ и бр. 144 „Со маки сум се родила“, запишани во овој дел од мелограмската колекција.

Поголеми разлики во однос на содржината од претходните две книги, е појавата на песни од Македонија од други собирачи и мелографи, дел од нив издадени во други земји. Така, од бр. 106 до бр. 115 се јавуваат мелограми од Добри Христов (1875–1941, објавени како *66 народни песни на Македонските Българи*, Софија 1931; воедно хармонизирани за глас и пијано) и Лудвиг Куба (1863–1956, *Slovanstvo ve svých zpěvech, Písně makedonské*, Прага 1928). Затоа во забелешките кај овие песни ги вклучивме и списоците со броеви на песните нумерирани според изданијата на Христов и Куба. Исто така, видно е дека овие мелограми се напишани со поинаков ракопис од ракописот на Фирфов. Фирфов планирал да ја вклучи и песната „Сошила ми мајка елече“ (бр. 11 во изданието на Куба), бидејќи на задната страна на мелограмот бр. 107 ги запишал со фломастер стиховите на оваа песна. Во списоците на почетокот од втората папка Фирфов ги навел и песните „Темна магла низ полето“ (бр. 10 кај Христов) и „Димчета низам писале“ (бр. 12 кај Куба).

За песната бр. 119 „В царски палат“ Фирфов навел дека е изведена од информатор кој престојувал/бил од Софија, а е запишана од Иван Качулев во август 1958 година, но ракописот на мелограмот е на Фирфов. Песната бр. 121 „Се посврши сербез Донка“ е преземена од картотеката и нототеката на Радио Скопје, и во картичката за неа е наведено дека е запишана од М. Автовски во 1980 година. Таа е дел од од песните за кои Фирфов во аглите на мелограмите запишувал дека станува збор за одреден број на касета или лента, како и број на страница (на пр., бр. 143 „Ајде дали знаеш, паметуваш Милице“ и бр. 145 „Штом имаш мерак за мене“).

Секако, оваа книга ја издвојува и последната песна бр. 150 „Марш на македонските партизани“ (Фирфов навел во мелограмот дека ја работел во Горно Врановци, значаен политички и културен центар во кој во есента 1944 година се наоѓал Президиумот на АСНОМ, Централниот комитет на Комунистичката партија на Македонија и Главниот штаб на НОБ), и која, како и други партизански песни од овој период, се заснова на мелодија на советски авторски песни (во овој случај „Марш авиаторов“ од 1923 година). Таа е дел и од другите песни во оваа книга со тематика од НОБ, како на пр. бр. 116 „Стани, стани другар“ и бр. 143 „Буките развиваат браќа“.

И во оваа трета книга се јавуваат слични песни, на пр. бр. 103 „Садило моме“ и бр. 107 „Садило моме крај море лозје“ (изворно во изданието на Куба), кои се во различен тоналитет. Песната „Извор вода“ исто така се јавува во две варијанти, бр. 101 и бр. 127. Најголеми сличности се јавуваат кај песните бр. 117 „Блазе на Вичо Планина“ и бр. 118 „Блазе на Грамос Планина“, како и помеѓу песните бр. 63 „Ој Стојане сине“ (од втората збирка) и бр. 132 „Ој Стојане“. Песната бр. 131 „Ај детенце“ е варијанта на бр. 75 „Ој детенце“ од втората збирка, каде што се јавува во двогласна форма.

И во оваа збирка се појавуваат мелограми кои не се читливо запишани во нотниот текст. Таква е на пр., песната бр. 122 „Ај море седнала си Јана“ кај која постои двоумење за забележувањето во последните три такта. Во истата песна заради дијалектот и архаичниот изговор неразбирливи се зборовите од последната строфа. Неразбирливи зборови се јавуваат на повеќе места, на пр., бр. 124 „Кога мома умираше“. Во бр. 127 „Извор вода“ нејасно е името на информаторката Роска или Ратка. Во бр. 129 „Изникнало рајското цвеќе“ во насловот Фирфов го навел зборот *рајсконо*, кое го променивме во *рајскоѿо*, соодветно на текстот. Како и во претходните збирки, кај нејасните зборови поставувавме прашалник, на пр., бр. 136 „Не мети Милке дворови“ и бр. 141 „Огин го гори“.

Во збирката се јавуваат и песни во кои по завршувањето на пејачкиот нотен текст, Фирфов започнал да запишува друг нотен текст кој наликува на припев, хармонизација или дел кој треба да биде отсвирен инструментално. Посебно интересен пример е хармонизацијата преку басовата линија во песната бр. 135 „Митре Влаот“. Во мелограмите на песните бр. 124 „Кога мома умираше“ и бр. 127 „Извор вода“ се направени дополнителни интервенции во однос на прима и секунда волта, додавани се долни терци во мелодиската линија, а на крајот се јавува и нотен текст без стихови. Во песната бр. 127 се јавуваат грешки и во однос на метриката: Фирфов на почетокот забележал 7/8 такт, а песната е во 7/16 такт. Во песната бр. 147 „Таму долу крај Солуна“ 4/4 се заменети со 2/2 за да се добие конзистентност во метриката. Наша интервенција беше направена и во 7. такт на песната бр. 130 „Болен ми лежи Миле Поп Јорданов“, каде беше испуштена осмината која треба да кореспондира со слого-

вите на зборот *неговата*. Во мелограмот на песната бр. 149 „Даскале, море, даскале“ забележавме грешка со внесување на предзнакот за тонот **as**, која ја коригиравме, бидејќи е јасно дека песната е во **B-dur**, посебно поради финалниот тон.

Еден од оние примери кај кои се појавуваат поголеми недоследности во оликувањето на мелограмот е песната бр. 145 „Штом имаш мерак за мене“ каде се јавуваат нелогични повторувања на фразите, скокови во потпишаните стихови и појава на цртички меѓу стиховите за кои не е јасно дали нешто треба да се повтори. Во овој случај, решивме оваа песна да ја оставиме како што ја затекнавме во мелограмот, без да правиме интервенции.

Проблематичен е и мелограмот на песната бр. 146 „Ајде пукна пушка“. Фирфов овде воопшто не ги запишал стиховите, можеби поради тоа што навел дека е снимена. Варијанта на оваа песна се јавува во изданието на Бранко Каракаш (*Антологија на македонски народни песни*, Скопје 1995), но кај Фирфов е мелографирана за терца пониско. Во мелограмот се јавува и припев.

Интересна е да се спомене и песната бр. 126 „Ајде море млад беќар“ во која Фирфов назначил дека се пее како дијалог од женски и машки глас.

Воопшто, песните собирани од Фирфов имаат многу елаборирани текстови. Таков е примерот со песната бр. 133 „Каравиљо, кара ли те нана“, снимена во Кратово во 1954 година, и заведена со запис на Фирфов (претпоставуваме во 1973 година) во картотеката на Радио Скопје.

Скопје, 1 февруари 2024 година

Димитрије Бужаровски
Трена Јорданоска

Предговор кон четвртата книга

Четвртата книга од мелограмската колекција на Живко Фирфов ги зацврстува констатациите што беа искажани во предговорите за претходните три книги и ги проширува со нови информации и сознанија. Она што беше за нас посебно значајно е дека од застапените мелограми половината ги лоцираме во аудиоколекцијата, при тоа дел од песните најмалку со по две снимени изведби. Оваа комплементарност меѓу двете колекции овозможува подлабок увид и во карактеристиките на песните, но и во пристапот кон мелографирањето на Живко Фирфов. Имајќи предвид дека во една поширока смисла мелограмите се условна варијанта на песната, (бидејќи никогаш не е возможно мелограмот да биде дословна копија на изведбата, која, од друга страна, и кај ист изведувач може да варира од изведба до изведба), се доаѓа до суштината на музичкиот фолклор – тој егзистира во варијантите. Фиксирањето преку аудиозаписите ни оддалеку не значи дека тие се финалната верзија. Секое фиксирање на музичкото дело е само еден модус од неговата егзистенција. Уметничката суштина на музиката е во нејзината бескрајна креација. Со отворањето на *Мултимедијалниот корпус на македонски народни песни* (MCMFS), една од целните задачи беше да се добијат јадрата околу кои се градат варијантите на песните. Во некоја иднина кога ќе се постават што поголем број на песни, ќе може да се филтрираат и сознанија за основните модели околу кои се гради музичкиот фолклор, но и пошироко целата музика која на крајот потекнува од фолклорот. И во оваа колекција варијантите се градеа околу неколку елементи: во музичкиот дел – мелодиско-интервалските, метро-ритмичко, тонално-хармонските и артикулациските, и во текстуалниот – содржинските и изразните средства.

И во оваа збирка се јавија низа на песни од еден информатор (поголемиот дел се снимени и во аудиоколекцијата), на пример: од бр. 157 до 159 од Васка Пласкиева; од бр. 181 до 184 од Стеван Коцевски (во мелограмите е запишан со три различни имиња Стеван, Стојан и Славо); бр. 187 и 188 од Раде Здравковски; бр. 168 до 171 и бр. 174 од Павле Еринчев; и бр. 175 и 176 од Лазо Лазаров. Пет песни се од информаторот Миле Тодоровски бр. 195 и од бр. 197 до 200, а песни од него ќе се појават и на почетокот на следната збирка.

Дел мелограми се запишани на картички од Радио Скопје, како на пример, бр. 179 „Еднаш кога минав Ленче“, а во неколку мелограми забележани на нотна хартија Фирфов запишал снимена.

Пристапот на Фирфов кај запишаните припеви (кои вообичаено не се поставуваат во објавените збирки со народни песни, односно се оставени на придружните ансамбли и нивните водачи), е повеќе тие да бидат некој ориентир. Затоа се јавуваат испуштени предзнаци (бр. 157 „Планино Пирин планино“, бр. 169 „Мори моме Магде“, бр.175 „Таму долу под селото“, бр. 176 „А што беше мајка“ и бр. 198 „Се собрале комитите“ во кој е направена транспозиција), нечитливи тонови кои лежат и на линијата и во празнината на петтолинието, како и пропусти во бележењето на метро-ритмичките елементи (бр. 158 „Стефанке млада невесто“) и украсите (на пример, во бр. 176 „А што беше мајка“ во вториот такт забележаната група шеснаесеттини веројатно се изведува како украс). Затоа секаде при нивното финално бележење во Сибелиус е направена интервенција/корекција. Се јави и проблем со

бележење на квартолите и квинтолите, кои Фирфов некаде ги испишува со помалите нотни вредности, но ние одлучивме да не интервенираме за да се сочува неговиот пристап.

Кај песната бр. 158 „Стефанке млада невесто“ во првите шест такта не е внесен метарот и може да се претпостави дека кога би се средила соодветно ќе се јави комбинацијата 11/8 + 7/8. Следниот дел од песната во текстот е означен како брз (честа појава во македонскиот музички фолклор со прв бавен и втор брз дел), по што секако во исто брзо темпо би следел и припевот.

Песната бр. 167 „Заплакало е Мариово“ не е испишана до крај и се јавуваат и метричко/ритмички разлики од популарната верзија на оваа песна (во 8/8 метар). Веројатно Фирфов сметајќи дека е доволно позната повеќе внимание обрнал на текстот.

Кај песната бр. 156 „Пискот се слуша“ во воведниот дел, односно припевот, беа направени енхармонски замени на оние тонови кои во пеениот дел се забележани правилно.

Во оваа збирка се јавија четири песни со дополнителен мелограм покрај основниот со текстот. Така, во песната бр. 200 „Костадин душа збираше“ постои транспонирана верзија за голема терца надолу која Фирфов ја прешкртал, но ние одлучивме да ја препишеме, посебно што беше потпишан и текстот. Кај песната бр. 172 „Стегни го Јано, мори, орото“ ја вклучивме и втората варијанта со тоа што го потпишавме и текстот. Втората верзија од песната бр. 183 „Кога и да дојдам Наде“ не ја испишавме бидејќи недостасуваат предзнаци за да кореспондира со основната верзија. Во бр. 180 „Димчета војник го пратија“ исто така се појавува додатен запис кој не го префрливме во Сибелиус. Со оглед на структурата може да се претпостави дека Фирфов го замислил како припев.

Интервениравме и во текстовите, посебно онаму каде што Фирфов не го испишувал целиот текст, текстот не е соодветно поделен или заборавил да означи дека одреден стих или рефрен се повторуваат (такви примери се бр. 180 „Димчета војник го пратија“, бр. 164 „Сака цуцул да се жени“ и бр. 194 „Девојче бело“). Во бр. 183 „Кога и да дојдам Наде“, која е замислена како дијалог, направивме корекција на зборот *Наде* во *лудо* во шестата строфа поради обраќањето на женскиот лик кон машкиот.

Во бр. 151 „Засвири Стојан посвири“ и бр. 160 „Никнало цвеќе шарено“ во оригиналниот мелограм се потпишани по две строфи под нотите. Следејќи го нашиот принцип мелограмот во Сибелиус да ја содржи само првата строфа под нотниот запис, вторите строфи ги вклучивме во целокупниот текст на песната.

Во случај со песната бр. 154 „Стојна говеда тераше“, Фирфов не го запишал насловот, така што според традицијата на бележење на песните каде што недостасува наслов, го ставивме првиот стих. Покрај ова, направивме споредба и со варијантата на оваа песна во збирката *Македонски музички фолклор Песни 2* (Фирфов, Симоновски и Проданов 1959) бр. 306/43, каде исто така е забележано дека информаторот е од Куманово.

Во бр. 175 „Таму долу под селото“ вклучен е и текст на турски јазик. Стиховите на турски јазик ги оставивме онака како што ги забележал Фирфов со кирилично писмо.

На задната страна на листовите на кои се запишани песните бр. 196 „Стани моме стани“ и бр. 197 „Испрати ме малој моме“ се запишани стихови и од други песни („Што девојче видов“ и „Ај Бог да бие Мицко комита“) за кои не најдовме нотен запис и затоа не се вклучени во оваа колекција.

За нас беше интересна и песната бр. 164 „Сака цуцул да се жени“, бидејќи Живко Фирфов е препознатлив преку авторската хумористичната хорска композиција „Цуцул стои на грутка“. Не знаеме дали хумористичниот лик на птицата цуцул од бр. 164 го инспирирала за неговото хорско дело кое сепак има различна содржина.

Со оваа четврта книга се потврди и значењето на нашиот зафат и проект за дигитализација на мелограмите, и тоа не само преку скенирање, туку и запишување во дигитален нотен процесор. Минуциозната работа врз секој мелограм разоткри цели слоеви кои можеа да бидат незабележани при прегледот на скенираниот материјал, отвори нови прашања и дилеми и, секако, теориски теми за богатството на народното музичко творештво.

Скопје, 9 мај 2024 година

Димитрије Бужаровски
Трена Јорданоска

151
Засвири Стојан посвири

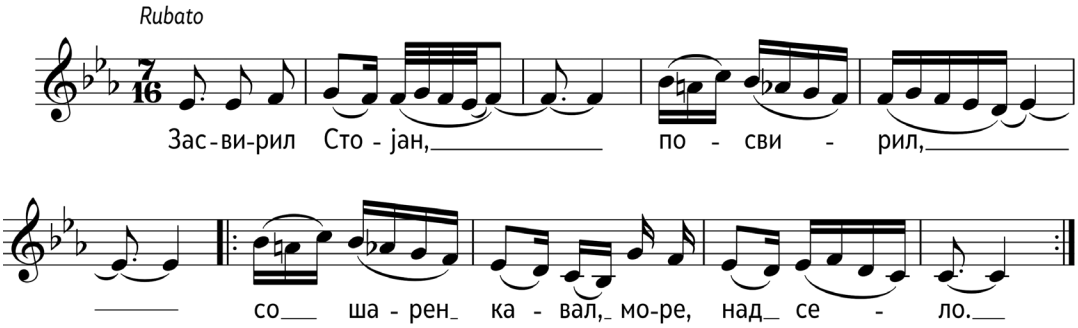

Засвирил Стојан, посвирил,
со шарен кавал, море, над село,
со шарен кавал, море, над село.

Дочула Стијна Попова,
метејќи рамни, леле, дворови,
метејќи рамни, леле, дворови.

– На ти ја мајко метлава,
да видам мајко мори, кој свири,
да видам мајко мори, кој свири.

Ако е лудо не женето,
чекај ме мајко мори, година,
со машко дете мори, на раце.

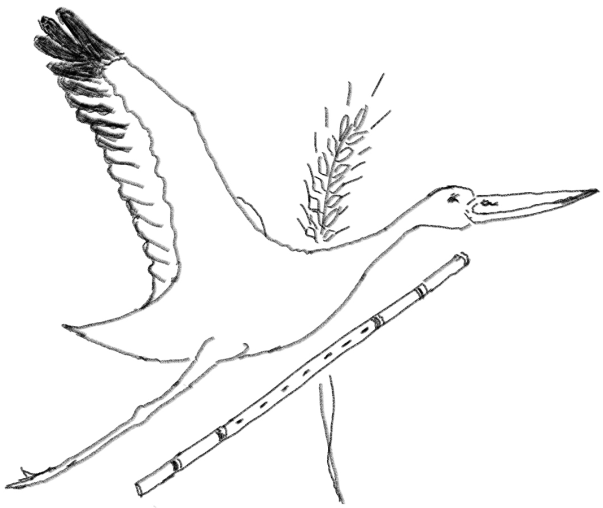

Останати податоци на мелограмот: За кавалите, Скопско

4

35

7. Zasviri Stojan posviri.

Rubato. skopsko.

Za - svi -ril Sto - jan,- - - - - - - - - - po - svi - - -
Do - ču - la Stij- na - - - - - - - - - - - - Po - po - - -

ril,- - - - - - - - - - So - ša - ren ka - val more,
va, - - - - - - - - - - Me - maj- ki ram- ni lele,

nad se - - - - lo.
dvo- ro - - - - vi.

-Na ti ja majko metlava,
Da vidam majko mori, koj sviri, -2

Ako e ludo ne ženeto,
čekaj me majko mori, godina
So maško dete mori, na race.

За Кавалиќ

35

36

1. Oj, Stojanko velešanko.

palanećko

MM. 100

Oj, Sto -jan - ko ve-le - šanko, de-ka be - liš belo
- Oj, Sto -jan - ko bre, de- vojko, da-li naj- de šaren

plat-no? - Ta-mo do - le u li - va- de, Drn mori,
ka-val ? - u li - - va - de kri-va re-ka,
- Oj sto - ja - ne ja go najdov,
Sino - ča ga dom'od - ne-sov, Drn more,

kri-va re -ka, trop mo-ri, kri- va re- ka.- - -
dom'go - 'dne-sov, trop mo-re, dom' go - 'dne-sov.- - -

Ja ga dadov na majka mi,
dignala ga u ambari,
u ambari, bel pčenica,
sinoć bea trgovcite,
Drn mori, trgovcite,
trop mori, trgovcite.

Pokupija bel pčenica,
odnesoa šaren kaval.
- Oj, Stojanko velešanko,
će mi platiš s'belo lice.
Drn mori s'belo lice,
trop mori s'belo lice.

152

Ој, Стојанко велешанко

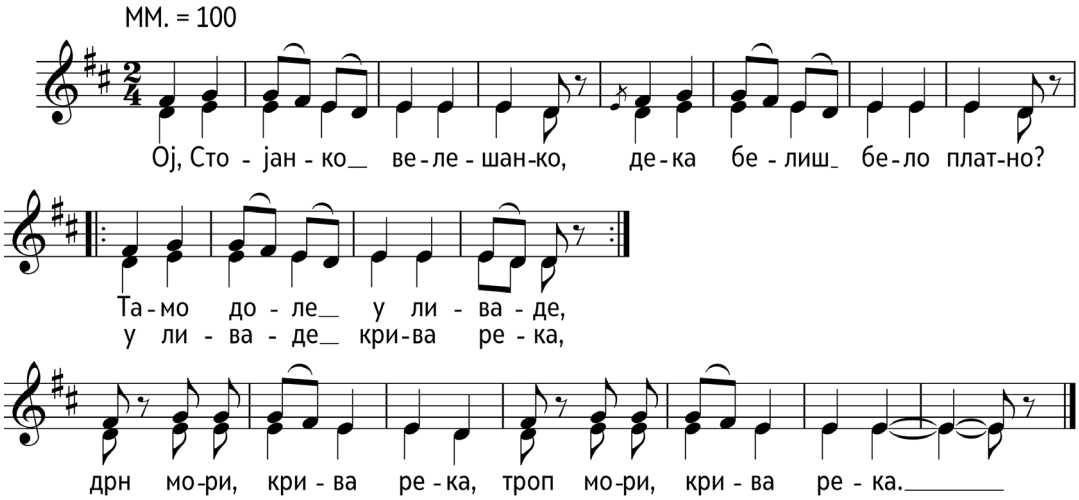

– Ој, Стојанко велешанко,
дека белиш бело платно?
– Тамо доле у ливаде,
у ливаде крива река,
дрн мори, крива река,
троп мори, крива река.

– Ој, Стојанко бре, девојко,
дали најде шарен кавал?
– Ој, Стојане ја го најдов,
синоќа га дом' однесов,
дрн море, дом' го 'днесов,
троп море, дом' го 'днесов.

Ја га дадов на мајка ми,
дигнала га у амбари,
у амбари, бел пченица,
синоќ беа трговците,
дрн мори, трговците,
троп мори, трговците.

Покупија бел пченица,
однесоа шарен кавал.
– Ој, Стојанко велешанко,
ќе ми платиш с'бело лице,
дрн мори, с'бело лице,
троп мори, с'бело лице.

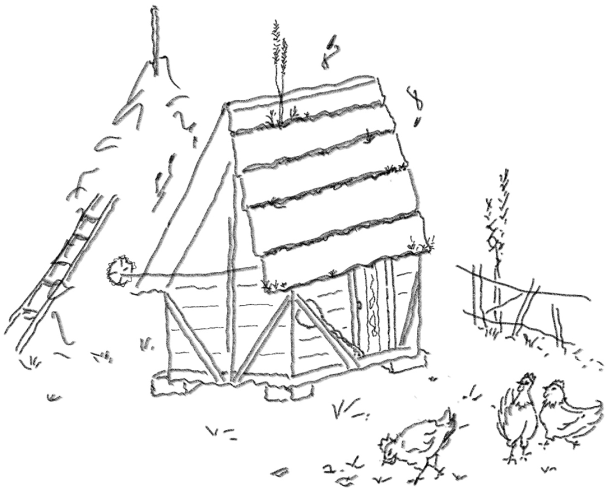

Останати податоци на мелограмот: Паланечко

153
Ожени се млад Стојане

♩ = 100

О - же - ни се, мо-ре, мла-ди Сто-јан, за ја - де-ње, мо-ре,
зе - ма же-на, мо-ре, дип у - ба - ва,

под - ја - ја - е, за ра - бо-а, мо-ре, ич не чу - е

Ожени се, море, млади Стојан,
зема жена, море, дип убава,
за јадење, море, подјајае,
за рабоа, море, ич не чуе.

Све девојке, море, и невесте,
се собрале, леле, на пределку,
која везе, море, која плете,
Стојаница, море, вуна преде.

Кошулчиња, море, извезени,
чорапчиња, море, исплетени,
Стојаница, море, дома ојде,
со вуната, море, не предена.

Па викнала, море, да се кара,
– Ој, Стојане, море, млад Стојане,
ја искачив, море, два три пати,
нашта вуна, море, не предена.

Па и зема, море, сировица,
па искочи, море, у дворови,
па почнаја, море, да удара,
десет удри, море, една брои.

Останати податоци на мелограмот: Паланечко

37

2. Oženi se mald Stojane.

MM. 100

palanećko.

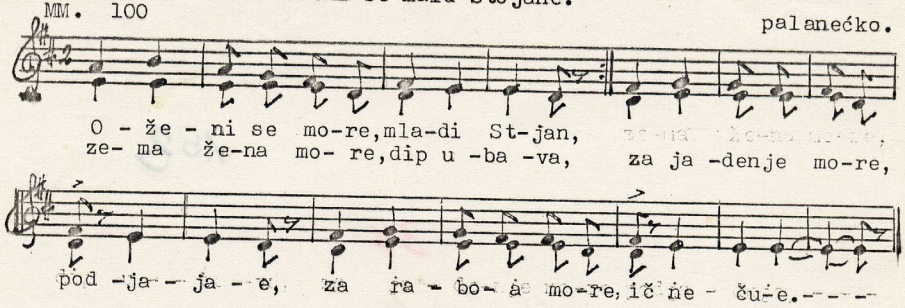

Sve devojke more,i neveste,
se sobrale lele,na predelku,
koja veze more,koja plete,
Stojanica more,vuna prede.

Košulčinja more,izvezeni,
čorapčinja more,ispleteni,
Stojanica more,doma ojde,
so vunata more,ne predena.

Pa viknala more,da se kara,
- Oj,Stojane more,mlad Stojane,
ja iskačiv more,dva tri pati,
našta vuna more,ne predena.

Pa i zema more,sirovica,
pa iskoči more,u dvorovi,
pa počnaja more,da udara,
deset udri more,edna broi.

37

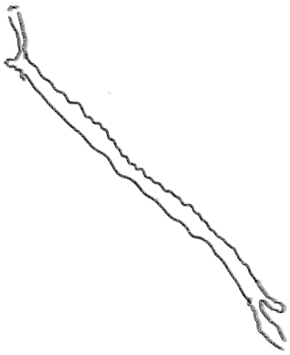

154

Стојна говеда терала

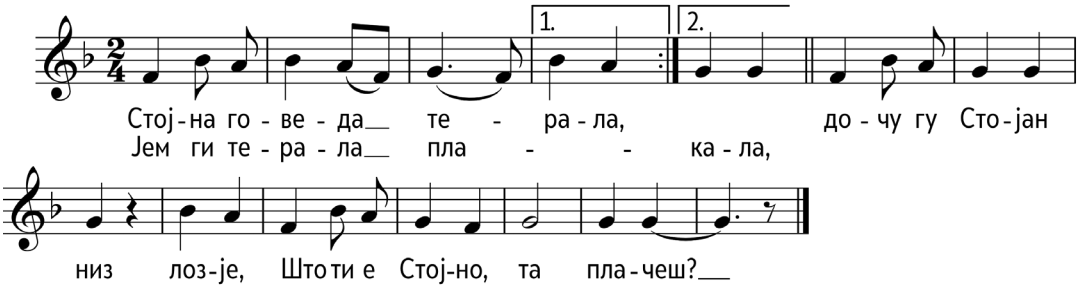

Стојна говеда терала,
јем ги терала плакала,
дочу гу Стојан низ лозје,
– Што ти е Стојно, та плачеш?

– Да знаеш, Стојан, да знаеш,
как'в је милост ју младост,
матику би си јоставил
ју руке би ме земаја.

Ју руке би ме земаја,
на коња би ме качија,
на коња би ме качија,
та дома би ме јоднеа.

Јод коња би ме земаја,
ју собу би ме јоднеја,
ју собу би ме јоднеја,
ју собу би ме јунеја.

Ју собу би ме јунеја,
на кревет би ме турија,
на кревет би ме турија,
сос јорган би ме завија.

Сос јорган би ме завија,
кра мене би си легнаја,
кра мене би си легнаја,
ју лице би ме цунаја.

Ју лице би ме цунаја,
ју чело би ме цунаја,
ју пазуке би бркнаја,
ју пазуке би бркнаја.

Останати податоци на мелограмот: Кумановско

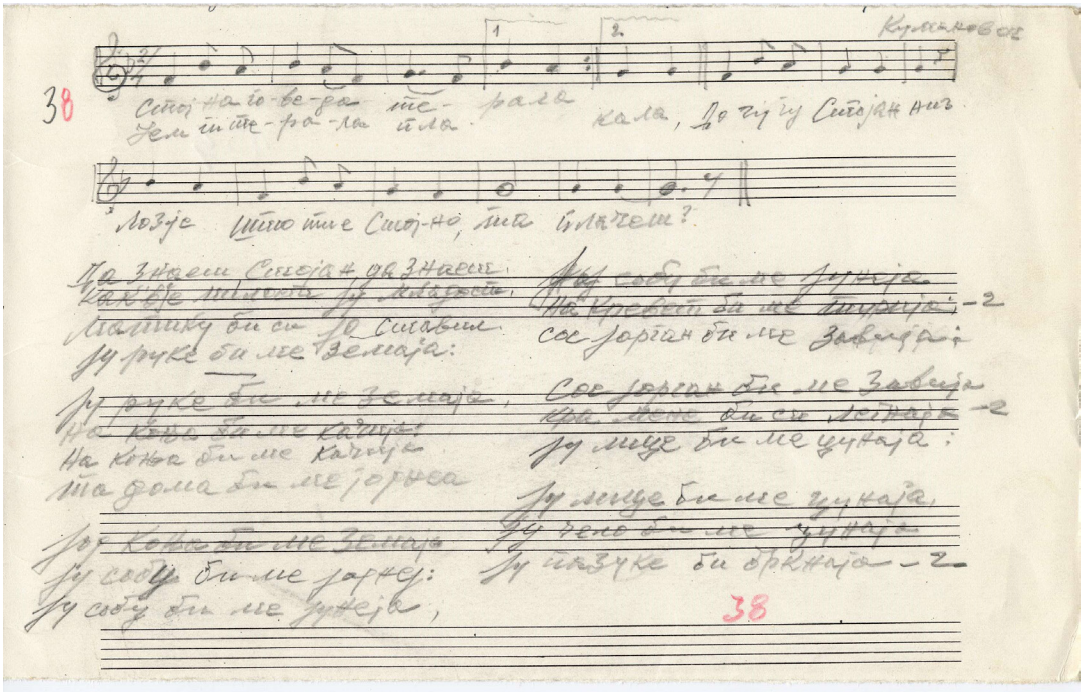
38
Сто ја го-ве-ра ме-ра-ла
Јем ја ме-ра-ла ила
кала, До тој ту Стојан низ
Лозје што ти е Стој-но, ти плачеш?
Па знаеш Стојан ка знаеш
Јаде ја тајна ту кајгеш
Лапнку би се ја Стојан
Ту руке би ме земаја:
Ту руке би ме земаја,
На коња би ме качија
На коња би ме качија
На дома би ме јорнеа
Ту коња би ме земаја
Ту соју би ме јарку:
Ту соју би ме јунеја,
Ту соју би ме јунеја
На кревет би ме тирија -2
Сос јорган би ме завеја
Сос јорган би ме завеја
Ка дене би се лепнаја -2
Ту мице би ме цунаја:
Ту мице би ме цунаја,
Ту тело би ме цунаја
Ту тазуке би ојкнаја -2
38

155

По поле одат аргати

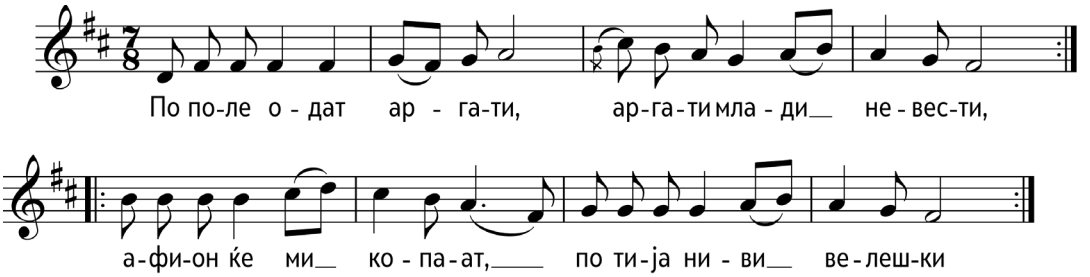

По поле одат аргати, аргати млади невести, (x2)
афион ќе ми копаат, по тија ниви велешки. (x2)

Напред ми оди Гроздана, Гроздана мома убава, (x2)
песни ми пејат ајдушки, ајдушки ем партизански. (x2)

Песни ми пејат ајдушки, ајдушки ем партизански, (x2)
И во песни зборуват, смрт или слобода. (x2)

Останати податоци на мелограмот: Т. Велес

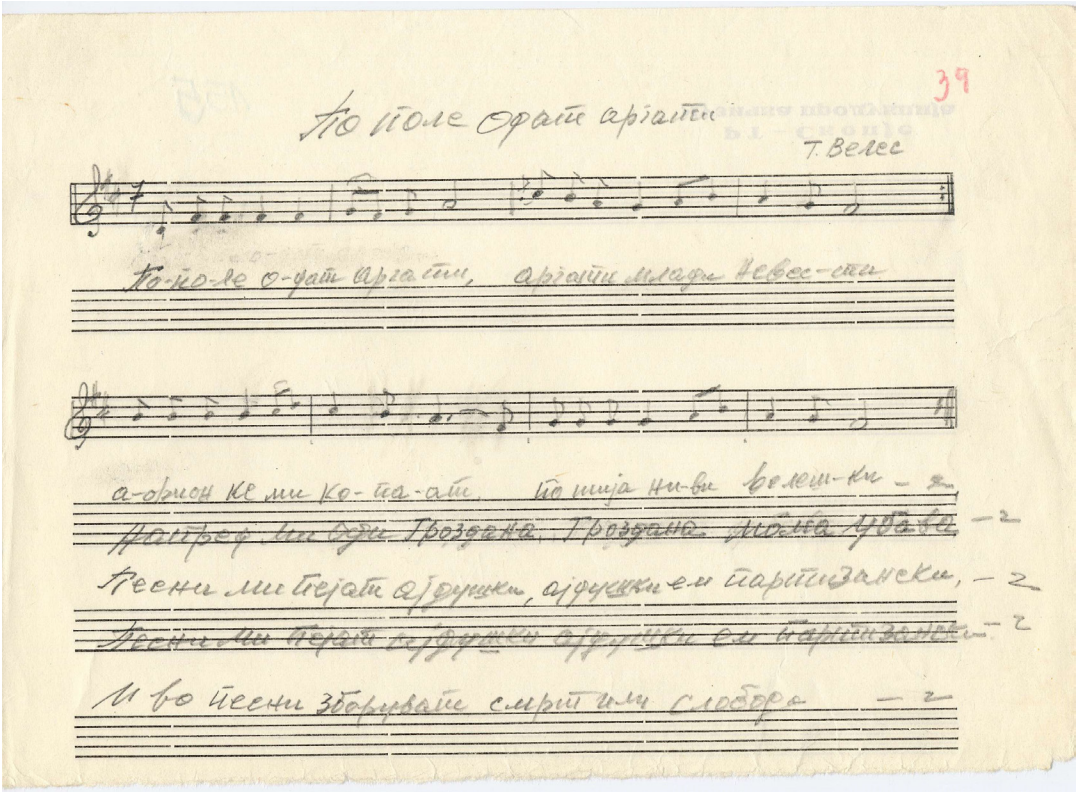
39
Во поле оратс аргатин
Т. Велес
Во-по-ле о-рат аргатин, аргатин млади невес-ти
а-ориси ке ми ко-па-ат. По тија ни-ви волеш-ки – 2
Ратреф ми оди Грозјана, Грозјана, Грозјана, Грозјана
Песни ми пејат ајдушки, ајдушки и партизански, – 2
Песни ми пејат ајдушки, ајдушки и партизански – 2
И во песни зборуваат смрт ми слобода – 2

156

Пискот се слуша

Прийев

Пис - кот се слу - ша во гор - на Де - бар - ца, зем-ја - та се за - тре - се, пуш - ки згр - ме - ја, то - пои (с)треш - те - ја, на - ро - дот за - пла - ка, ка.

Пискот се слуша во горна Дебарца,
земјата се затресе,
пушки згрмеја, топои (с)трештеја,
народот заплака,
пушки згрмеја, топои (с)трештеја,
народот заплака.

Целиот се народ од горна Дебарца,
низ гора разбега,
со солзи на очи песни пееше,
храбро се бореше,
со солзи на очи песни пееше,
храбро се бореше.

Коста Ангелов од Арбиново,
тогаш загина,
со пушка на рамо, куршум пронизан,
Коста/*в'срце* го ранија,
со пушка на рамо, куршум пронизан,
Коста/*в'срце* го ранија.

Со сета сила Коста извика,
да не ме жалите,
удрете браќа, не предавајте се,
за нашта слобода,
удрете браќа, не предавајте се,
за нашта слобода.

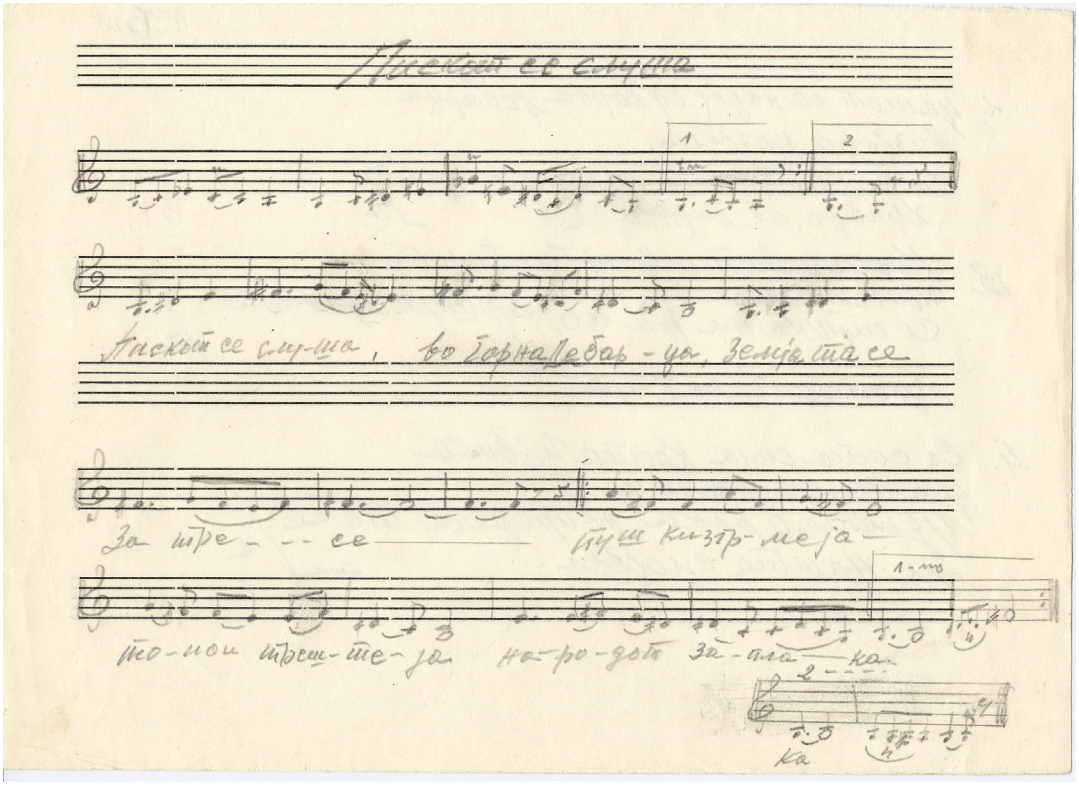

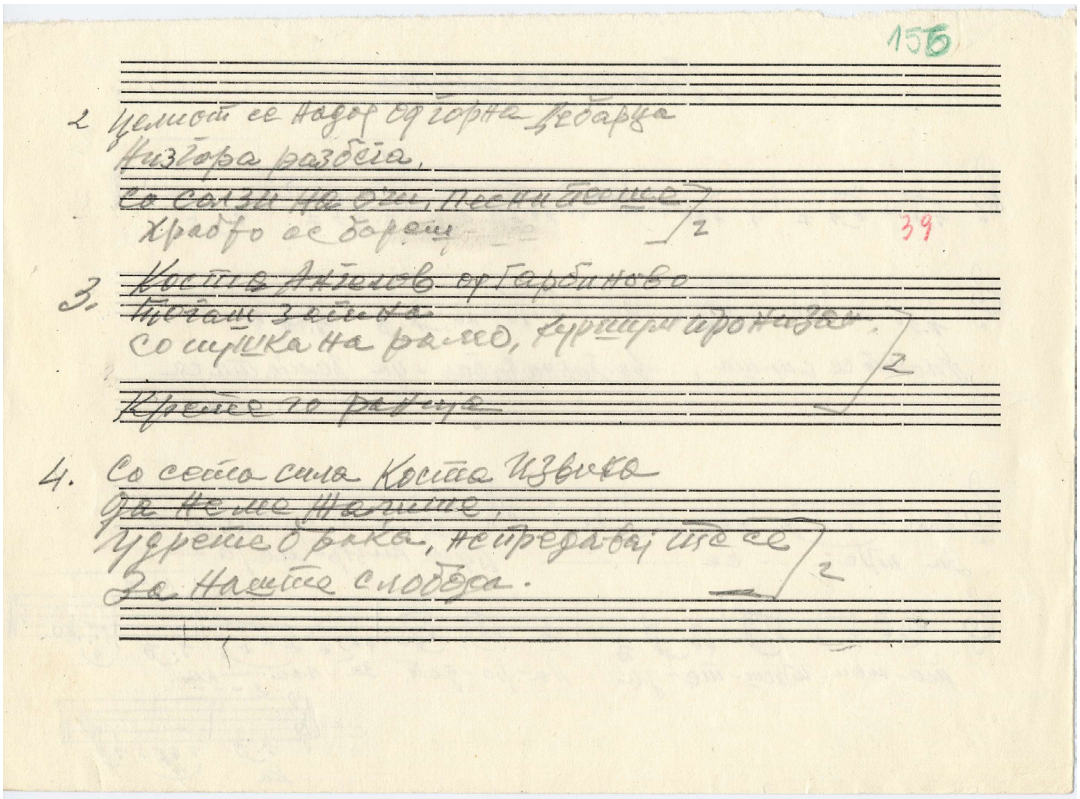

15Б

2. Целиот се надоре од Горна Лебарца
Низгора разбеа,
Со солзи не оти, песни пеејте
Храбро се борејте — 2

39

3. Костја Антонов од Горбиново
Тргаше зелена
Со пушка на рамо, куршуми пронаоѓа.
Крене го ратот — 2

4. Со сета сила Костја Извиква
Да не се жалите,
Удрете о рака, не предавајте се
За нашата слобода. — 2

157
Планино Пирин планино

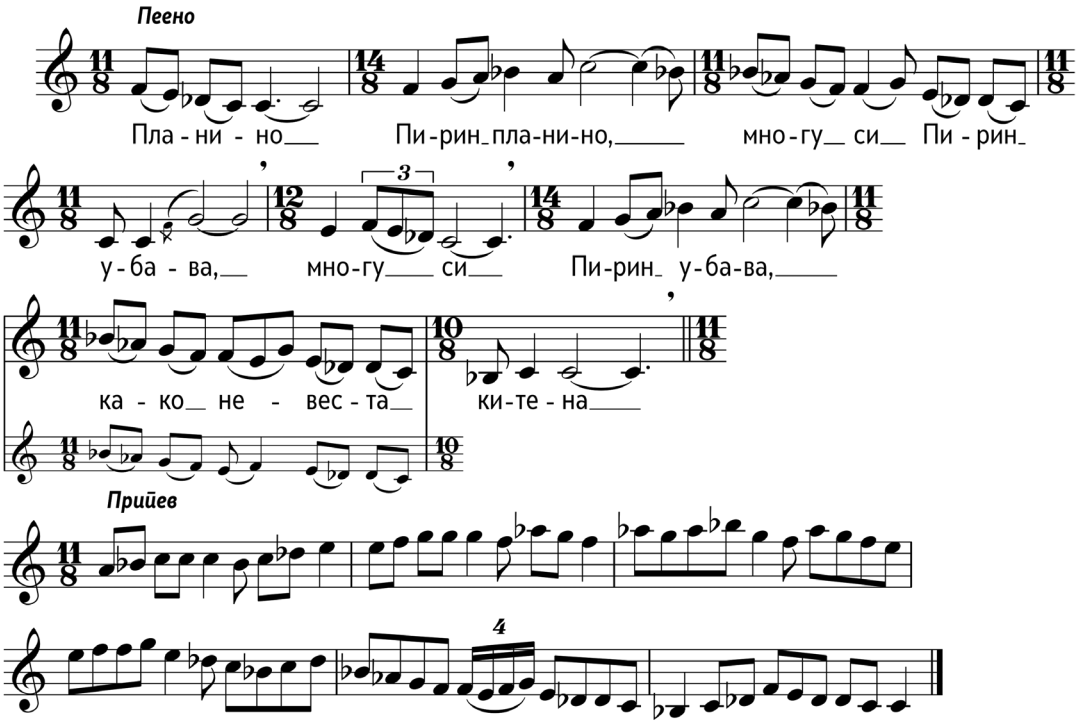

Песна од мачноѿо минаѿо
Песна за Пирин

Планино Пирин планино,
(м)ногу си Пирин убава,
(м)ногу си Пирин убава,
како невеста китена.

Со тија буки високи,
со тија сенки широки,
со таја трева зелена,
и бистра вода студена.

Дење ти свират кавали,
ноќе ти пејат славеи,
лете те газат овчари,
зиме те газат војводи.

Млад Гоце Делчев војвода,
и млади Јане Сандански,
по тебе чети водеја,
за слобода се бореа.

Останати податоци на мелограмот: Васка Пласкиева

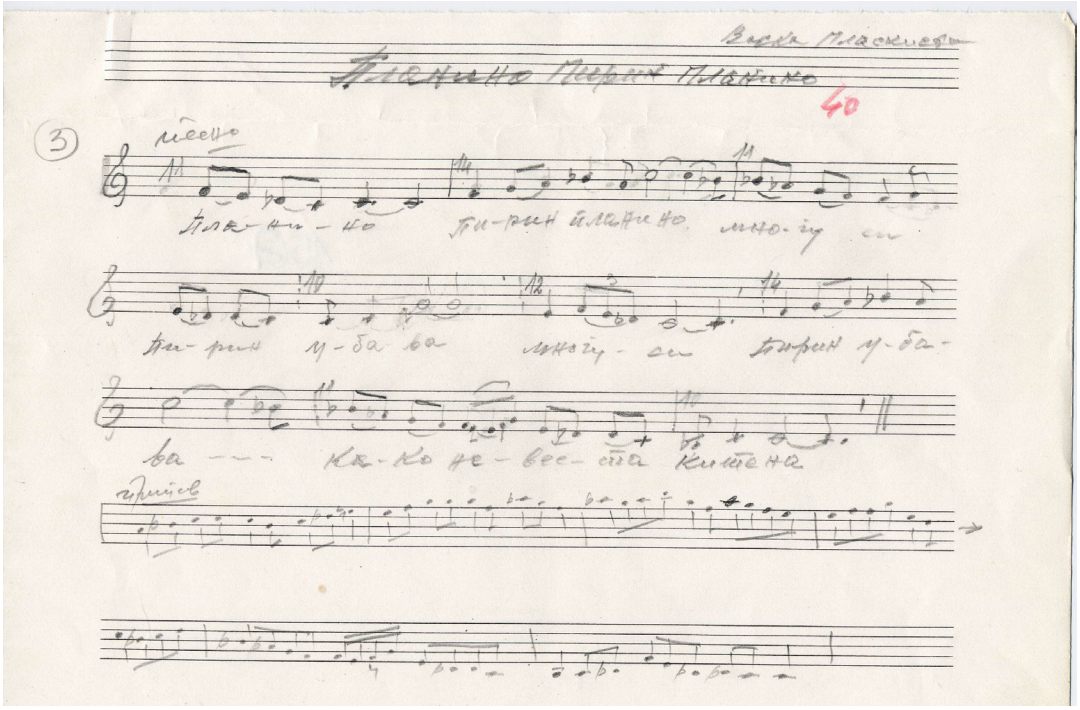
Пленно Пеперт Пленно
40
3
песен
Пле-нно пе-рет пленно мно-гу си
пе-рет ц-ба ва мно-гу си пе-рет ц-ба-
ва --- ка-ко не-вес-та кмета
гръцки

Песна _ од мачното минато 40

4

Планино Пирин планино
многу си Пирин убава
многу си Пирин убава
како невеста китена

Со тија буки високи
со тија сенки широки
со тија трева зелена
и бистра вода студена

Дење ти свират кавали
ноќе ти пејат славеи
лете те газат авчари
зиме те газат војводи

Млад Гоце Делчев војвода
и млади Јане Сандански
по тебе чети водеја
за слобода се бореа.

Васка Пласкиева

4 Песна за Пирин 40

I

Планино Пирин планино
многу си Пирин убава
многу си Пирин убава
како невеста китена.

II

Со тија буки високи
со тија сенки широки
со тија трава зелена
и бистра вода студена.

III

Дење ти свират кавали
ноќе ти пејат славеи
летите газат овчари
зиме те газат ~~војводи~~ војводи

IV

Млад Гоце Делчев војвода
и млади Јане Сандански
по тебе чети водеја
за слобода се бореа. Васка Пласкиева

158
Стефанке млада невесто

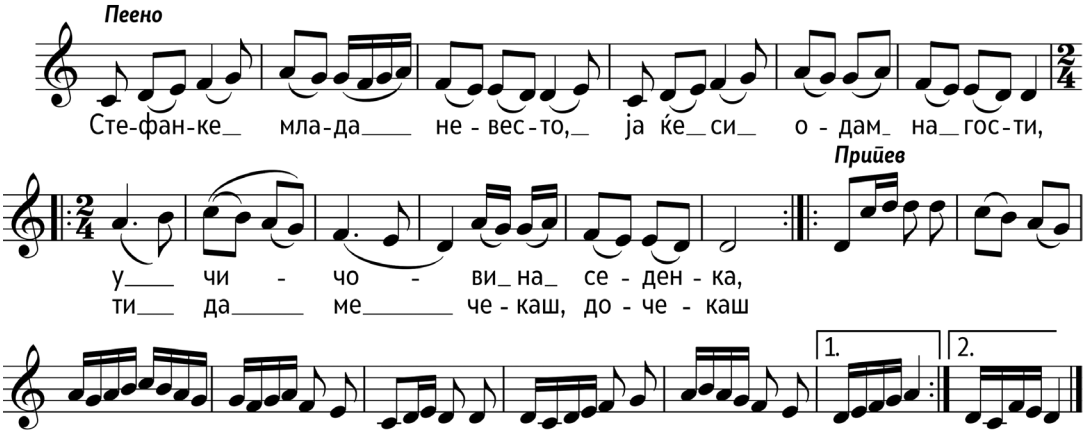

А

Стефанке млада невесто,
ја ќе си одам на гости,
у чичови на седенка,
ти да ме чекаш, дочекаш.

Б

Стефан, Стефанка думаше,
Стефанке прво либе ле,
јас ќе си одам на гости*
у чичовите на седенка*
ти да ме мене дочекаш.*
Портите да ми отвориш,
среде двор да ме дочекаш.
Ако ме Стефке не чекаш,*
главата ќе ти ја отсечам, *
како на јагне Ѓурѓово,*
како на пиле Петрово.
Седнала Стефка да преде,
девет вретена напрела,
десетото го почнала,*
уште го нема Стефана,*
портите да му отвори,
среде двор да го дочека,
Бог да ја бие нејна свекрва,
на Стефанка она думаше,
легни си Стефке преспи си,*
кога ќе Стефан прочука,*
јас ќе те тебе пробудам,*
портите да му отвориш,
среде двор да го дочекаш.
Легнала Стефка заспала,
ете го Стефан кај чука,*
чукна ми Стефан, пофтори,*
уште ја нема Стефанка.*
Портите да му отвори,
среде двор да го дочека,
Бог да ја бие негова мајка,
слегнала па отворила,
и на Стефана говори,*
Стефане, сину Стефане*
како си сину излегол,*
како е Стефка легнала,
ич жива не се сторила.

** - брзо*

Останати податоци на мелограмот: Љубовна, За женска пејачка група велешанки, Божидар Милошевски, Васка Пласкиева, Велес

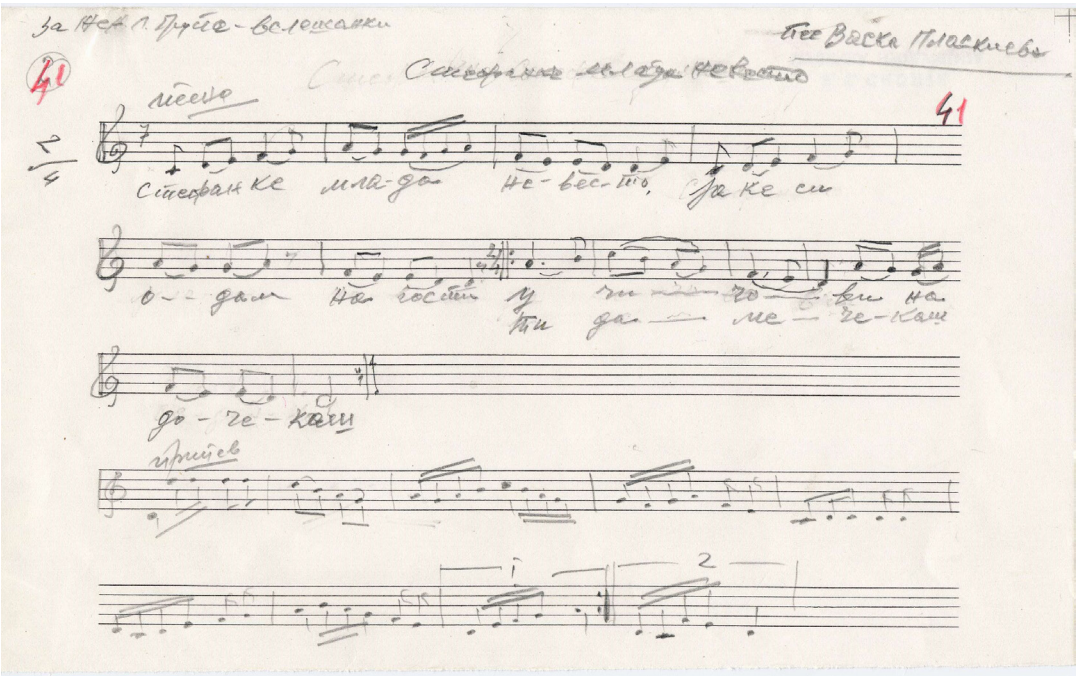

Стефан Стефанка думаше
Стефанке прво либеле
Јас ќе си одам нагости
У чичовите на седенка
Ти даме мене дочекаш
Портите дами отворишь
Среде двор даме дочекаш
Акоме Стефке нечекаш
Главата ќетија отсечам
Како најагне Ѓурѓово
Како на пиле Петрово
Седнала Стефка да преде
Девет вретена напрела
Десетото го почнала
Уште го нема Стефака
Портите даму отвори
Среде двор дago дочека
Бог даја бие неја свекрва
На Стефанка она думаше
Легниси Стефке пресписи
Кога ќе Стефан прочука
Јас ќете тебе пробудам
Портите даму отворишь
Среде двор дago дочекаш
Легнала Стефка заспала
Етего Стефан кај чука
Чукна ми Стефан мофтори
Уште ја нема Стефанка
Портите даму отвори
Среде двор дago дочека
Бог даја бие негова мајка
Слегнала па отворила
Ика Стефака говори
Стефане сину Стефане
Какоси сину излегол
Како е Стефка летнала
Иč шива несе сторила

БРЗО
БРЗО
41
БРЗО
БРЗО
БРЗО

Бојчер Милошевски

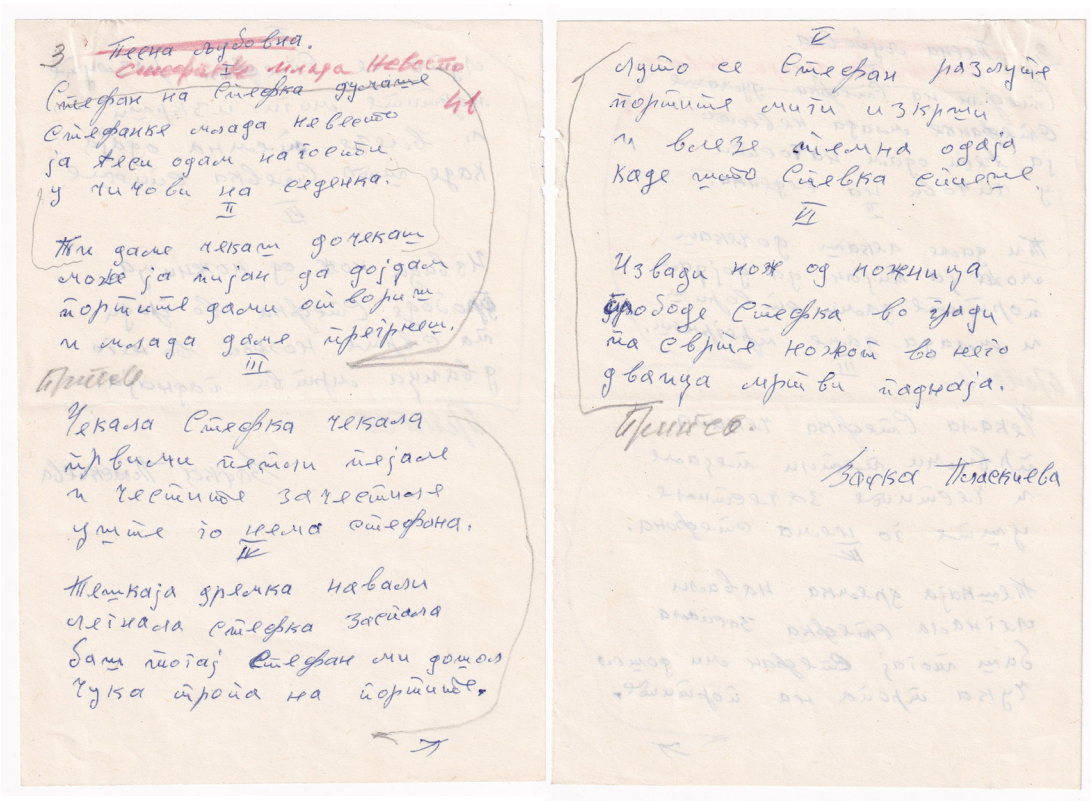

В

Стефан на Стефка думаше,
Стефанке млада невесто,
ја ќе си одам на гости,
у чичови на седенка.

Ти да ме чекаш, дочекаш,
може ја пијан да дојдам,
портите да ми отвориш,
и млада да ме прегрнеш.

Чекала Стефка чекала,
први ми петли пејале,
и честите зачестиле,
уште го нема Стефана.

Тешка ја дремка навали,
легнала Стефка заспала,
баш тогај Стефан ми дошол,
чука, тропа на портите.

Луто се Стефан разлуте,
портите ми ги искрши,
и влезе темна одаја,
каде што Стефка спиеше.

Извади нож од ножница,
прободе Стефка во гради,
па сврте ножот во него,
дваица мртви паднаја.

159

Огин гори градот

Умерено

О-гин го го-ри гра-дот Кру-ше-во, го за - па - ли-ја кле-ти душ-ма-ни,
о-гин го го-ри пе-пел се сто-ри,

од си - те стра-ни. Сла-вен ми ста-нал, тој Меч-кин ка-мен, та-му крв се ле-е,
Ај - де Кру-ше - во, ти сла-вен гра-де, де-вет-сто тре - та

а Кру-ше-во тле-е.
мно-гу жр-тви да-де.

Огин го годи градот Крушево (Крушово),
огин го гори, пепел се стори,
го запалија клети душмани,
го запалија од сите страни.

(реф.)
Славен ми станал, тој Мечкин камен,
таму крв се лее, а Крушево (Крушово) тлеје.
Ајде Крушево (Крушово), ти славен граде,
девесто трета ногу жртви даде.

Пламен се дига горе високо,
огнот се шири доле широко,
пискот се слуша ногу далеку,
дури до Пирин и до Солуна.

(реф.)

В'пламен се борат,
славни војводи,
фрлајат тешки бомби патрони,
Македонија глас ми разлеја,
Никола Карев знаме развеја. (?)

(реф.)

Останати податоци на мелограмот: Борбена, За група велешанки, Васка Пласкиева, Велес

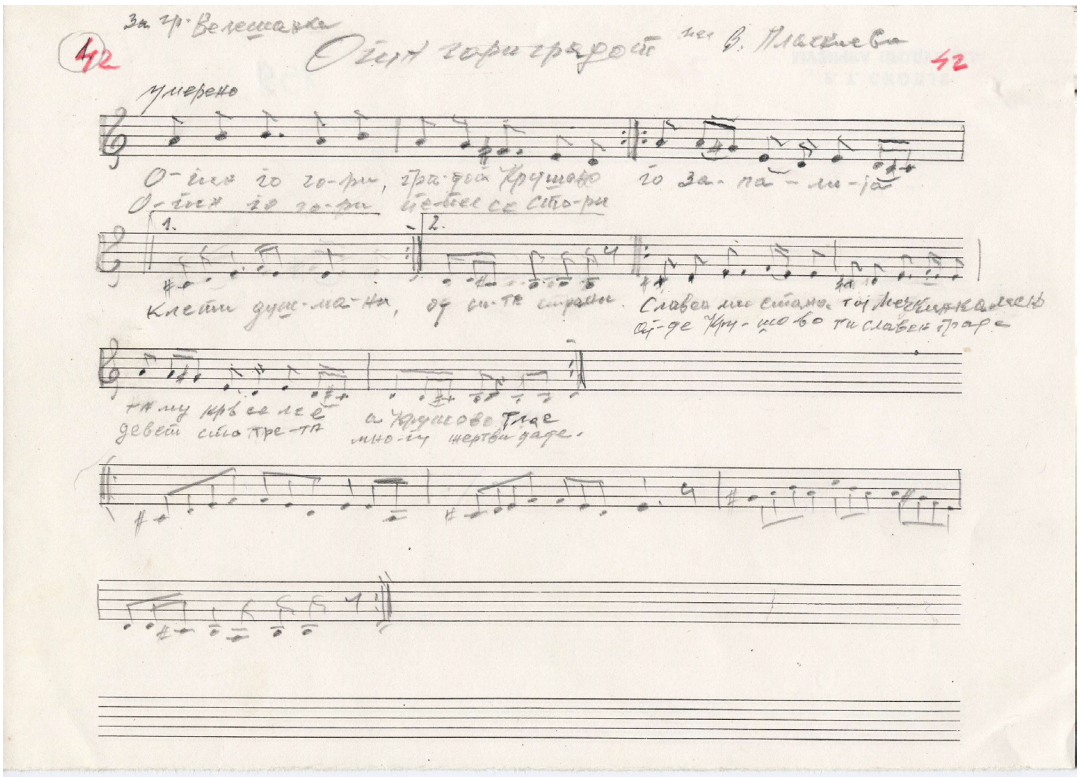

1 Песна борбена.

I

Огин го гори градот Крушева
огин го гори целел се сгори
го запалија клети душмани
го запалија од сите страни

Реф. Славен ми станал
тој мајчин камен
таму крв се леа
а Крушево граде
куди Крушево ти славен граде
девесто години ноќ жртви даде

II

Пламен се дигна горе високо
огнот се шири доле широко
тиркот се слушна ноќ далеку
дури до Жирин и до Солуна

реф. — " — " — " — " —

42

Вплашен се борат —
сојавни војводи
фрлајќи тешки бомби патрони
Македонија гореше ми разлеа
Никола Варев знаме развеја

реф. " — " — " — " —

Вајка Пласкиева

II

160
Никнало цвеќе шарено

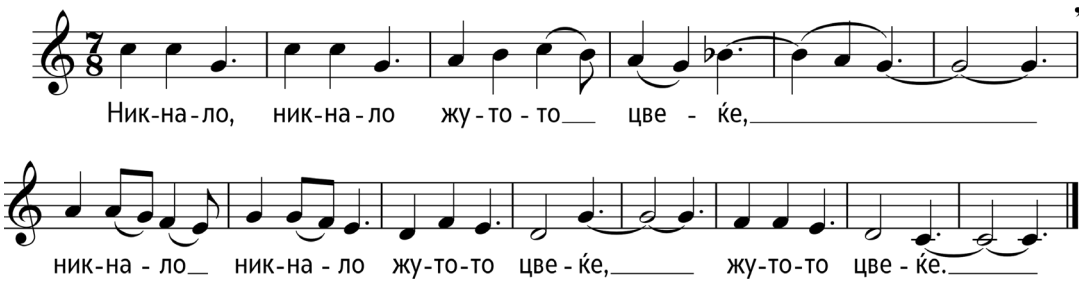

Никнало, никнало жутото цвеќе,
никнало, никнало жутото цвеќе, жутото цвеќе.

Д'њум го, д'њум го мома вардеше, ноќум,
ноќум го, ноќум го беќар крадеше, беќар крадеше.

Дој ѓиди, дој ѓиди беќар будала,
дој ѓиди, дој ѓиди беќар будала, беќар будала.

Не знаеш, не знаеш, моме да љубиш,
ток знаеш, ток знаеш цвеќе да крадеш, цвеќе да крадеш.

Мома го, мома го љуто прокуна,
мома го, мома го љуто прокуна, љуто прокуна.

Од лешник, од лешник вода да пиеш,
и тоа, и тоа многу да ти е, и тоа да ти је.

На сламка, на сламка да се потпираш,
и тоа, и тоа многу да ти је, многу да ти је.

Останати податоци на мелограмот: Женска група, Тетово

43

Р. Т. СКОПЈЕ
МУЗИЧКА ПРОДУКЦИЈА

ЖЕНСКА ПЕСНА

Никнало, цвеке шарено Тетово

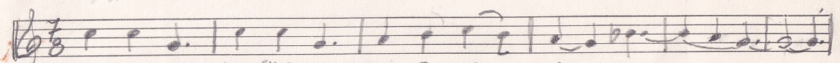

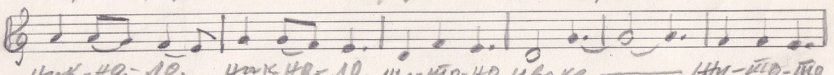

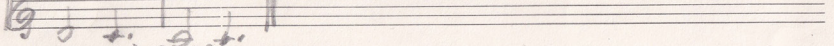

Дај ѓифи, дај ѓифи бекар будала, бекар будала 43
не заеш, не знаеш мене да љубиш.
Ток заеш, ток знаеш цвеке да крадеш, цвеке да крадеш

Мама го, мама го вуто прокуна —
Мама го, мама го вуто прокуна, вуто прокуна

Од лешник, од лешник вода да пиеш
и тоа, и тоа мојту да пиеш, и тоа да пиеш

На сламка, на сламка, дасе поштиреш
и тоа, и тоа мојту да пиеш, мојту да пиеш.

161
Слушајте браќа

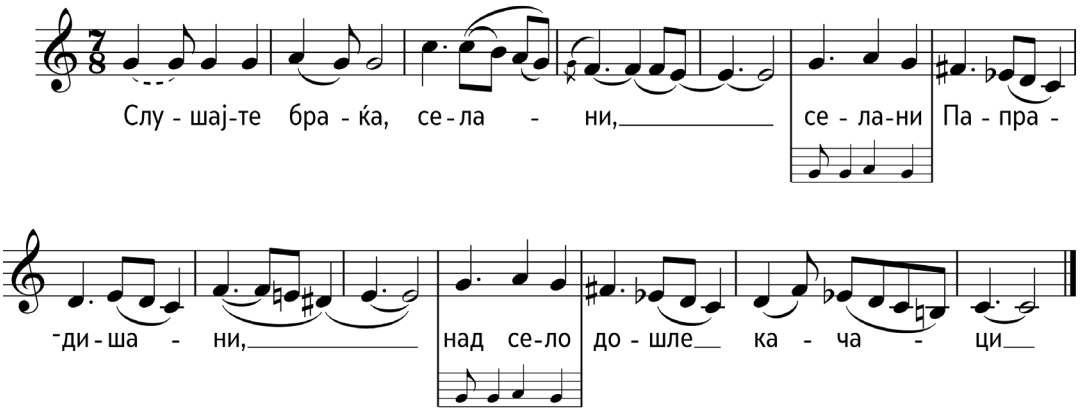

Слушајте браќа, селани,
селани Папрадишани,
над село дошле качаци.

Мумиш Беќир и Мифтари,
наметнале пушки берданки,
и неколку стари мартинки.

Со многу коњи тргнале,
Деловци ми нападнале,
голема пљачка фатиле.

Делова ќерка грабнале,
Делов Ордан се борел,
двајца со косор обори.

Двајца со косор оборил,
сестра си си ја избавил,
а Ордан смртно загинал.

Брат му Кочо огин отворил,
и по него Зограф прозборил,
и по него Зограф прозборил.

Слушајте браќа, селани,
селани Папрадишани,
од село не ми бегајте.

Земете пушки, секири,
удрете Мемуш, Беќири,
селото да го спасиме.

Челадта да куртулиме,
цело се село дигнало,
качаци клети прогнале.

Останати податоци на мелограмот: Т.Г., За снимање со машка пејачка група

За снимање со
М.П. ГРУПА

За мешка група

Слушајте браќа

44

Н.Т

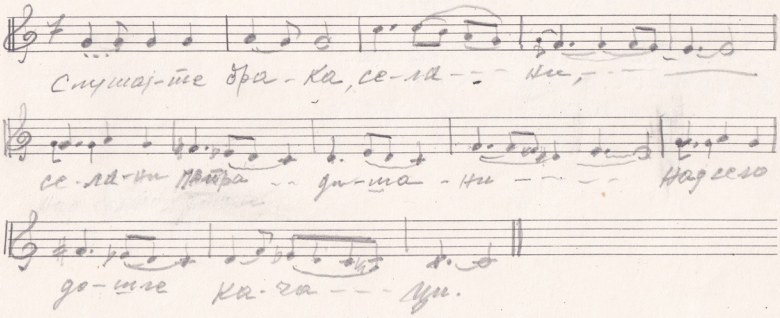

1 Мурсел, Бекир и Шифтари, 44
Нападнале турски ордани,
и нехалку отаде Марјински

3 Со Мојсу Ковачи тргнале,
Целовци ми нападнале,
Голема војска фатиле

4 Целова Керка грабнале
Целов Ордан се борел,
Двајца со Косор обарил

5 Двајца со Косор обарил,
Се траси да ја избавел,
А Ордан смртно заптал.

6 Брат му Кочо отиде онаму,
И по него Зографот тргнал.-2

7 Слушајте браќа селани
Селани Пиперјани,
Од село не ми бегајте

8 Земете пушки секири, 44
Удрете Мелиш, Бекири,
Селото да го спасиме

9 ققадта да кортумиме,
Цело се село фатило,
Качаци Клетки тргнале

162
Ај другари

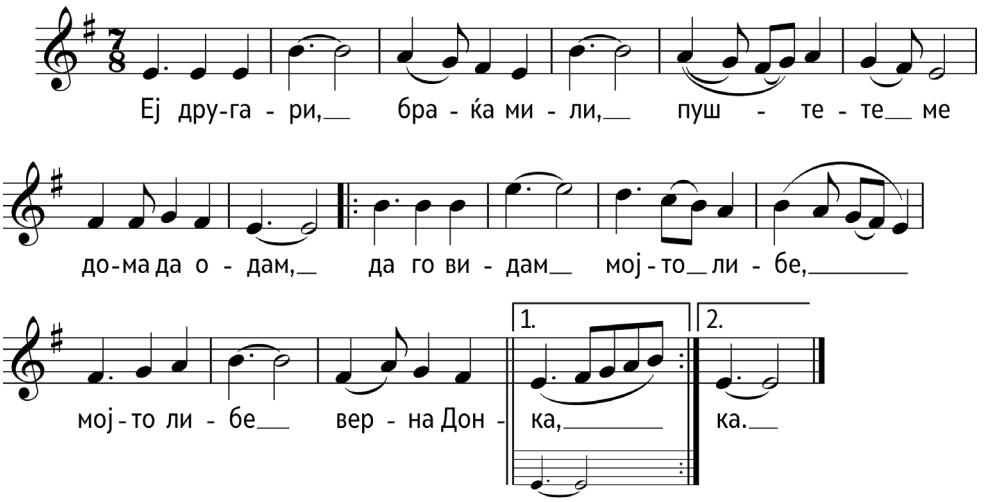

Ај другари, браќа мили,
пуштете ме дома да одам,
да го видам мојто либе,
мојто либе верна Донка,
да го видам мојто либе,
мојто либе верна Донка.

Кога влегов во селото,
чув дека чукат камбаните,
това било мојто либе,
мојто либе верна Донка,
това било мојто либе,
мојто либе верна Донка.

Оставете да ја видам,
открите ја да ја целивам,
това ми е мојто либе,
мојто либе верна Донка,
това ми е мојто либе,
мојто либе верна Донка.

– И да ја видиш, фајде немаш,
белото лице потемнело (пожолтело),
црни очи затворени,
белите раце заклучени.

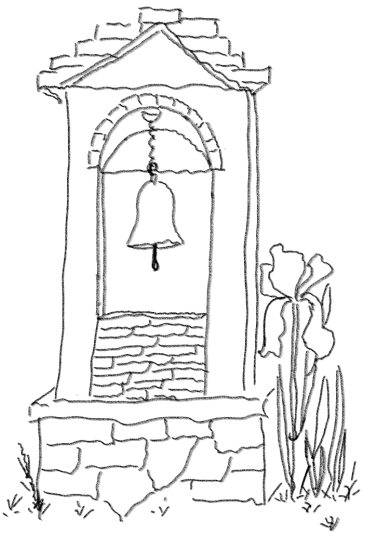

Останати податоци на мелограмот: М. п. група, За сн. со м. група

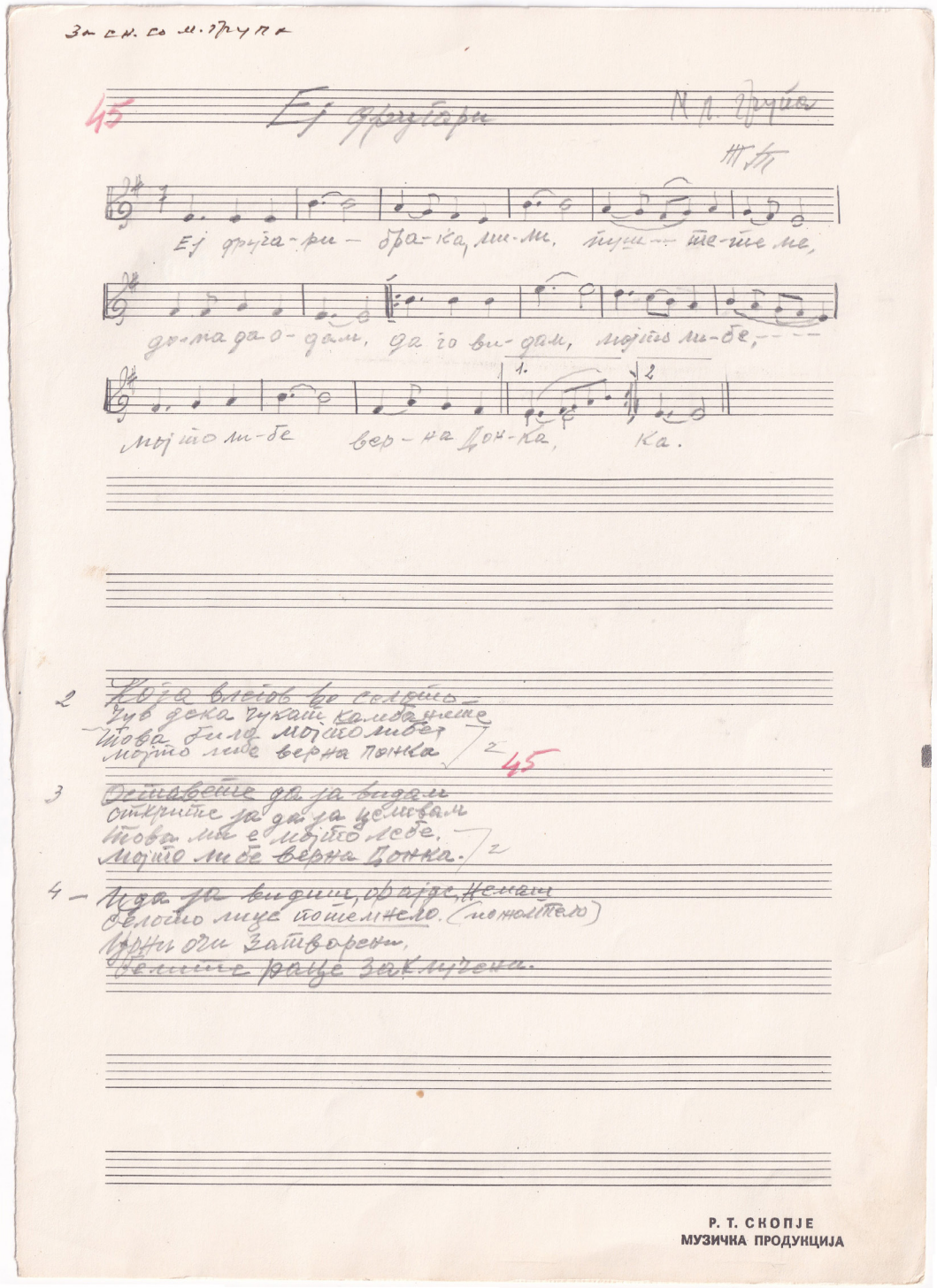
За сн. со м. Група
45
Еј другари
Н. Р. Група
Еј друга-ри — бра-ка, ми-ми, пуш-те-те ме,
да-та да о-дам, да го ви-дам, мојто ми-бе,
мојто ми-бе вер-на Дон-ка, ка.
1.
2
2 Откако влегов во селото
Туѓ дека чукам, колебаење
Това беше мојто ми-бе
Мојто ми-бе верна Донка
45
3 Отворете да ја видам
Отворете да ја целивам
Това ми е мојто ми-бе,
Мојто ми-бе верна Донка.
4 — Да ја видиш, ѓаволе, Нелан
Целосно лице пошемнело. (монолог)
Црни очи затворени,
Белите раце заклучени.
Р. Т. СКОПЈЕ
МУЗИЧКА ПРОДУКЦИЈА

163
Абер ми дојде

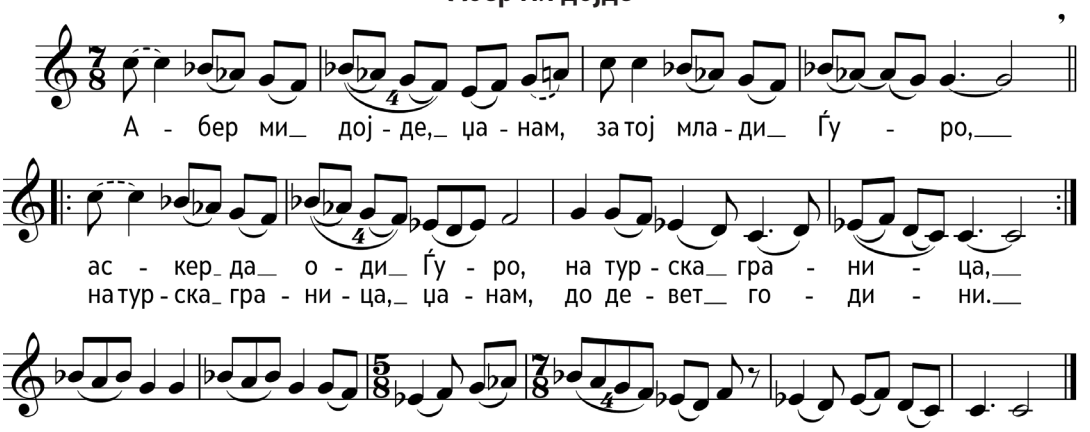

Абер ми дојде, џанам,
за тој млади Ѓоро,
аскер да оди Ѓуро,
на турска граница,
на турска граница, џанам,
до девет години.

Ѓуровица млада, џанам,
позади врата седи,
и китка си кити, џанам,
ран ми бел, босилок,
и китка лажова, џанам,
со црвена коприна.

Еве ти Ѓуро, џанам,
китка ти да носиш,
во левата страна Ѓуро,
близу до срцето,
во левата страна Ѓуро,
близу до срцето.

Дури е китка Ѓуро,
росна и млада,
до тогај знај Ѓуро,
оти јас те чекам,
до тогај знај Ѓуро,
оти јас те чекам.

Кога ќе китка Ѓуро,
китка ќе увени,
до тогај знај Ѓуро,
оти сум мажена,
оти сум мажена Ѓуро,
за друго момче.

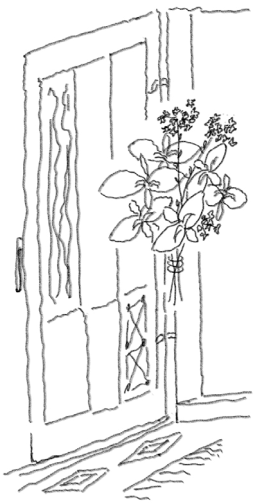

Останати податоци на мелограмот: од а пее Т. Ташева, М. Гацева

46

Кас. Д А Ајер ми дојде

од а без Г Ташев
М. Гајдев

А-ајер ми дој-де ца-нам за тој мла-ди

го-- - - ро, ас-кер да о-- ди гу-ро,
на ту-ска гра-ни- ца ца-нам

на тур-ска гра- ни- - - ца —
до де-вет го- - - ди- - - ни.

2 Гуровица млада, цанам, 46
по зади врата седи,
и Китка си Кити, цанам
рач ми бел, бостол.
и Китка лачеа, цанам
со црвена, коприна.

Све ти Гуро, цанам
Китка ти да носиш,
во левата страна Гуро,
близу до срцто.] 2.

Пуни е Китка Гуро,
росна и млада,
до тој ај знај Гуро
отиде ајте чекам. -2

Кој ке Китка Гуро,
Китка ке чувени,
до тој ај знај Гуро,
отиде ајте Манчка
Отиде ајте Манчка Гуро
за друго момче.

164

Сака цуцул да се жени

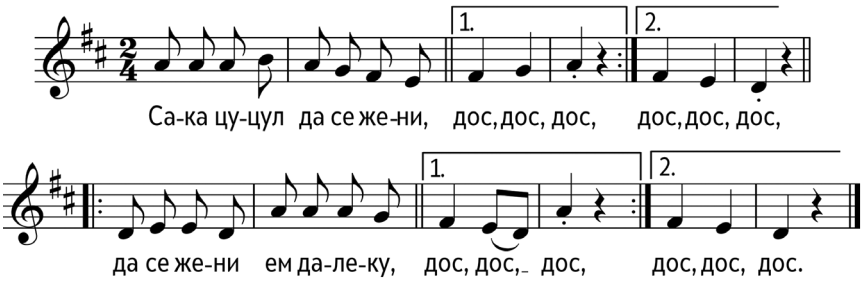

Сака цуцул да се жени, дос, дос, дос,
сака цуцул да се жени, дос, дос, дос.
Да се жени ем далеку, дос, дос, дос,
да се жени ем далеку, дос, дос, дос.
Да се жени ем далеку, дос, дос, дос,
да се жени ем далеку, дос, дос, дос.

Си поканил сватовите, дос, дос, дос,
сто сватови, сто цуцули, дос, дос, дос.
Сите биле ѓувезлии, дос, дос дос,
сите биле калпаклии, дос, дос, дос.
Сите биле ѓувезлии, дос, дос дос,
сите биле калпаклии, дос, дос, дос.

А што беа деверите, дос, дос, дос,
два девера, два џивџана, дос, дос, дос.
Млада кума, ситна сипка, дос, дос, дос,
ситна сипка, жолтовејка, дос, дос, дос.
Се спремаа сватовите, дос, дос, дос,
си појдоа по невеста, дос, дос, дос.

Ја земале невестата, дос, дос, дос,
се вратиле насред патот, дос, дос, дос.
Заиграле, запејале, дос, дос, дос,
се зададе едно сокле, дос, дос, дос.
Едно сокле од планина, дос, дос, дос,
и си стаса до сватови, дос, дос, дос.

Разбегале сватовите, дос, дос, дос,
сватовите цуцулите, дос, дос, дос.
По угари, по грутките, дос, дос, дос,
а што беа деверите, дос, дос, дос.
Се сокриле под сусерки, дос, дос, дос,
под сусерки, до сам патот, дос, дос, дос.

А што беше млада кума, дос, дос, дос,
се сокрила под лепешки, дос, дос, дос.
А што беше млади цуцко, дос, дос, дос,
млади цуцко младожења, дос, дос, дос.
Си остана сам с’невеста, дос, дос, дос,
и се држат за пердуви, дос, дос, дос.

Цуцко наду пердувите, дос, дос, дос,
како бивол голем стана, дос, дос, дос.
Па уплаши сиво сокле, дос, дос, дос,
ојде в’поле пусто сокле, дос, дос, дос.
Се прибраа сватовите, дос, дос, дос,
кинисаа дури дома, дос, дос, дос.

Испаднаа сватовите, дос, дос, дос,
се прибраа деверите, дос, дос, дос.
Сит’ заедно сосе кума, дос, дос, дос,
кинисаја дури дома, дос, дос, дос.
Сит’ заедно сосе кума, дос, дос, дос,
кинисаја дури дома, дос, дос, дос.

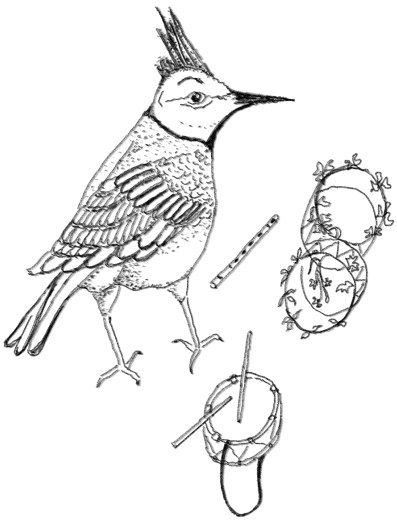

Останати податоци на мелограмот: Санде Зафиров, Велес

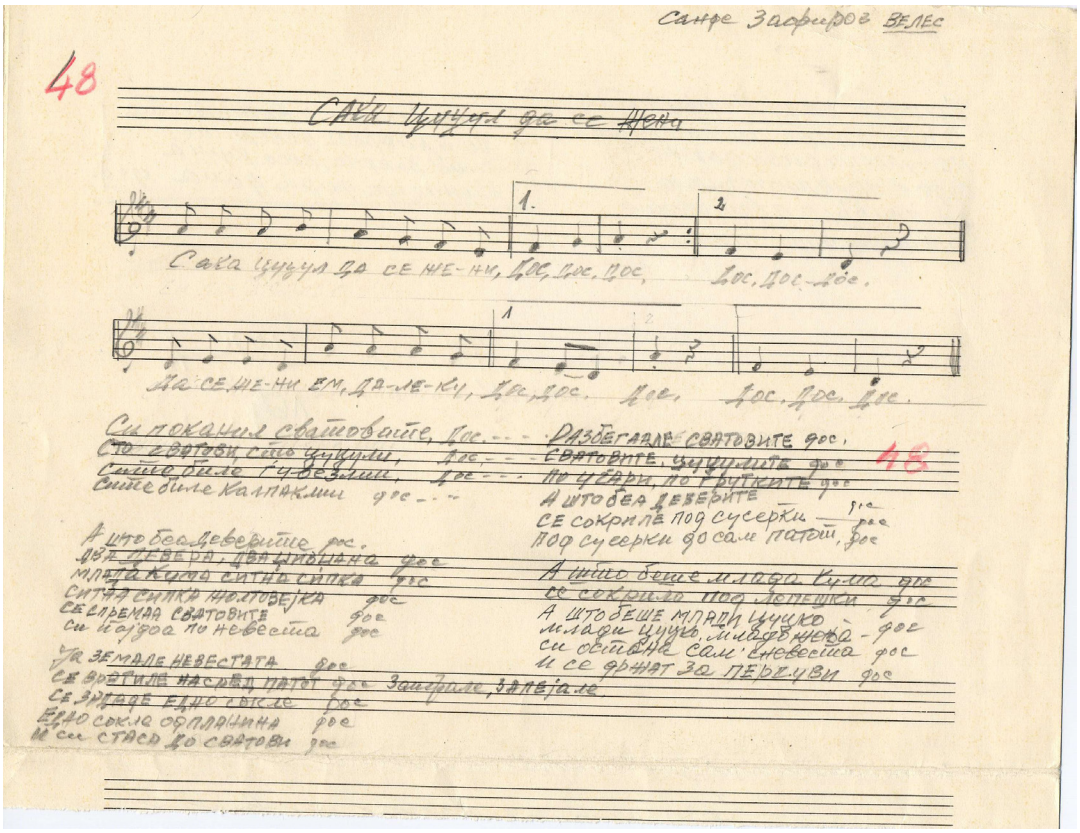
Санфе Зафирфов ВЕЛЕС
48
САКА ЦУЦУЛ ДА СЕ ЖЕНА
Сака цуцул да се же-ни, дос, дос, дос, дос, дос, дос.
На се же-ни ем, да-ле-ки, дос, дос, дос, дос, дос, дос.
Си поканил свашовите, дос.
Сто свашови сто цуцули, дос.
Сите биле гиздезми, дос.
Сите биле калпакми дос.
А што беа деверите дос.
Деверите, деверите дос
Млада Кумо ситна сипка дос
Ситна сипка молтовејка дос
Се спремаа свашовите дос
Си најдоа по невеста дос
Па земале невестата дос
Се вратиле насред патот дос
Се зрадде едно сајле дос
Едно сокјо офлашина дос
И си стаа до свашови дос
Разбегале свашовите дос.
Свашовите, цуцулите дос
По дгари, по ергиклите дос
А што беа деверите дос
Се сокриле под сусерки дос
Под сусерки до сам патот дос
А што беше млада Кумо дос
Се сокрило под лопешки дос
А што беше млади цуцко
Млади цуцо, млада невеста дос
Си обиде сам невеста дос
И се фрнат за перјуви дос
Запрле, залеја ле
48

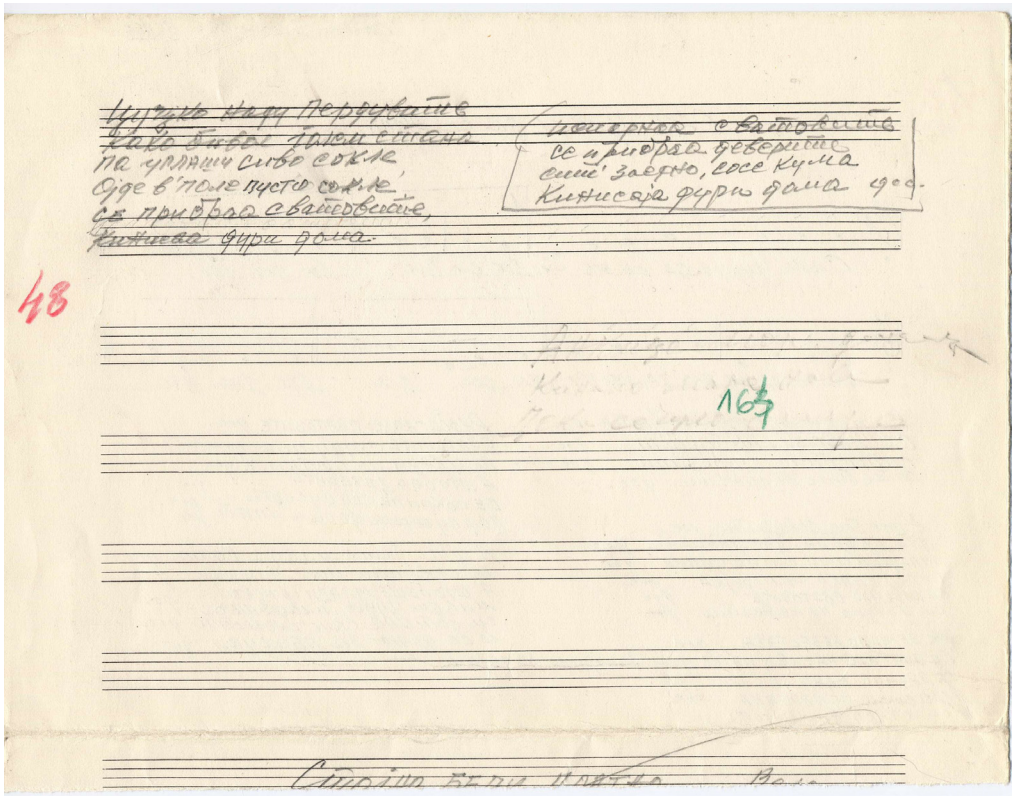
Цуцуле Шару Перјуваше
Кајо бивоа Гајо сетене
Па ушаши сиво сокле
Оде в поле пусто сокле
Се приврао свашовите
Кинисаја фури дома
Се приврао деверите
Сиш заедно, госе Кума
Кинисаја фури дома дос.
48
165
Стојо Велко Илиева Вел

165

Ја пратија Македонка на вода

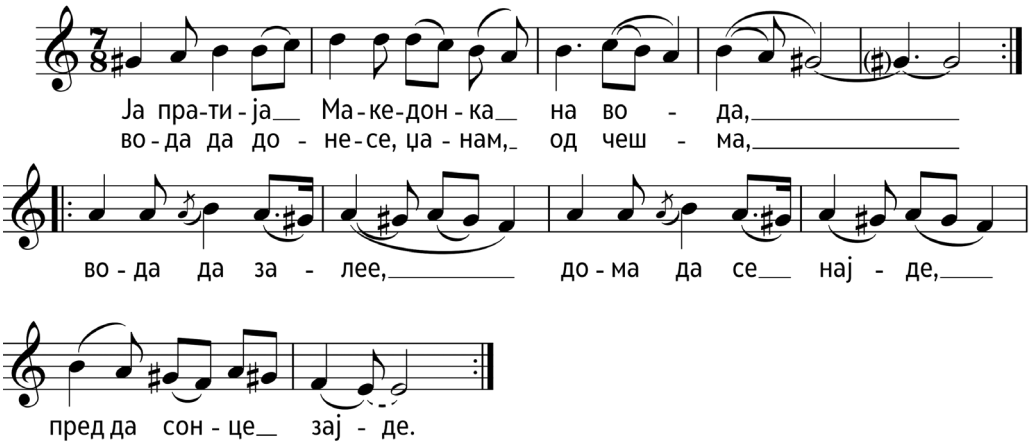

Ја пратија Македонка на вода,
вода да донесе, џанам, од чешма,
вода да залее, дома да се најде,
пред да сонце зајде,
вода да залее, дома да се најде,
пред да сонце зајде.

Па си реши да не оди на вода,
вода да не носи, џанам, од чешма,
вода да не лее, с либе да се најде,
пред да сонце зајде,
вода да не лее, с'либе да се најде,
пред да сонце зајде,
вода да не лее, с'либе да се најде,
пред да сонце зајде.

Па си пожде Македонка кај Ѓорѓија,
кај Ѓорѓија, леле џанам, мераклија,
стомните ги скрши, дома не се врати,
се посврши.

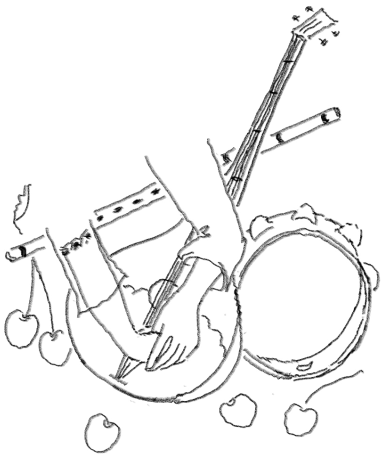

Останати податоци на мелограмот: Јовчески Јован

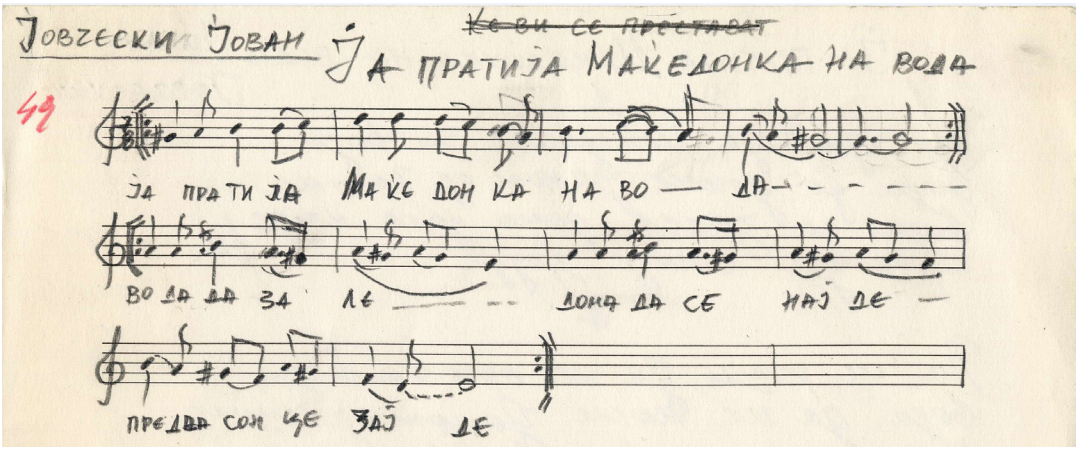
Јовчески Јован
Ќе ви се престават
Ја пратија Македонка на вода
49
Ја пратија Ма ке дон ка на во — да
во да да за ле — дона да се нај де —
преда сон ке зај де

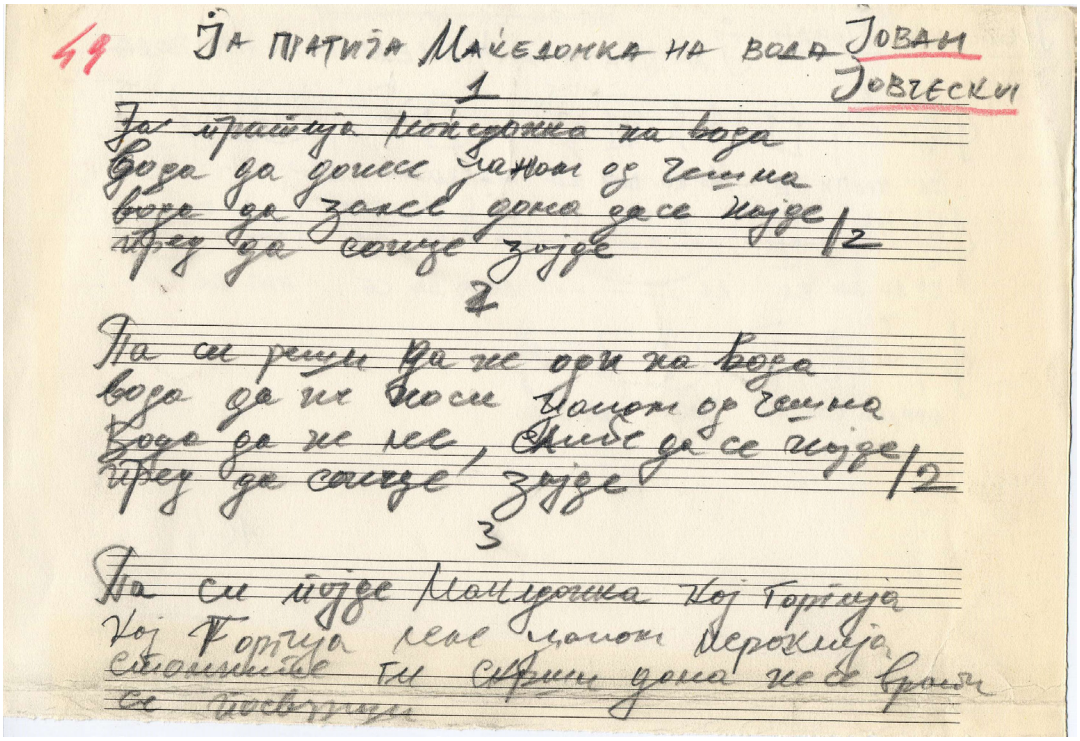
49
Ја пратија Македонка на вода
Јован Јовчески
1
Ја пратија Македонка на вода
Вода да донесе Јанчан од чешма
Вода да зајде дона да се најде
Пред да сонце зајде /2
2
Па си рекла да не оди на вода
Вода да не носи Јанчан од чешма
Вода да не лее, Ниеде да се најде
Пред да сонце зајде /2
3
Па си пајде Македонка кај Горјија
Кај Горјија лее Јанчан Дерокија
Сеонишиде ги сврши дона не е брајан
Се посвршуа

166
Заплакала е Македонија

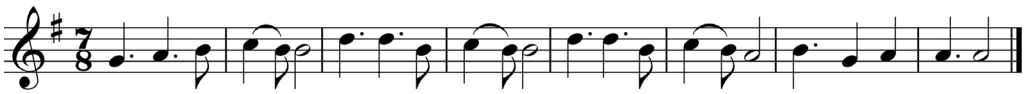

Заплакала е Македонија,
за тој ми Гоце Делчев војвода,
за тој ми Гоце Делчев војвода,
за тој ми јунак, јунак над јунаци.

Каде си Гоце Делчев војвода,
од душманите да ме куртулиш,
еве сум мајко Македонијо,
еве сум мајко близу до тебе.

Еве сум мајко близу до тебе,
близу до тебе македонски села,
македонски села покрај река Вардар,
покрај река Вардар колак клети Турци.

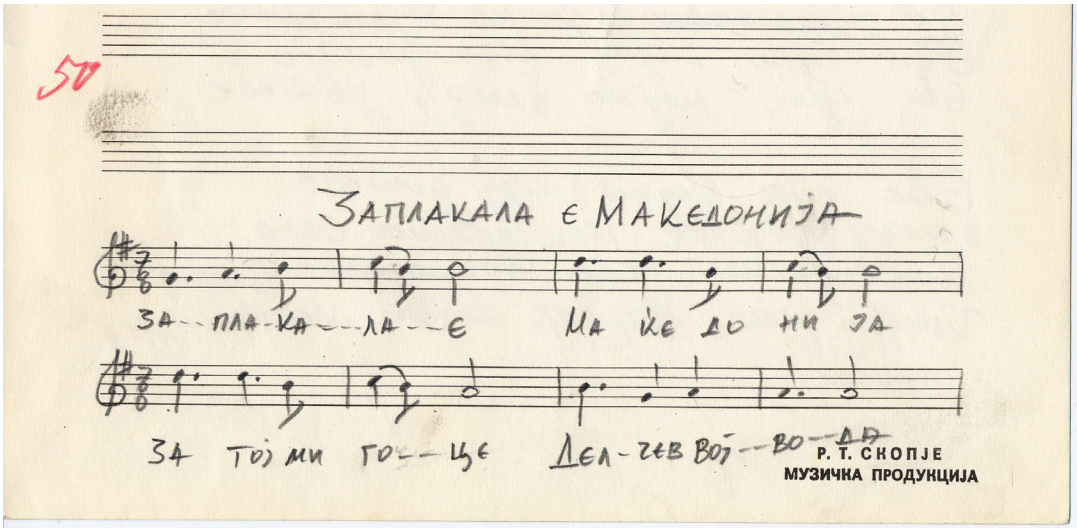
50
ЗАПЛАКАЛА Е МАКЕДОНИЈА
ЗА-ПЛА-КА-ЛА-Е МА ЌЕ ДО НИ ЈА
ЗА ТОЈ МИ ГО-ЦЕ ДЕЛ-ЧЕВ ВОЈ-ВО-ДА
Р. Т. СКОПЈЕ
МУЗИЧКА ПРОДУКЦИЈА

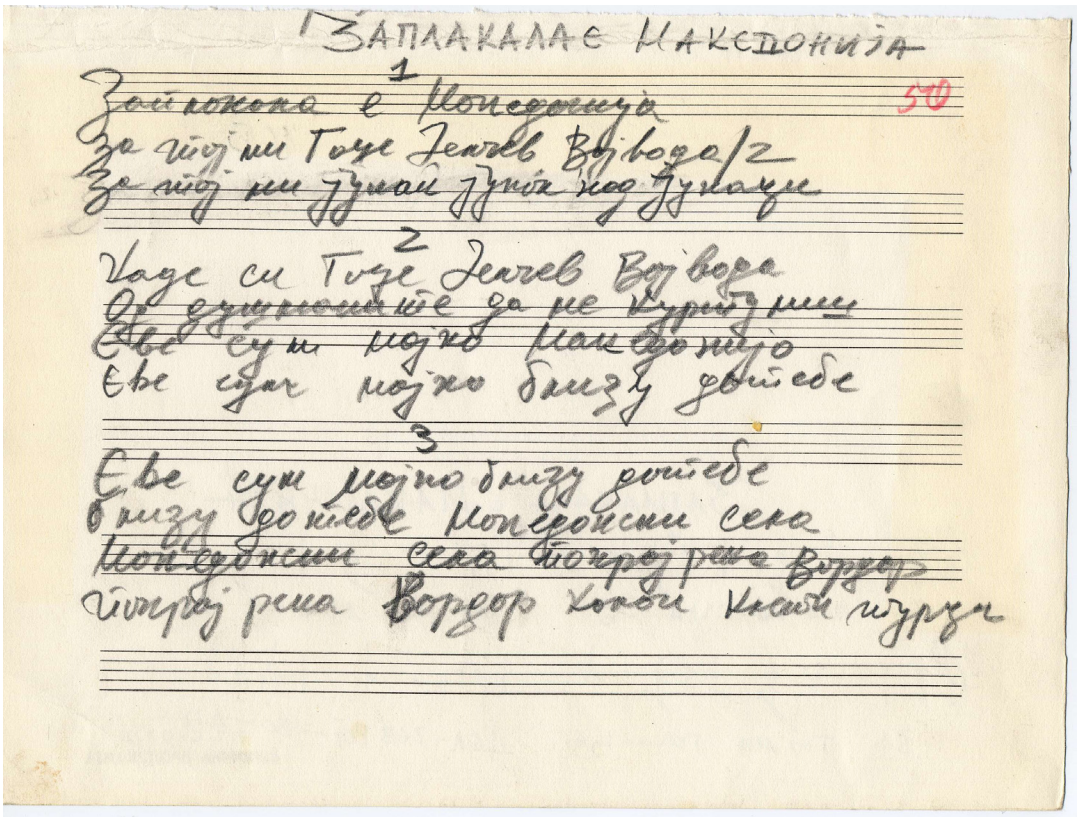
ЗАПЛАКАЛА Е МАКЕДОНИЈА
1
Заплакала е Македонија
За тој ми Гоце Делчев Војвода/2
За тој ми гјнаи гјнок под гјнаде
2
Чаде си Гоце Делчев Војвода
Од душманите да не курјејниш
Ева сум ајде Македонија
Ева сум ајде близу довјебе
3
Ева сум ајде близу довјебе
Близу до небе Македонски села
Македонски села тој реке Вардар
Тој реке Вардар Хоби Кости журги

167

Заплакало е Мариово

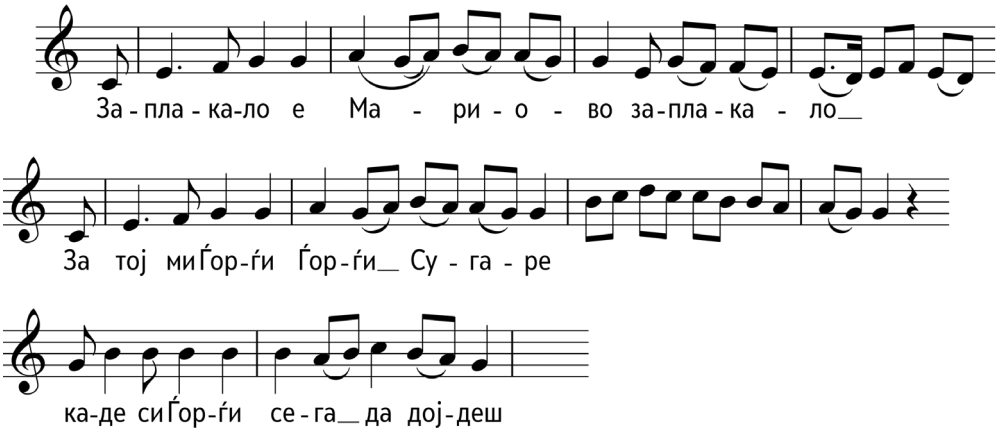

Заплакало е Мариово, заплакало,
за тој ми Ѓорѓи, Ѓорѓи Сугаре,
каде си Ѓорѓи сега да дојдеш, леле, да дојдеш,
од душманите да не куртулиш.

Тогаш извикна Ѓорѓи Сугаре, провикна,
од Демир Хисарските балкони,
слушам ве народ, народ поробен, леле, изгубен,
слушам ви гласој, гласој жалосни.

Сега за скоро јас ќе дојдам, ќе пристигнам,
со триесет одбрани момчиња,
сите со пушки малихери, малихери,
сите со нагант револвери.

Колку ми тргна Ѓорѓи Сугаре да оди,
во тоа село Паралово,
Бог да ги бие шпионите Параловци,
Ѓорѓија што ми го предадоа.

Слушај бре Ѓорѓи Сугаре, слушај, послушај,
ако ти сакаш за да куртулиш,
накачи горе кај чукарите, кај манастирот,
ако да сакаш ти да куртулиш.

Тогај извикна Ѓорѓи Сугаре, провикна,
на неговата верна дружина,
клавајте гуњи пусии, леле, пусии,
зошто се камен тешко најдува.

Згрмеја пушки, пушки аскерски крвави,
сета дружина му ја убија,
тогај извади наган револвер Ѓорѓи Сугаре,
самиот крвта си ја пролеја, леле, пролеја,
жив на душмани не се предаде.

Останати податоци на мелограмот: Мирвет Беловска, 1945 год.

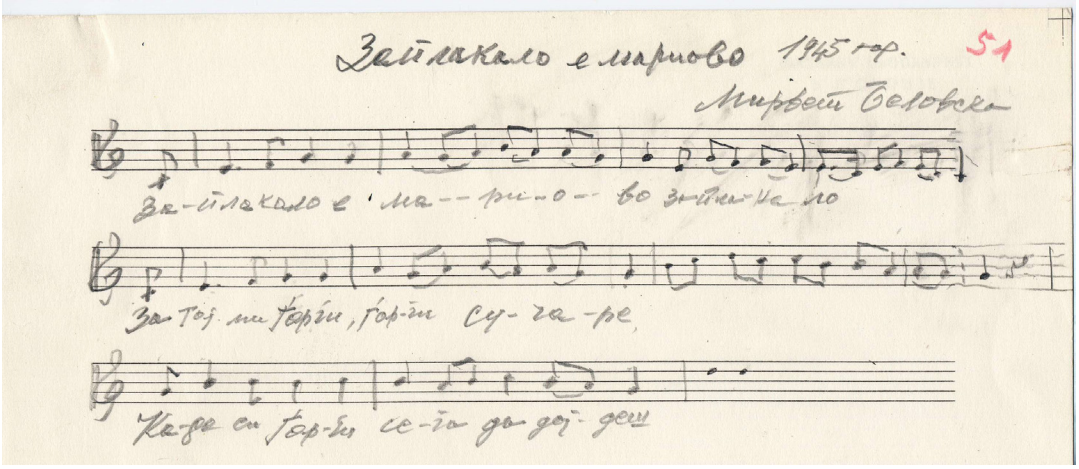

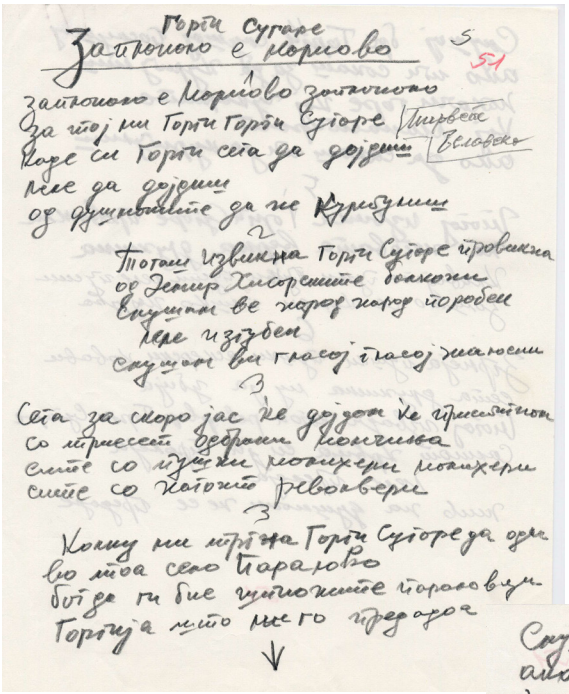

Ѓорѓи Сугаре

Заплакало е марково 5 51

заплакало е марково заплакало
За тој ми Ѓорѓи Ѓорѓи Сугаре
Каде си Ѓорѓи сега да дојдеш
Мене да дојдеш
од душманите да ме курџулисаш

Мирвет Беловска

2

Потом извикна Ѓорѓи Сугаре предвикна
од Демир Хисарските болници
Слушам ве народ народ поробен
Мене изгубен
слушам ви гласој гласој жалосен

3

Сега за скоро јас ќе дојдам ќе пристигнам
со пресет добрани момчиња
сите со пушки момцери момцери
сите со кајгајто револвери

3

Кому ми трајна Ѓорѓи Сугаре да оди
во моја село Гараново
бајде ти бие чупајте ѓоровови
Ѓорѓија мајто мене предадоа

↓

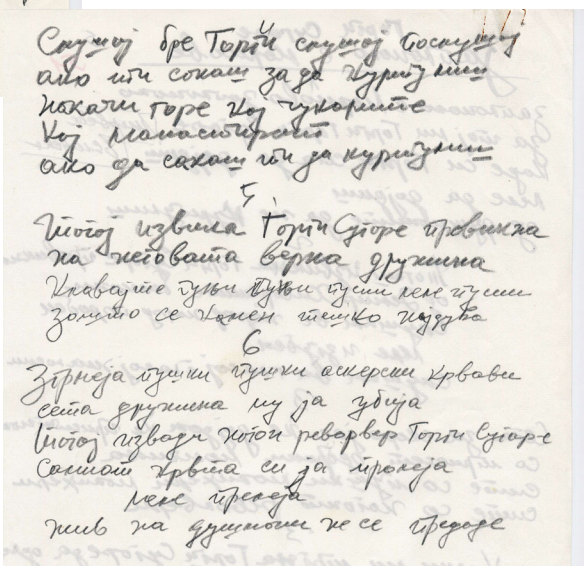

Слушај бре Ѓорѓи слушај бре слушај
ако ти сакаш за да курџулисаш
накачи горе кај чукарите
кај манастирите
ако да сакаш ти да курџулисаш

5

Тој извика Ѓорѓи Сугаре предвикна
на неговата верна дружина
Кавајте пушки пушки пушки мене пушки
зашто се камен тешко надува

6

Зрнеја пушки пушки аскерски крвави
сета дружина му ја убија
Тој извади кајгајто револвер Ѓорѓи Сугаре
Самиот себе си ја пронеја
мене пронеја
жив на душманот не се предаде

168

Сите моми Тиквешанки

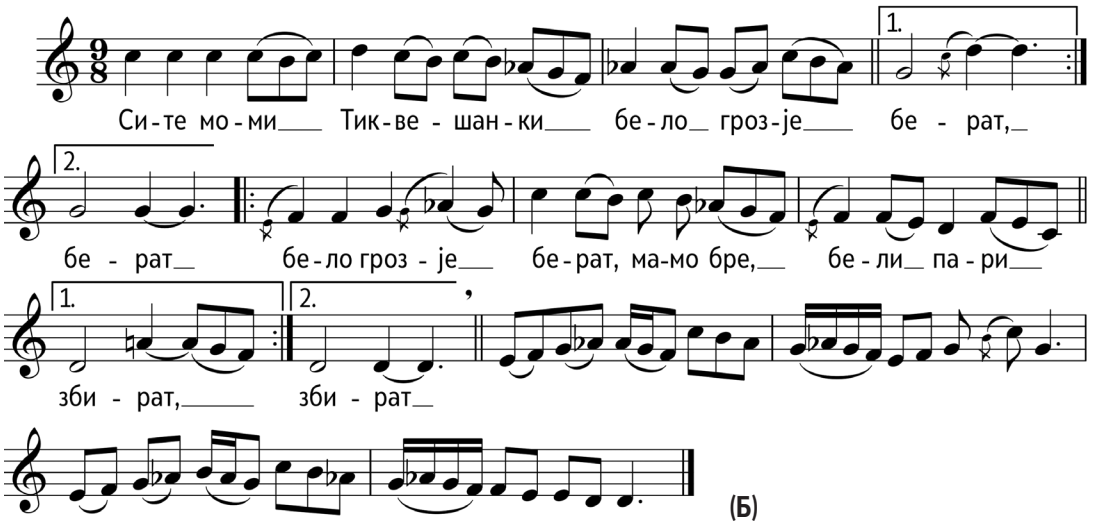

(А)
Сите моми Тиквешанки,
бело грозје берат,
бело грозје берат, мамо бре,
бели пари збират.

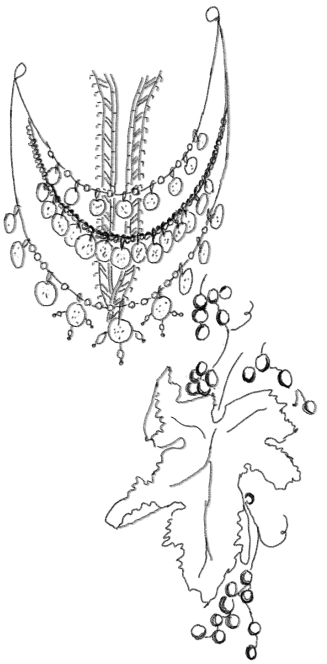

(В)
Сите моми Тиквешанки,
бело грозје берат,
бело грозје берат, мамо бре,
бели пари земат.

Бели пари земат мамо бре,
на ѓердан ги нижат,
на ѓердан ги носат, мамо бре,
на гуша ги носат.

На гуша ги носат, мамо бре,
ергени да гледат,
ергени да гледат, мамо бре,
мераци да фрлат.

(Б)
Сите моми Тиквешанки,
бело грозје берат,
сите моми Тиквешанки,
бело грозје берат.
Бело грозје берат, мамо бре,
бели пари земат,
бело грозје берат, мамо бре,
бели пари земат.

Бели пари земат, мамо бре,
на ѓердан ги носат,
бели пари земат, мамо бре,
на ѓердан ги носат.
На ѓердан ги нижат, мамо бре,
на гуша ги носат,
на ѓердан ги нижат, мамо бре,
на гуша ги носат.

На гуша ги носат, мамо бре,
ергени да гледат,
на гуша ги носат, мамо бре,
ергени да гледат.
Ергени да гледат, мамо бре,
мераци да фрлат
ергени да гледат, мамо бре,
мераци да фрлат.

Останати податоци на мелограмот: транспонирана за Павле Еринчев, снимена

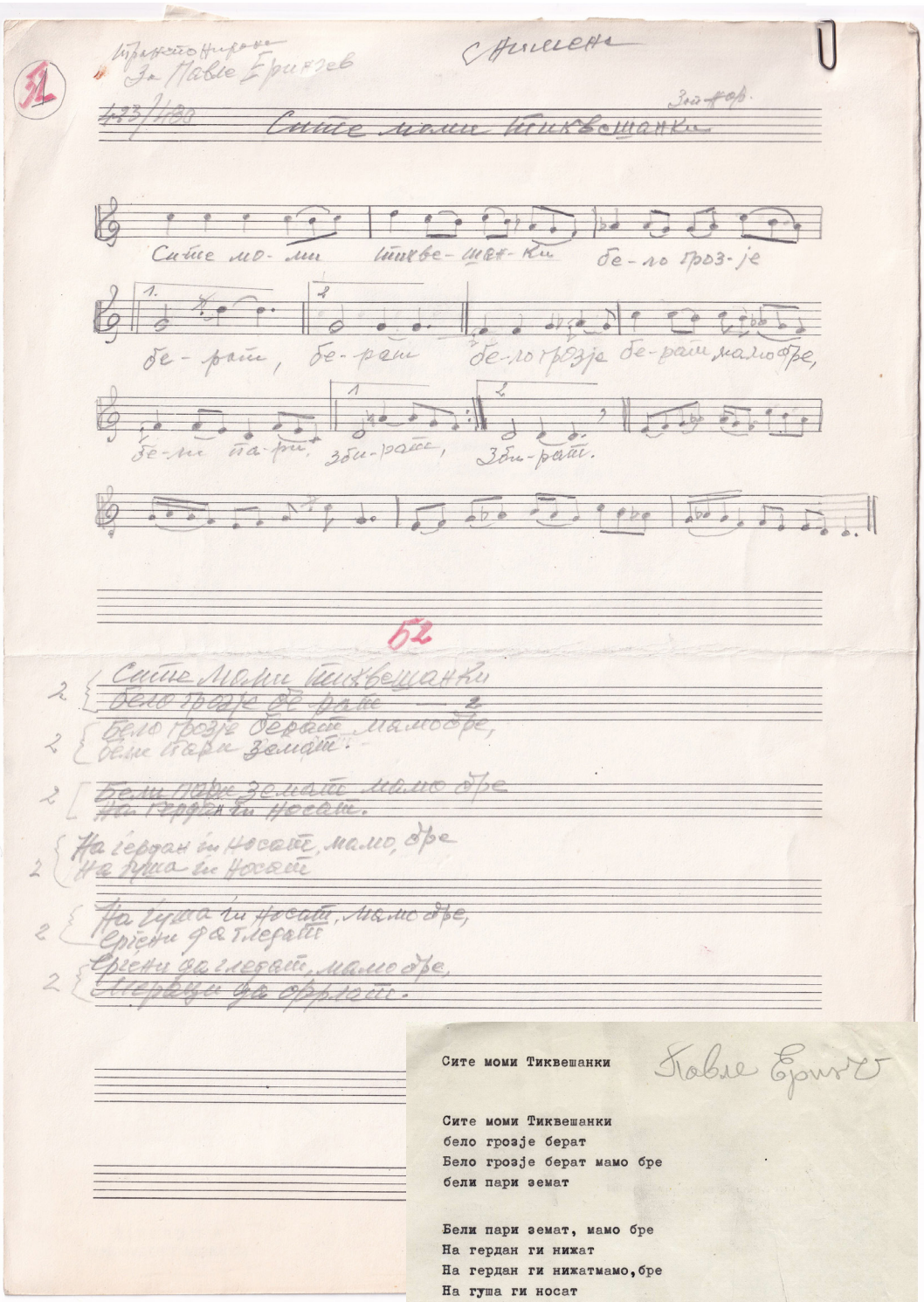

Сите моми Тиквешанки Павле Ерчев

Сите моми Тиквешанки
бело грозје берат
Бело грозје берат мамо бре
бели пари земат

Бели пари земат, мамо бре
На гердан ги нижат
На гердан ги нижатмамо,бре
На гуша ги носат

На гуша ги носат, мамо бре
Ергени да гледат
Ергени да гледат, мамо бре
Мераци да фрлат

169
Мори моме Магде

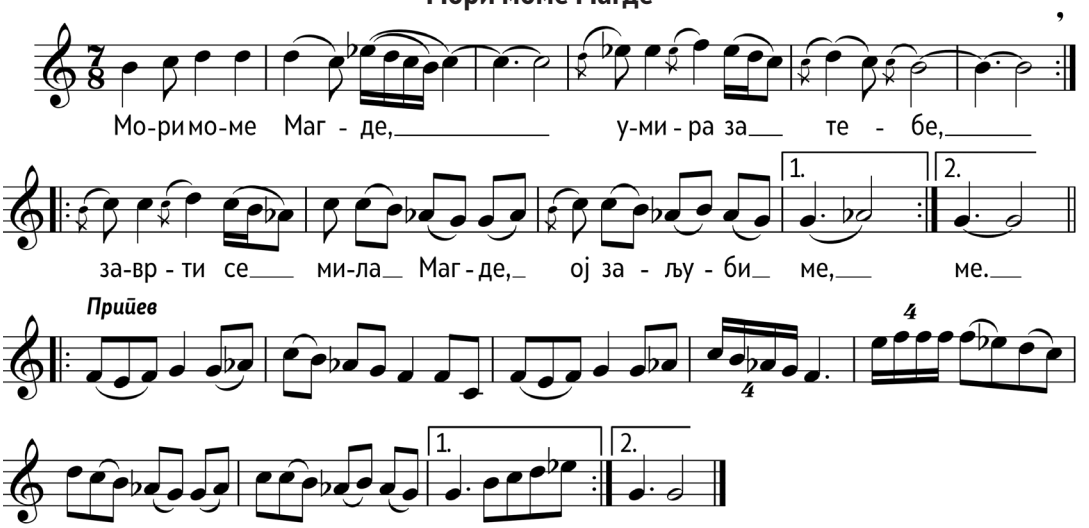

(А)
Мори моме Магде, умира за тебе,
мори моме Магде, умира за тебе,
заврти се мила Магде, ој заљуби ме,
заврти се мила Магде, ој заљуби ме.

(Б)
Мори моме Магде, умирам за тебе,
мори моме Магде, умирам за тебе,
заврти се мила Магде, ој заљуби ме,
се заради тебе Магде, изгубив цел ден.

Рамна снага имаш, дај да ја ле кршам,
медно усте имаш, дај да го целивам,
заврти се мила Магде, ај заљуби ме,
се заради тебе Магде, изгубив цел ден.

Руса коса имаш, свети като свила,
руса коса имаш, свети като свила,
заврти се мила Магде, дај да ја мрсам,
се заради тебе Магде, изгубив цел ден.

Останати податоци на мелограмот: П. Еринчев, снимена

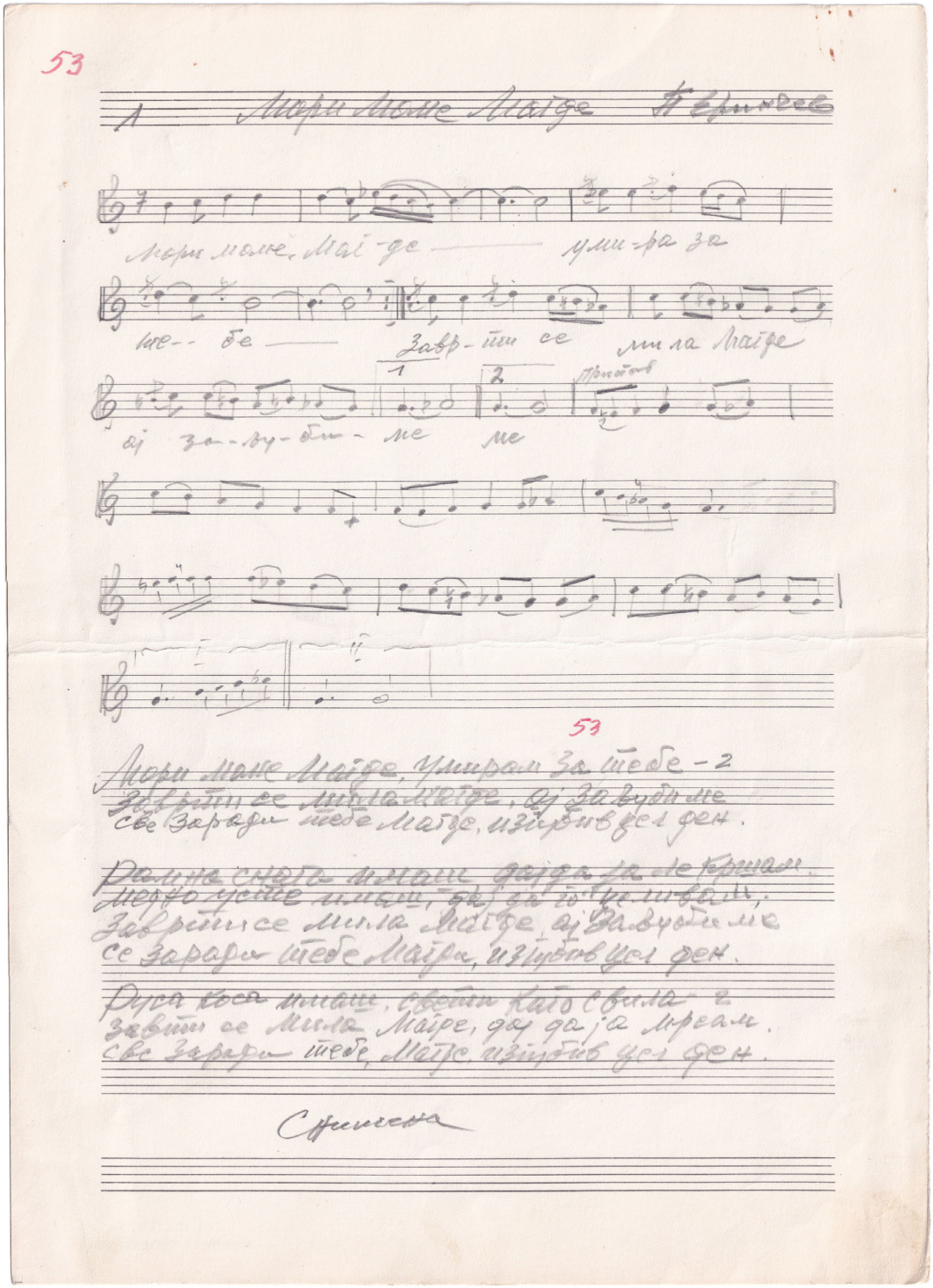
53
Мори моме Маїде
Мори моме Маї-де умі-ра за
ме-- бе Завр-ши се мила Маїде
ај за-ву-би-ме ме
53
Мори моме Маїде, умирам за тебе - 2
Завиши се мила Маїде, ај за вуби ме
све заради тебе Маїде, изгрнув цел ден.
Рамна снага имам, дајда ја не крешам.
Мерто усте имам, да ја ја не ивам,
Завриши се мила Маїде, ај за вуби ме
се заради тебе Маїде, изгрнув цел ден.
Руса коса имам, светли како свила -2
Завиши се мила Маїде, да да ја мреам.
све заради тебе Маїде, изгрнув цел ден.
Сфинеска

170

Сиромаси бевме Јано

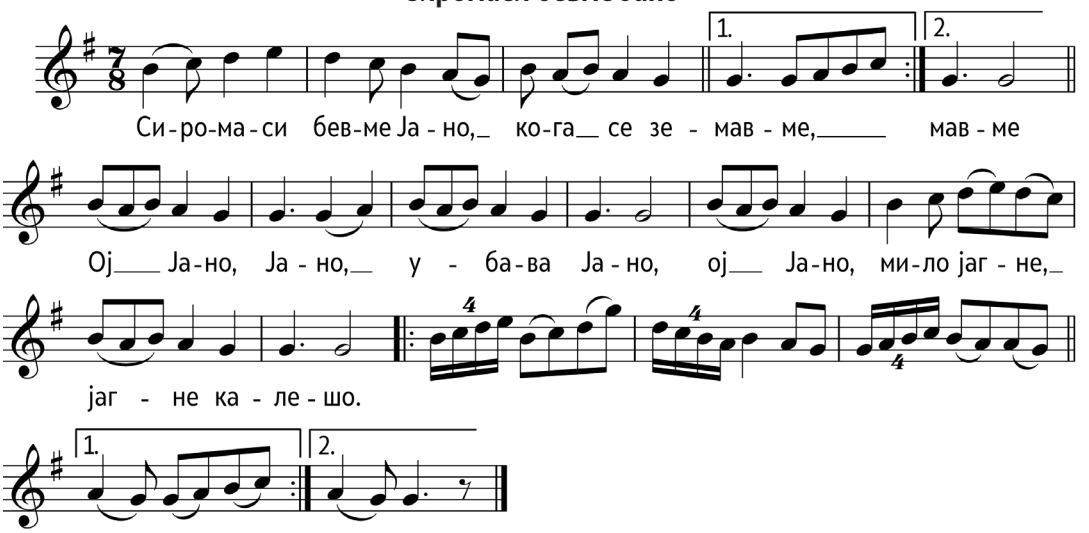

Сиромаси бевме Јано, кога се земавме,
сиромаси бевме Јано, кога се земавме,
ој Јано, Јано, убава Јано,
ој Јано, мило јагне, јагне калешо.

Сега се имаме Јано, едно си немаме,
едно си немаме Јано, од срце порода,
ој Јано, Јано, убава Јано,
ој Јано, мило јагне, јагне калешо.

Ќе те прашам мила Јано, право да ми кажеш,
право да ми кажеш, да ме не излажеш,
ој Јано, Јано, убава Јано,
ој Јано, мило јагне, јагне калешо.

– Нели прашуваш Стојане, право ќе ти кажам,
право ќе ти кажам Стојан, без да те излажам,
ој ти Стојане, мили Стојане,
право ќе ти кажам Стојан, без да те излажам.

Кога сум била Стојан, дете во пелени,
мојата мајка Стојан, луто проколнала,
лична да бидам Стојан, момци да мамам,
момци да мамам Стојан, порода да немам.

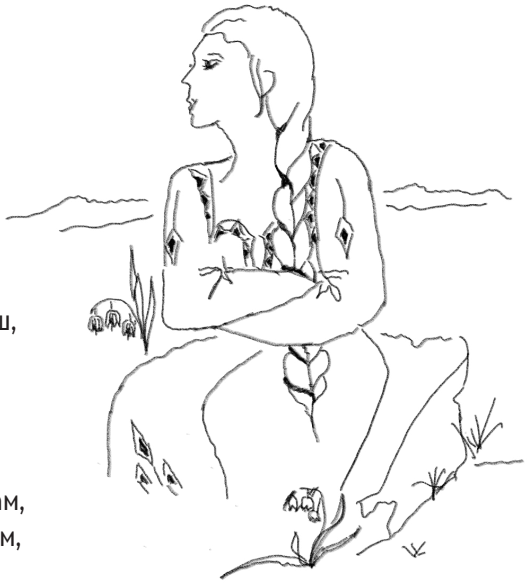

Останати податоци на мелограмот: П. Еринчев, снимено

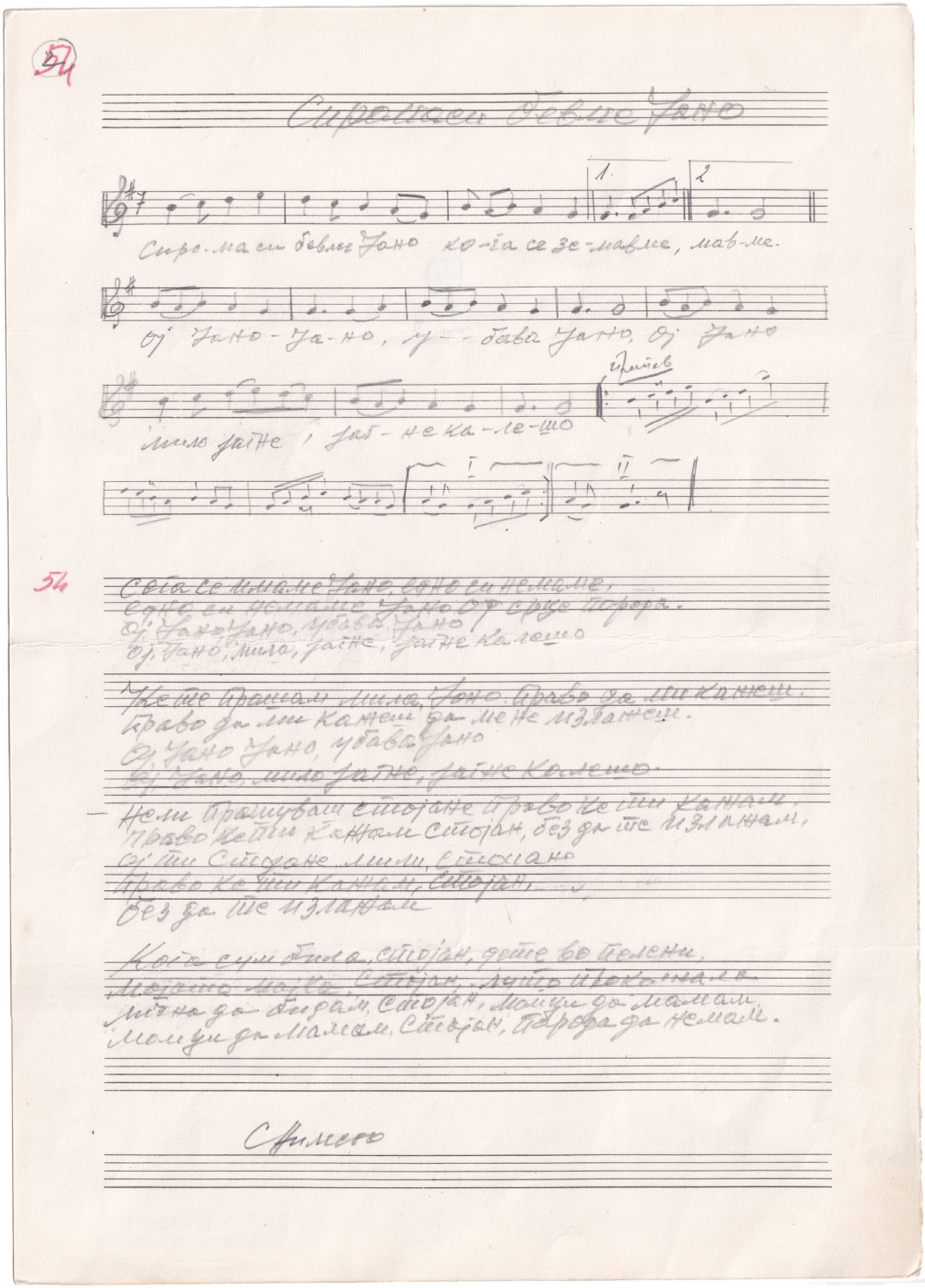
Сиромасен бевме Јано
1.
2
Сиро-ма-сен бевме Јано ко-ја се зе-мавме, мав-ме.
Ој Јано-Ја-но, ру-бава Јано, ој Јано
Грлев
мило јајце ! јаб-не ка-ле-шо
Сега се мамме Јано, сонце ни немме,
сонце ни немме Јано ој срце порфа.
Ој Јано Јано, рубава Јано
ој, Јано, мило, јајце, јајце колено
Кеше Јанчал мило, Јано. Право да ми кажеш.
Право да ми кажеш, да ме не изјанеш.
Ој Јано Јано, рубава Јано
ој, Јано, мило јајце, јајце колено.
Нели Јанчував Стојане Право кеши кажам,
Право кеши кажам Стојан, без да ше изјанам,
ој ши Стојане мили, Стојане
Право кеши кажам, Стојан,
без да ше изјанам
Кеше сум била, Стојан, дрше во селени,
Мојата мајка Стојан, лошо ислажала.
Мајка да бирам, Стојан, момче да мамам
момче да мамам, Стојан, порфа да немам.
Свилено

171

Болна е легнала џанам

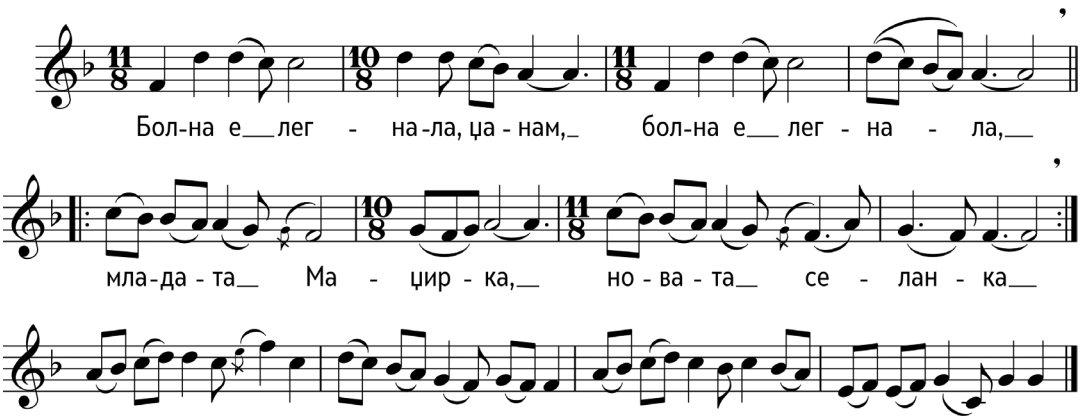

Болна е легнала, џанам, болна е легнала,
младата Маџирка, новата селанка,
младата Маџирка, новата селанка.

Глава преврзала, џанам, глава преврзала,
главата ја боли, од жешкото сонце,
главата ја боли од женското сонце.

Понуда и дојде, џанам, понуда и дојде,
алва шекерлија, едра леблебија,
алва шекерлија, едра леблебија.

Стани, не станала, џанам, стани не станала,
понуда да земеш, либе да си видиш,
понуда да земиш, либе да си видиш.

Останати податоци на мелограмот: П. Еринчев, Круме ја снимил?

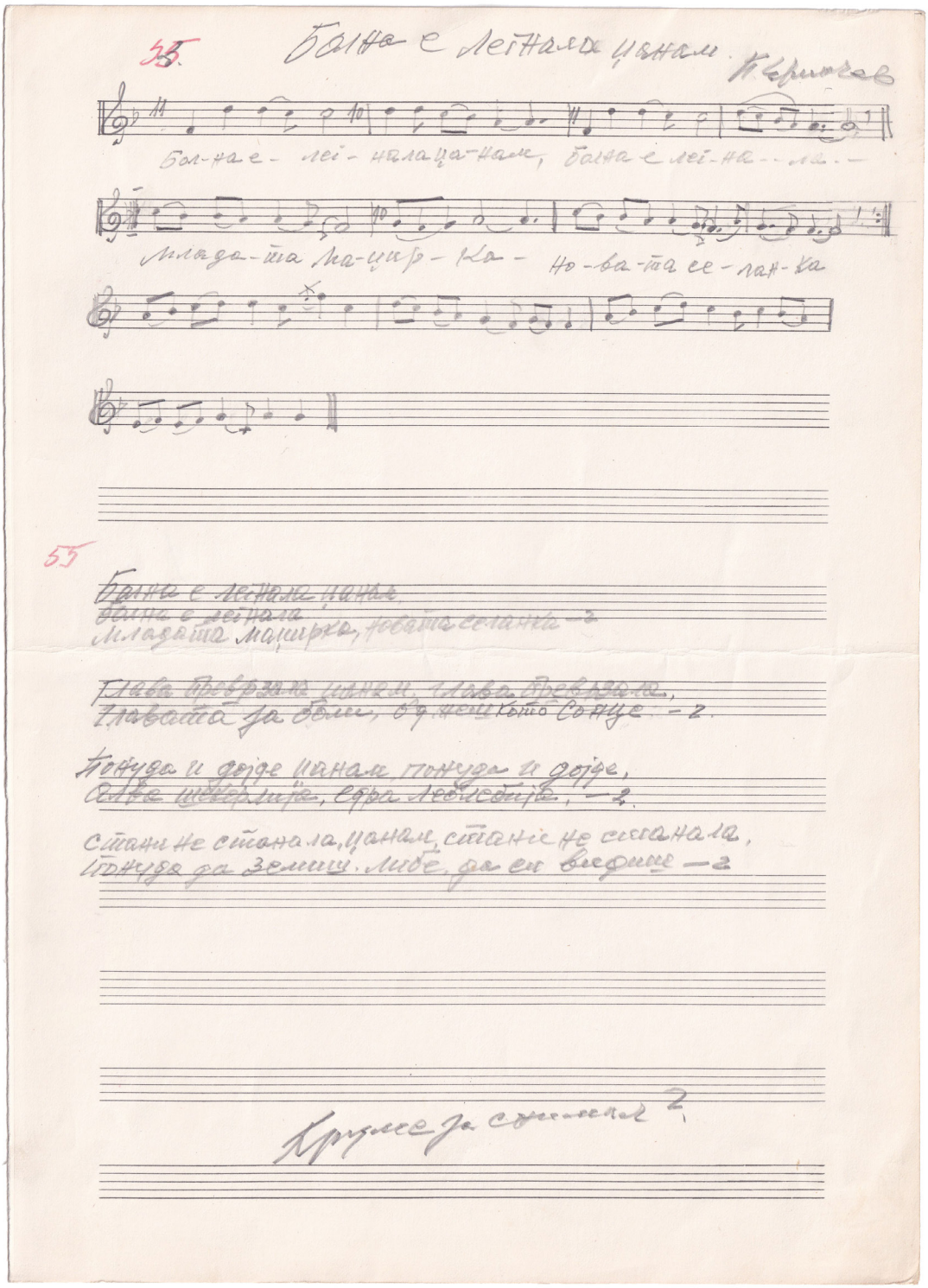
55.
Бона е лєтнала цанам.
Кєрчев
Бо-на е- лєй-нала-цанам, бона е лєй-на--ла.-
Млада-та ма-цир-ка- но-ва-та се-лан-ка
55
Бона е лєтнала цанам,
бона е лєтнала
Младата мацирка, новата селанка -2
Глава превзала цанам, глава превзала,
Главата да сбли, бр. ясното Сонце -2.
Кунда и дойде цанам кунда и дойде,
Алте шевлиїре, єфра любовїре, -2.
Стани не станала, цанам, станїс не станала,
Кунда да земиш, либе, да си вефиш -2
Крулсе да сонцел 2.

172

Стегни го Јано, мори, орото

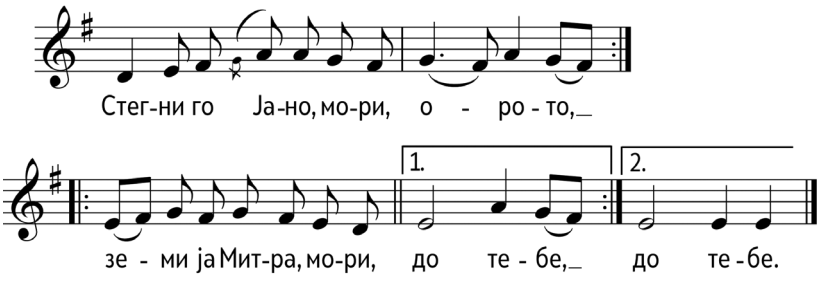

1726

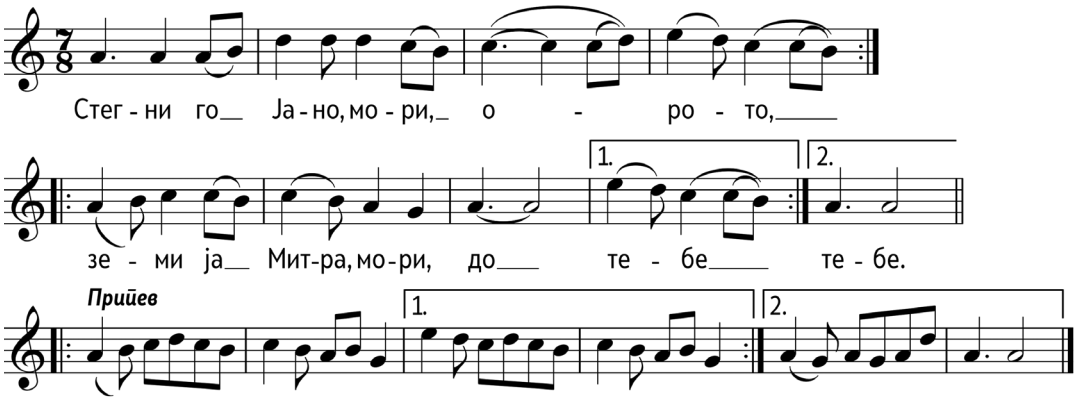

Стегни го Јано, мори, орото,
стегни го Јано, мори, орото,
земи ја Митра, мори, до тебе,
земи ја Митра, мори, до тебе.

Митра ми нема, море, кондури,
Митра ми нема, море, кондури,
кондури пусти, море, чорапи,
кондури пусти, море, чорапи.

Митра ми нема, море, ф'станче,
Митра ми нема, море, ф'станче,
ф'станче пусто, море, клашенце,
ф'станче пусто, море, клашенце,

Митра ми нема, море, шамивче,
Митра ми нема, море, шамивче,
орото да го, море, извиет,
орото да го, море, извиет.

Останати податоци на мелограмот: Лазарополе, снимена

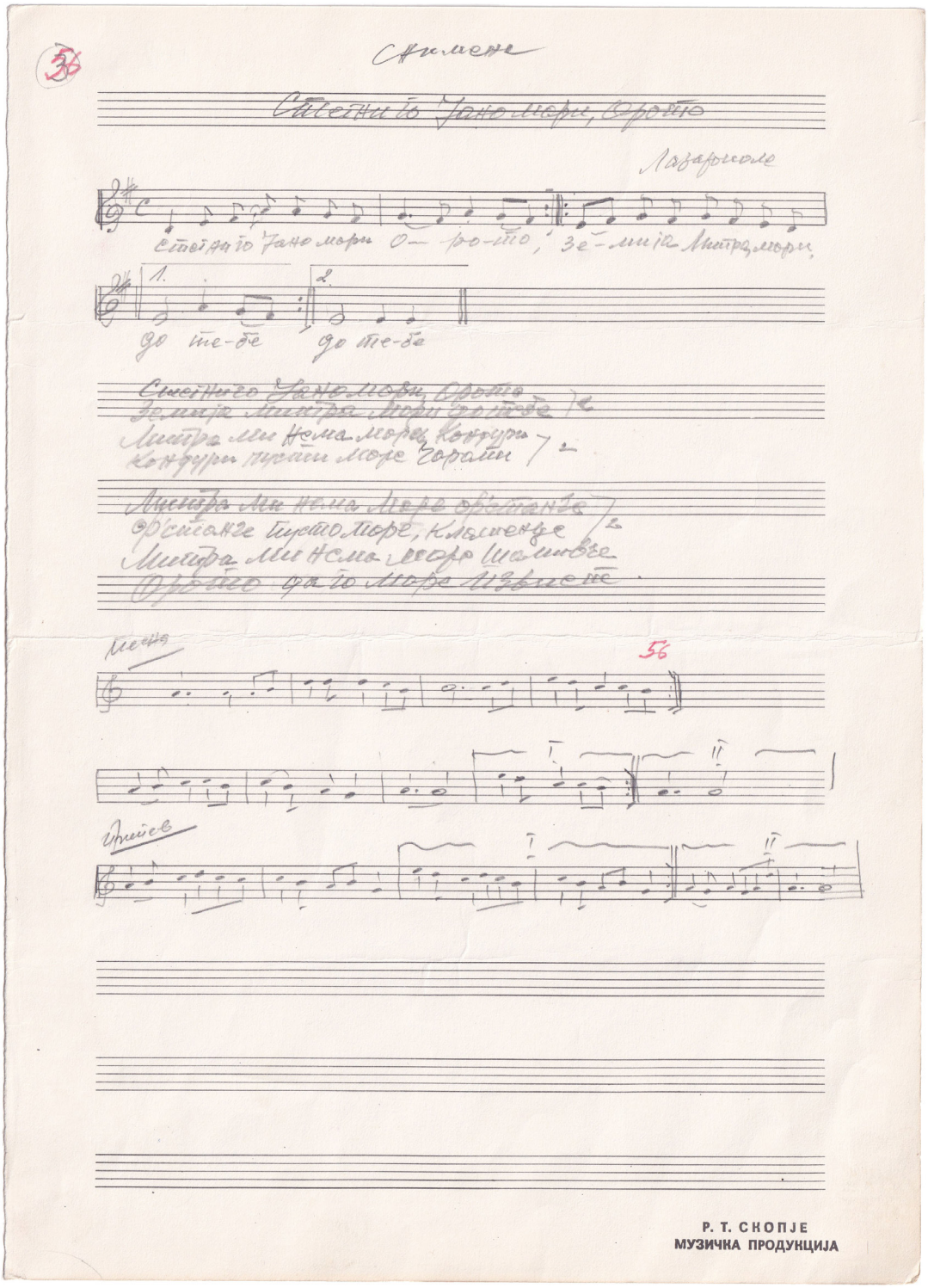
Стојанче Ајно мори, Ороито
Лазаровско
Стојанче Ајно мори О — ро-ито, зе-мја Митра мори,
1.
2.
до те-бе до те-бе
Стојанче Ајно мори Ороито
Земја Митра мори Ороите
Митра ми нема мори Кордури
Кордури пиаш море Гораш
Митра ми нема мори Ороитанче
Ороитанче Пиаш море, Кльчеанче
Митра ми нема мори Шалиовче
Ороито фа то мори Извиоте.
56
Р. Т. СКОПЈЕ
МУЗИЧКА ПРОДУКЦИЈА

173

Синоќ дојде едно војниче

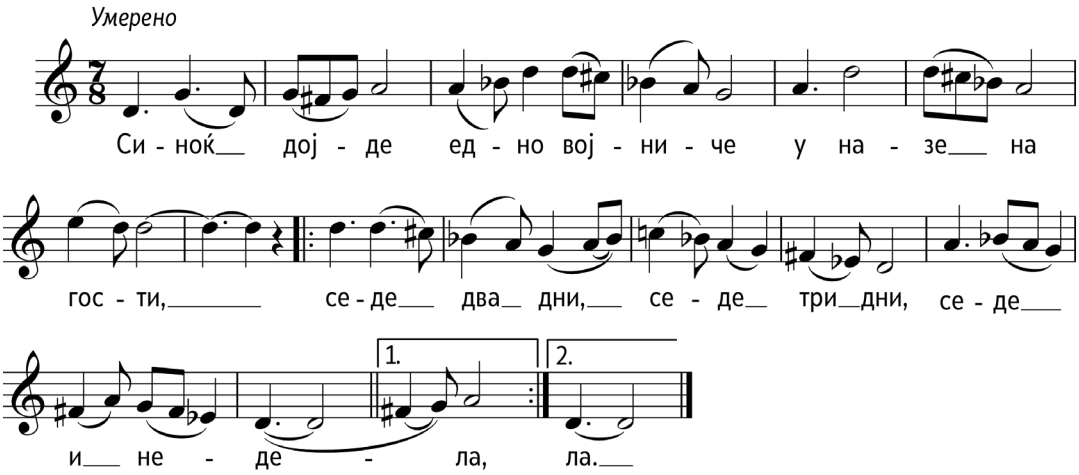

Синоќ дојде едно војниче у назе на гости,
седе два дни, седе три дни, седе и недела,
седе два дни, седе три дни, седе и недела.

Тргна војник да си оди, и моме по него,
врни, врни се, мори моме, не оди по мене,
врни, врни се, мори моме, не оди по мене.

На пат има длабоко море, не мојш да поминеш,
врни, врни се, мори моме, не оди по мене,
врни, врни се, мори моме, не оди по мене.

На пат има г'ста шума, не мојш да минеш,
врни, врни се, мори моме, не мојш да минеш,
врни, врни се, мори моме, не мојш да минеш.

Јас си имам лоша мајка, не ќе те сака,
врни, врни се, мори моме, не оди по мене,
врни, врни се, мори моме, не оди по мене.

Останати податоци на мелограмот: Неготино

57

Синоќ дојде едно војниче

умерено

Си-ноќ дој- - - де, ед-но вој- ни- - че, и на зе на

гос- ти, — се-де два дни, се- де три дни.

се де — и не- - де- - - - - - - - - - - ла

1. 2.

57

1 Синоќ дојде едно војниче, и на зе на гости.
Седе два дни, се де три дни, седе и не дела – 2

2 Трчно војнче да се оди и моме мајке,
Врни, врни се, мари, моме, не орачо мене, – 2

3 На тој шма длабоко море не може да бомнеш.
Врни, врни се мори, моме, не оди по мене

4 На тој шма ї'сма шума не можеш да минеш,
Врни, врни се мори, моме, не можеш да минеш.

5 Јас си имам Маша, Мајко, не ке ќе сака,
Врни врне се мори, моме не оди по мене.

Бет

Од Неговино

174
Кате лично Кате

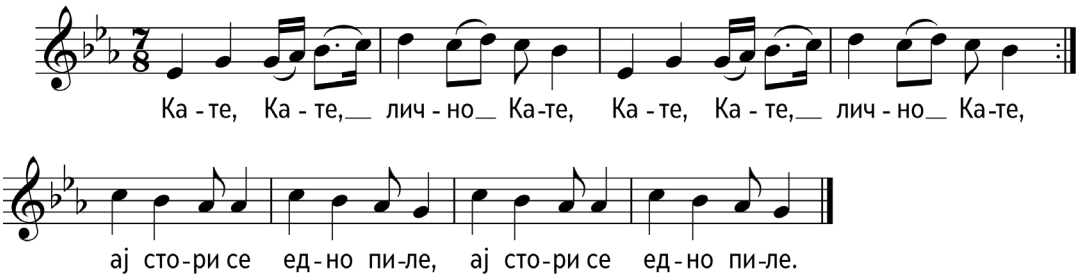

(А)
Кате, Кате, лично Кате,
Кате, Кате, лично Кате,
ај стори се едно пиле,
ај стори се едно пиле.

(Б)
Кате, Кате, лично моме,
Кате, Кате, лично моме,
ај стори се едно пиле,
ај стори се едно пиле.

Ај стори се едно пиле,
ај стори се едно пиле,
па прелетај јаболката,
па прелетај јаболката.

Па прелетај јаболката,
па прелетај јаболката,
да разберат времињата,
да разберат времињата.

Колку време се љубевме,
колку време се љубевме,
и најпосле не се зедовме,
и најпосле не се зедовме.

Останати податоци на мелограмот: П. Еринчев

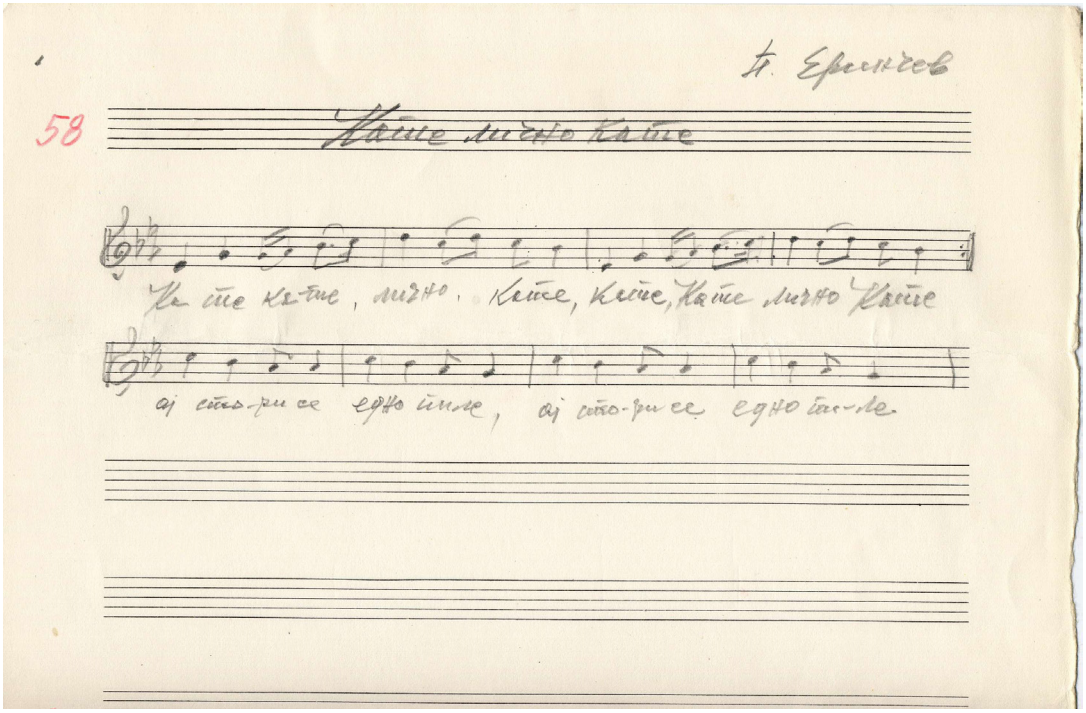
Н. Ермчев
58
Кате лично Кате
Ка-те Ка-те, лично, Кате, Кате, Кате лично Кате
ај сто-ри се едно шале, ај сто-ри се едно шале.

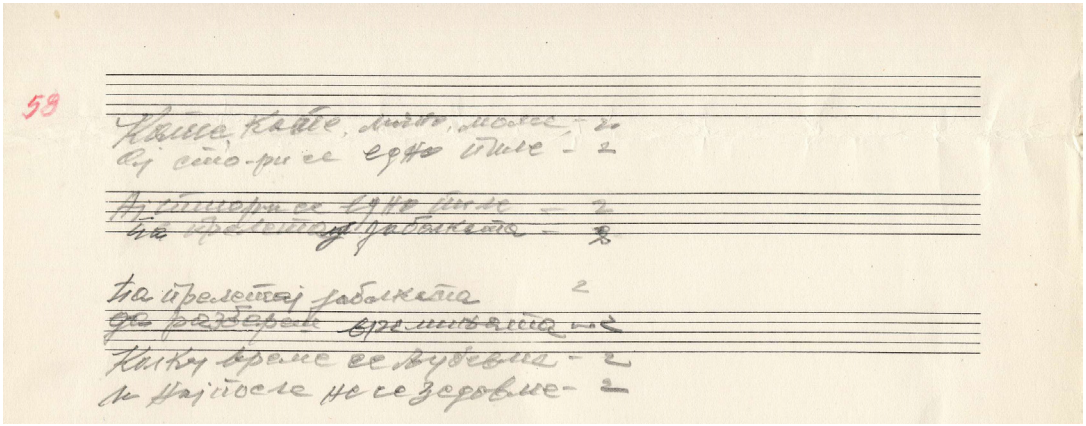
58
Кате, Кате, лично, лично – 2
ај сто-ри се едно шале – 2
~~Ај сторе се едно шале – 2~~
~~На пролетој рабонката – 2~~
На пролетој рабонката 2
~~Да разберат времињата – 2~~
Колку време се ајдевме – 2
И најпосле не се зедовме – 2

175

Таму долу под селото

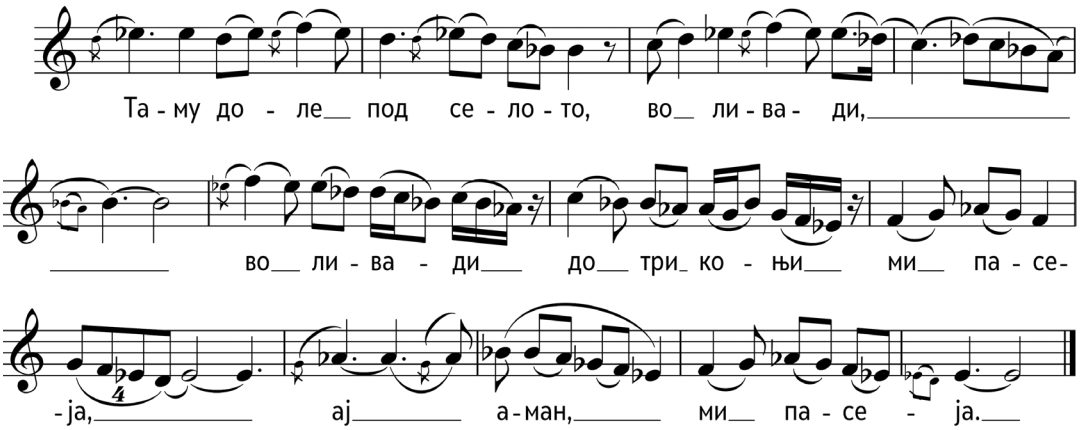

(А)

Таму доле под селото, во ливади,
во ливади до три коња ми пасеја,
ај аман, ми пасеја.
*
Biri katar biri begir, biri da haat,
katar begir senan olsun, ahat ben'm,
aj aman, ahat ben'm.

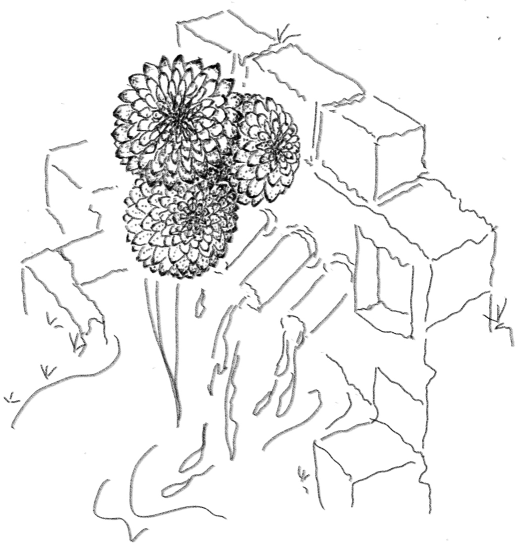

(Б)

Таму долу под селото, во ливади,
во ливади до три коња пасеа ми,
ај аман, пасеа ми.
*
Бири катар бири бегир, бири да хаат,
катар бегир сенан олсун, ахат бен'м,
ај аман, ахат бен'м.

Крај ливади покрај ливади една бавча,
една бавча со три цвеќиња цв'теше ми,
ај аман, цв'теше ми.
*
Бири лале бири зумбул бири да ѓул,
лале зумбул сенан осун а ѓул бен'м,
ај аман, а ѓул бен'м.

Крај бавчата покрај бавчата една чешма,
една чешма со три чепура течеше ми,
ај аман, течеше ми.
*
Бири раки бири шарап бири дабал,
раки шарап сенан олсун а бал бен'м,
ај аман, а бал бен'м.

Крај чешмата покрај чешмата, до три були,
до три були ем баш убави стојеха ми,
ај аман, стојеха ми.
*
Бири бабо бири гелим бири да кс
бабо гелим сенан опсун а кс бен'м,
ај аман, а кс бен'м.

Останати податоци на мелограмот: Лазо Лазаров

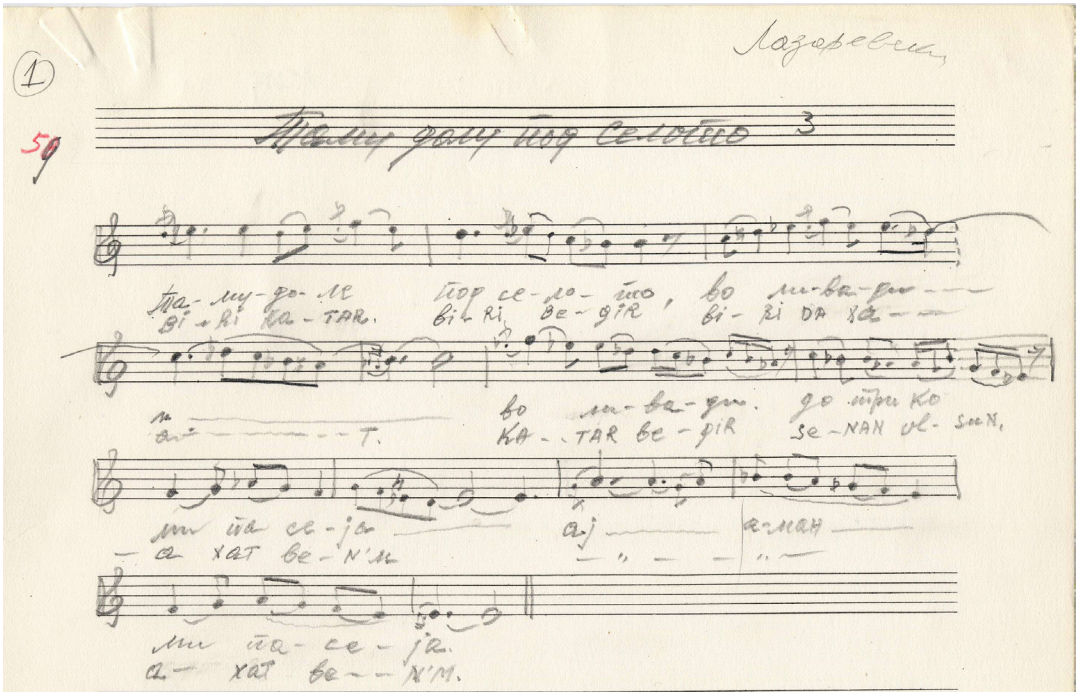

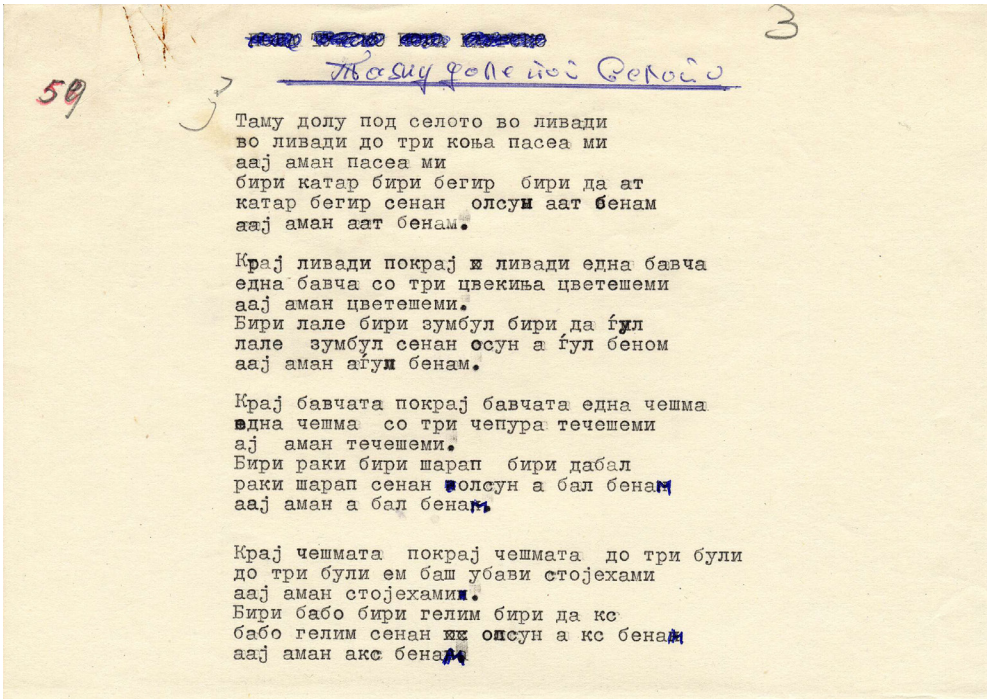

3

59

Таму долу под селото

Таму долу под селото во ливади
во ливади до три коња пасеа ми
аај аман пасеа ми
бири катар бири бегир бири да ат
катар бегир сенан олсун аат бенам
аај аман аат бенам.

Крај ливади покрај ливади една бавча
една бавча со три цвекиња цветешеми
аај аман цветешеми.
Бири лале бири зумбул бири да ѓул
лале зумбул сенан осун а ѓул беном
аај аман аѓул бенам.

Крај бавчата покрај бавчата една чешма
една чешма со три чепура течешеми
ај аман течешеми.
Бири раки бири шарап бири дабал
раки шарап сенан олсун а бал бенам
аај аман а бал бенам.

Крај чешмата покрај чешмата до три були
до три були ем баш убави стојехами
аај аман стојехами.
Бири бабо бири гелим бири да кс
бабо гелим сенан ке опсун а кс бенам
аај аман акс бенам

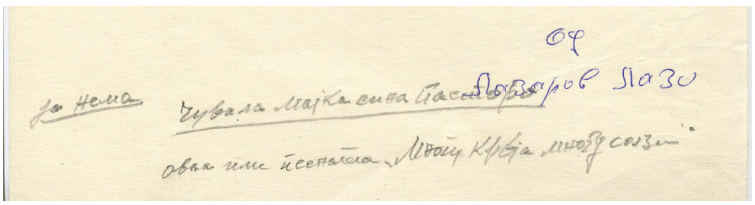

176

А што беше мајка

А што бе - ше мај - ка ма - ќе - ја,

чу - ва - ла си - на, мо-ре, пас - то - ра,

Чувала мајка сина пајтора

А што беше мајка макеа, чувала сина, море, пајстора,
чувала ем го колнела, ај да би Господ, море, да даде,
да те стори Господ еленче, да фанеш гора зелена,
како го е мајка колнала, така го е клетва, море, стасало.

А што беше мајка макеја, накачила гора, море, зелена,
да набере два за дома, видел ја елен, море, познаја,
со рогове дрва накршил, со рогове дрва, море, врзало,
сети се кучка макеја, спаднала село, море, средсело.

Викнала кучка провикна, земајте пушки, море, загари,
сардисале елен фанале, од желба елен продума,
вие ќе ме мене колете, на куќа ќе ме, море, делите,
на кому ока полуока, на мојата мајка, море, три ока,
она ме мене зајаде, она нека мене, море, изеде.

Останати податоци на мелограмот: Лазо Лазаров

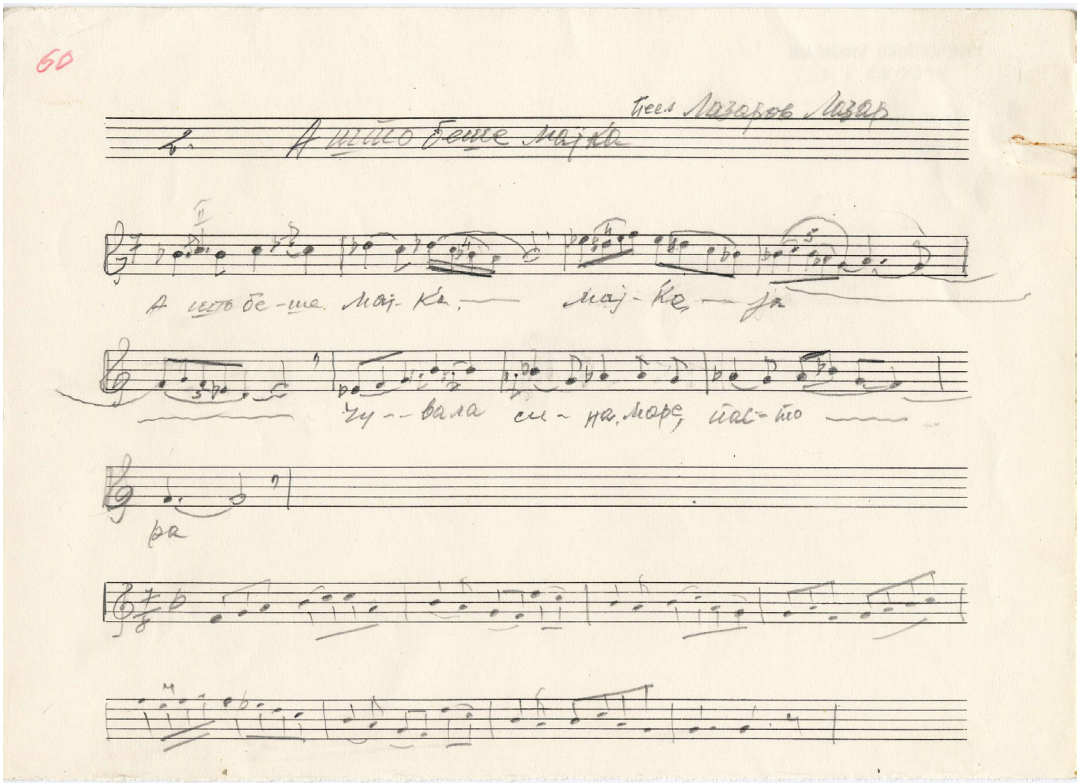

ЧУВАЛА МАЈКА СИНА ПАЈСТОРА

А ШТО БЕШЕ МАЈКА МАКЕА, ЧУВАЛА СИНА МОРЕ ПАЈСТОРА
ЧУВАЛА ЕМ ГО КОЛНЕЛА, АЈ ДА БИ ГОСПОД МОРЕ ДА ДАДЕ
ДА ТЕ СТОРИ ГОСПОД ЕЛЕНЧЕ, ДА ФАНЕШ ГОРА ЗЕЛЕНА
КАКО ГО Е МАЈКА КОЛНАЛА, ТАКА ГО Е КЛЕТВА МОРЕ СТАСАЛО.

А ШТО БЕШЕ МАЈКА МАКЕЈА, НАКАЧИЛА ГОРА МОРЕ ЗЕЛЕНА
ДА НАБЕРЕ ДВА ЗА ДОМА, ВИДЕЛ ЈА ЕЛЕН МОРЕ ПОЗНАЈА
СО РОГОВЕ ДРВА НАКРШИЛ, СО РОГОВО ДРВА МОРЕ ВРЗАЛО
СЕТИСЕ КУЧКА МАКЕЈА, СПАДНАЛА СЕЛО МОРЕ СРЕДСЕЛО.

ВИКНАЛА КУЧКА ПРОВИКНАЛА, ЗЕМАЈТЕ ПУШКИ МОРЕ ЗАГАРИ
САРДИСАЛЕ ЕЛЕН ФАНАЛЕ, ОД ЖАЛБА ЕЛЕН ПРОДУМА
ВИЕ ЌЕ МЕ МЕНЕ ~~МОРЕ~~ КОЛЕТЕ, НА КУЌА ЌЕ МЕ МОРЕ ДЕЛИТЕ
НА КОМУ ОКА ПОЛУОКА, НА МОЈТА МАЈКА МОРЕ ТРИ ОКА

ОНА МЕ МЕНЕ ЗАЈАДЕ, ОНА НЕКА МЕНЕ МОРЕ ИЗЕДЕ ?

Од Лазаров Лазо,

177

Мори девојченце

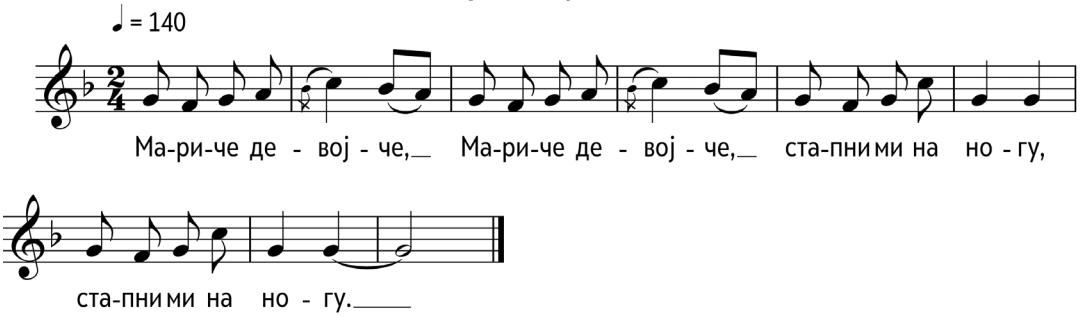

Мариче девојче, Мариче девојче,
ступни/стапни ми на ногу, ступни/стапни ми на ногу.

Туго бате Петре бре, туго бате Петре бре,
уште сум малечко, уште сум малечко.

Ако си малецко, ако си малецко,
што си ме л'жало, што си ме л'жало.

Останати податоци на мелограмот: Драган Паневски, Куманово

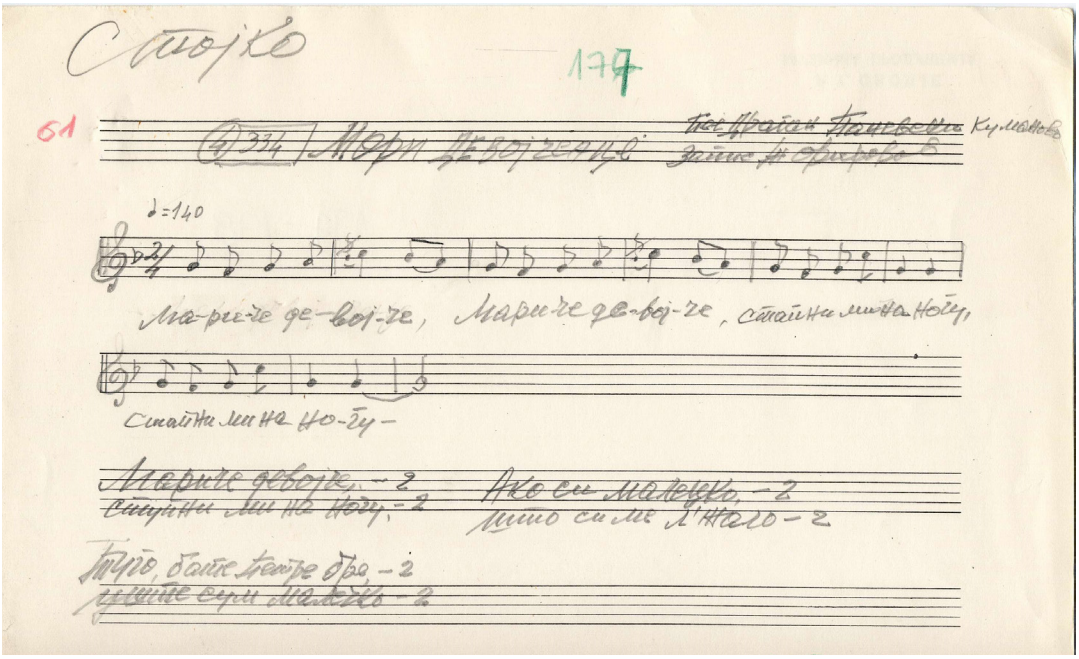
Стојко
177
61
Мари де-вој-че
♩=140
Ма-ри-че де-вој-че, Мари-че де-вој-че, стајни ми на ноѓу,
стајни ми на но-гу –
Марие девоје, – 2
стајни ми на ноѓу, – 2
Ако си малечко, – 2
мито си ме л'ншго – 2
Тајо, бајте тајре бре – 2
ајде сеи малечко – 2

178

Изникнала крива круша

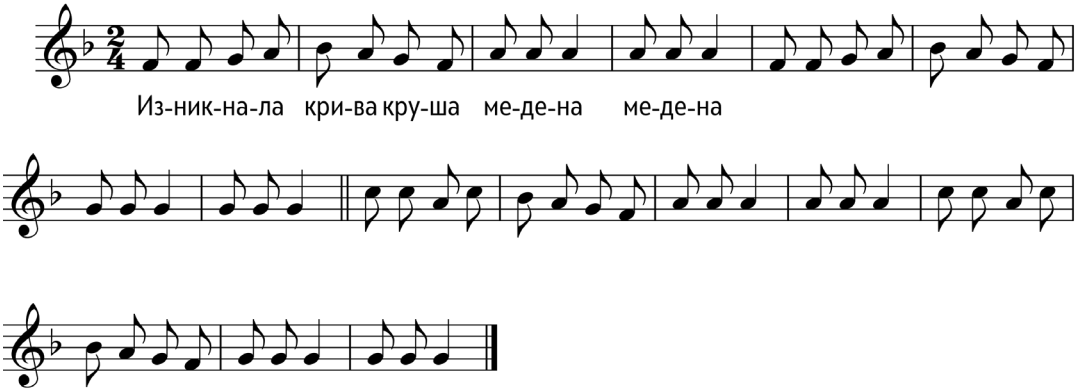

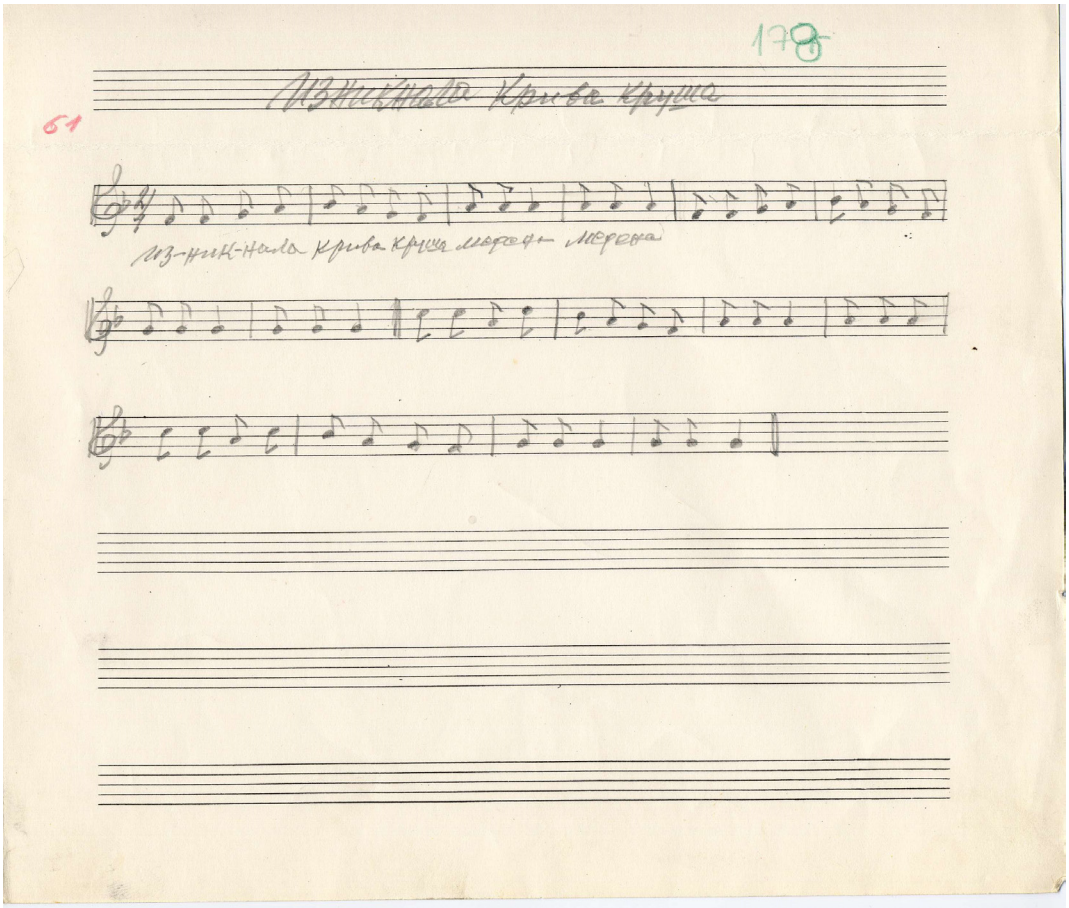
178
61
Изникнала Крива Круша
из-ник-нала крива круша мерфе- мерфена

179

Еднаш кога минав Ленче

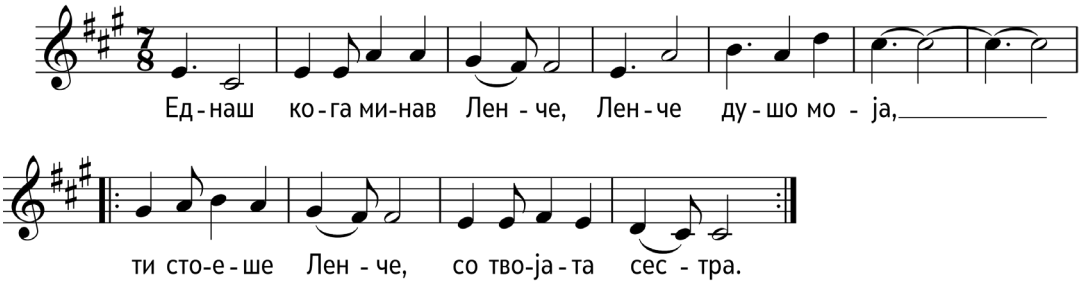

Еднаш кога минав Ленче,
Ленче душо моја,
ти стоеше Ленче, со твојата сестра,
ти стоеше Ленче, со твојата сестра.

Сакаф да ти дадеф Ленче,
китка што гу носиф ја,
но, не можеф Ленче, од Ката Шишкова,
но, не можеф Ленче, од Ката Шишкова.

Цел ноќ не можеф Ленче,
јас да заспиеф,
цел ноќ си мисли Ленче ја на тебе,
цел ноќ си мисли Ленче ја на тебе.

Како ние мила Ленче,
да се ставимо,
и од љубов Ленче двата да умремо,
и од љубов Ленче двата да умремо.

Останати податоци на мелограмот: Охридски староградски средби (запис од лента), исполнува КУД „8 Октомври“ Крива Паланка, 1980, М. Автовски

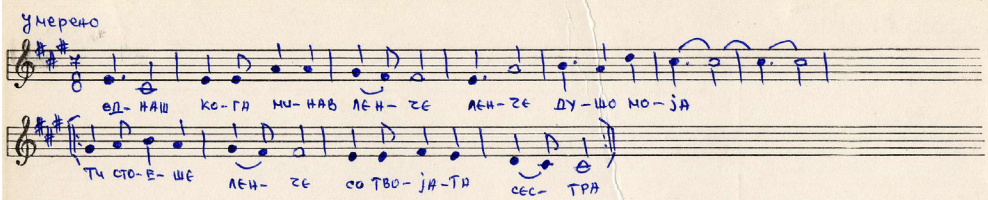

62

ТЕКСТ:

I

Еднаш кога минав Ленче
Ленче душо моја
Ти стоеше Ленче со твојата сестра /2

II

Сакаф да ту дадеф Ленче
китка што гу носиф ја
но не ношеф Ленче од Катя Шишкова /2

III

Цел ноќ не ношеф Ленче
јас да заспиеф
цел ноќ си мислиф Ленче јас на тебе /2

IV

Како ми е мила Ленче
да се ставимо
и од љубов Ленче двата да умремо /2

62

РАДИО СКОПЈЕ

178

Редни бр. ..... Регис. бр.	Трае мин.	Обработил:	
	Исполнител:	Адреса ул.	бр.
Запис. Крива Паланка	Наслов Еднаш кога минав Ленче		
Од кој крај: 1980 М. Автовски	Оркестар:		

Историјат: Охридски староградски средби (збиле од ленто) изомнува КУД „8 Октомври" Крива Паланка

СНИМЕНО				мес.	1968	1969	1970	1971	1972	1973
ден	Исполнител	број	мин	I						
				II						
				III						
				IV						
				V						
				VI						
				VII						
				VIII						
				IX						
				X						
				XI						
				XII						

180
Димчета војник го пратија

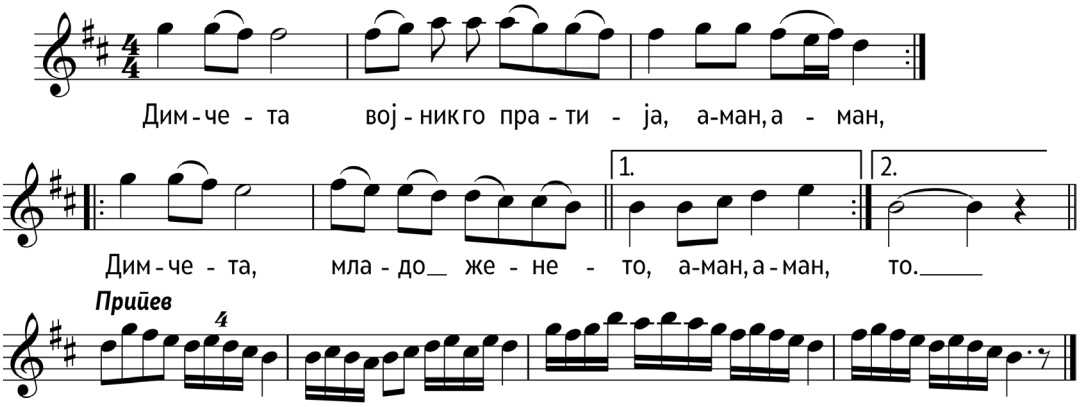

Димчета војник го пратија, аман, аман,
Димчета војник го пратија, аман, аман,
Димчета младо женето, аман, аман,
Димчета младо женето.

Кога ми слушна невеста, аман, аман,
кога ми слушна невеста, аман, аман,
плеснала двете ми раце, аман, аман,
плеснала двете ми раце.

Право ми тргна на сарај, аман, аман,
право ми тргна на сарај, аман, аман,
на сарај, кај Султан паша, аман, аман,
на сарај кај Султан паша.

– Дај гиди, паша Султане, аман, аман,
Дај гиди, паша Султане, аман, аман,
колку флорини ќе сакаш, аман, аман,
јас да го ? извадам. *(од ѓрло да ѓи извадам)*

– Дај гиди, млада невесто, аман, аман,
дај гиди млада невесто, аман, аман,
царот ми неќе флорини, аман, аман,
царот ми сака момчиња.

Момчиња како Димчета, аман, аман,
Момчиња како Димчета, аман, аман,
што знајат пушка да фрлат, аман, аман,
што знајат пушка да фрлат.

Останати податоци на мелограмот: Николина Кузмановска

62

Касета –

бр 37 Ајлетина Бојнак го Братиња

пее Кузмановска Николина

Ајле-го-ина бојнак го бра-ти-ња, аман, а--ман, Ајлетина

1. 2.

ајде не-не-го аман, аман. го.

Тројсе

62

Кога ми слушне невеста, ана, аман. – 2
Тлеснала двете ми раце, аман, аман
Тлеснала двете ми раце.

Право ми ојна на сарај, аман, аман – 2
На сарај, кај Султан паша, аман, аман,
На сарај, кај Султан паша.

Ај, иди паша Султане, аман, аман.
Кајну орлорини ке сака – „ –
Јас да го ? изварам – „ –
„Ај, иди мајо невесто аман, аман
Ај, иди мајо невесто – „ –
Царот ми нејке орлорини – „ –
Царот ми сака момчиња.
Момчиња кака Ајлетина, аман, аман.
Што знајат, пушка да орлат – „ –
Што знајат пушка да орлат.

62

~~Ајле Јано~~ пее Кузмановска Николина

181
Ајде стани рано

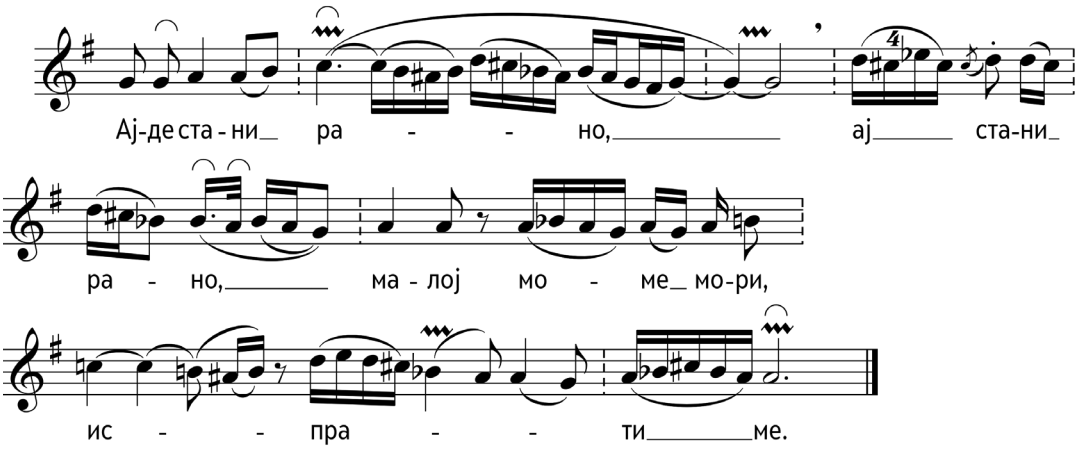

Стани рано

Ајде стани рано,
ај стани рано,
малој моме мори,
испрати ме.

Ајде испрати ме,
ај испрати ме,
малој моме мори,
више село.

Ајде више село,
ај више село,
малој моме мори,
до чаршија.

Ајде нарачувај,
ај нарачувај,
малој моме мори,
што да купам.

Ајде јас да купам,
ај јас да купам,
малој моме мори,
ти да носиш.

Ајде ти да носиш,
ај ти да носиш,
малој моме мори,
јас да гледам.

Останати податоци на мелограмот: пее Стеван/Славе Коцевски

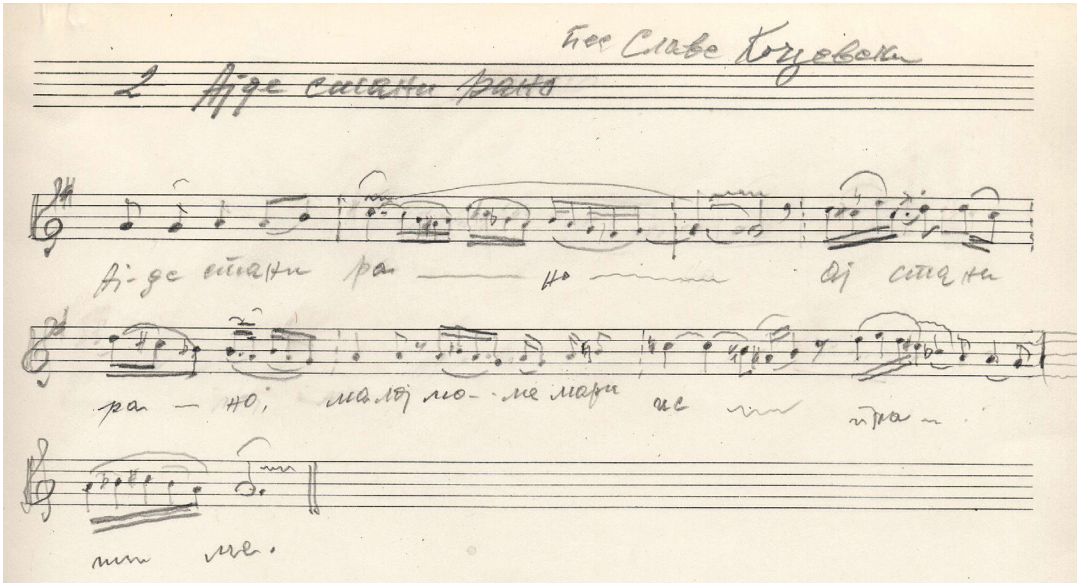

62

Стани рано – Коцевски Стеван

I

Ајде стани рано
ај стани рано
малој моме мори истратине.

II

Ајде истратине
ај истратине
малој моме мори
више село

III

Ајде више село
ај више село
малој моме мори
до пајнија.

IV

Ајде пајнуј
ај пајнуј
малој моме мори
ишо да кутан.

V

Ајде јас да- кутан
ај јас да кутан
малој моме мори
ти да носиш.

VI

Ајде ти да носиш
ај ти да носиш
малој моме мори
јас да ледан.

182
Море јас не жалам

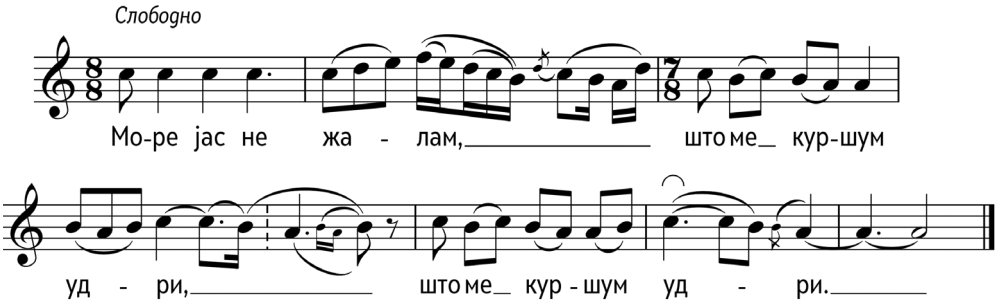

Море јас не жалам,
што ме куршум удри,
што ме куршум удри.

Море јас си жалам,
што си рода немам,
рода и порода.

Море сестра немам,
над глава да стори,
рани да преврзе.

Море браќа немам,
крвнина да враќаат,
мене да ме жалат.

Море мајка немам,
црнина да носи,
мене да ме жали.

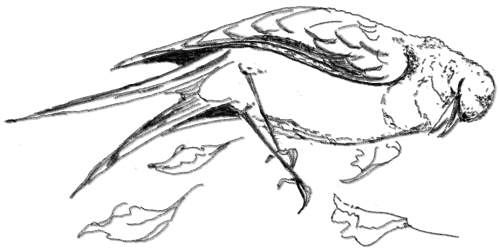

Останати податоци на мелограмот: пее Стеван/Славо Коцевски

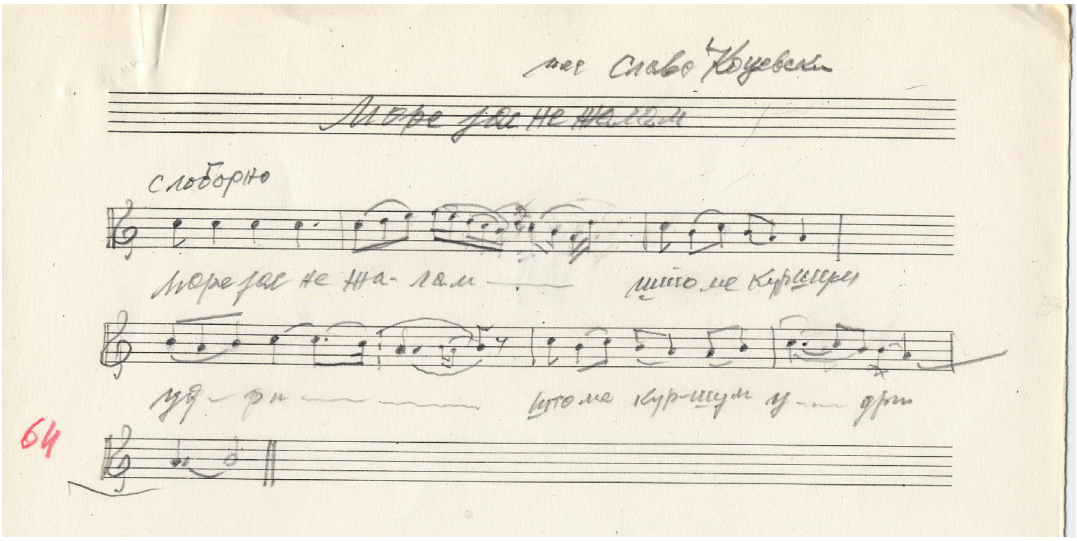

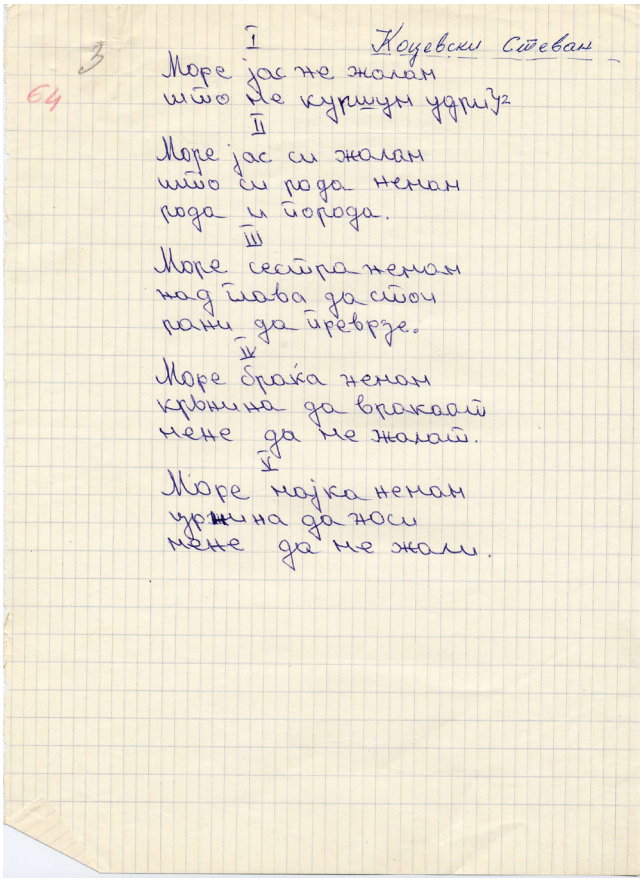

3 Коцевски Стеван

64

I

Море јас же жалам
што ме куршум удри½

II

Море јас си жалам
што си рода ненам
рода и народа.

III

Море сестра-ненам
над главе да стоиш
рани да превезе.

IV

Море брака ненам
крвина да врекаат
мене да не жалат.

V

Море мајка ненам
урвина да носи
мене да не жали.

183
Кога и да дојдам Наде

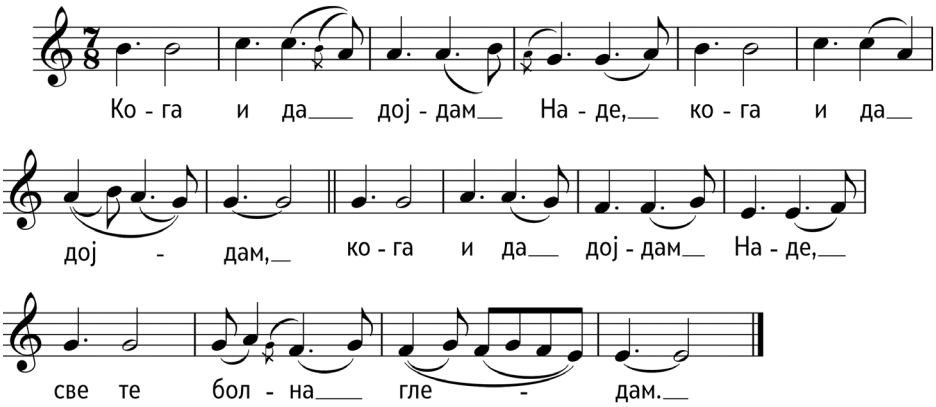

Кога и да дојдам Наде,
кога и да дојдам,
кога и да дојдам Наде,
све те болна гледам.

Све те болна гледам Наде,
све те болна гледам,
све те болна гледам Наде,
глава преврзана.

Јас ќе одам Наде мори,
јас ќе одам Наде,
јас ќе одам Наде мори,
во Солуна града.

Там ќе купам Наде мори,
там ќе купам Наде,
там ќе купам Наде мори,
лулка позлатена.

И во лулка Наде мори,
и во лулка Наде,
и во лулка Наде мори,
кукла позлатена.

Пусто да остане лудо,
пусто да остане,
пусто да остане лудо,
нашето богатство.

Кога немам лудо море,
кога немам лудо,
кога немам лудо море,
од срце порода.

Од срце порода лудо,
од срце порода,
мамо да ме рече лудо,
а на тебе тате,
мамо да ме рече лудо,
а на тебе тате.

Останати податоци на мелограмот: пее Стеван Коцевски

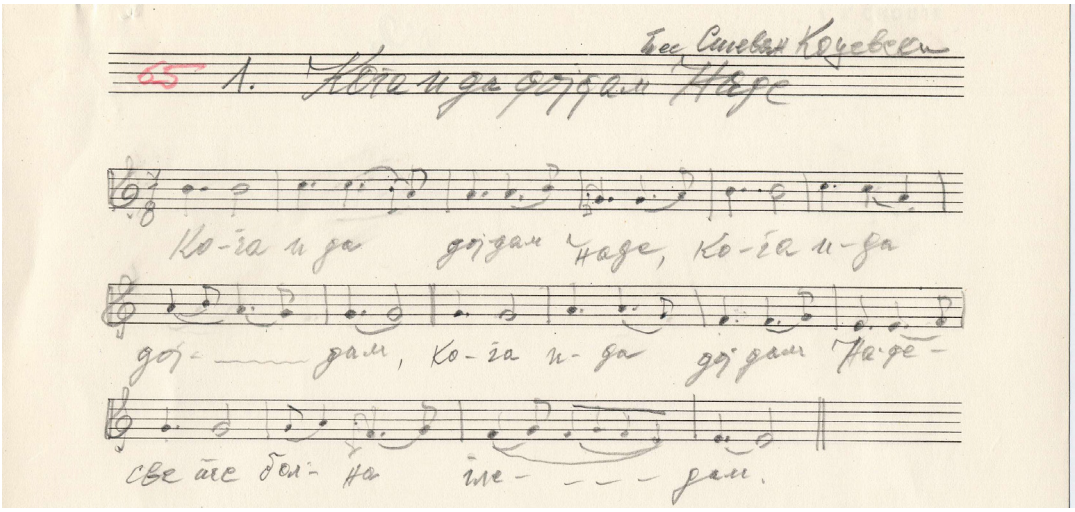

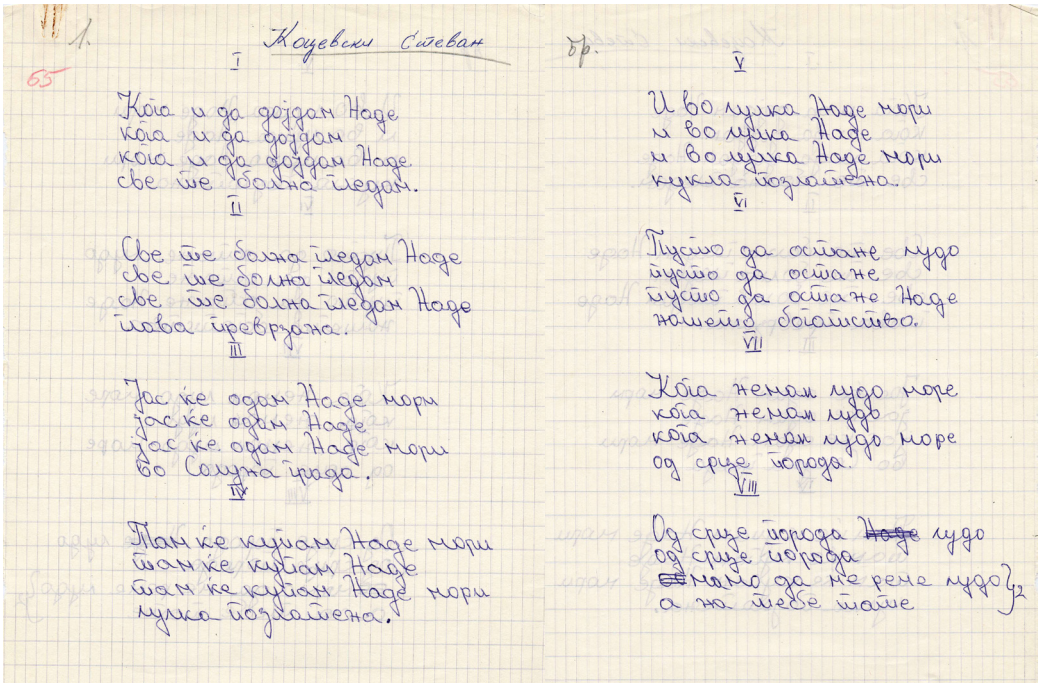

1. Коцевски Стојан

65

I

Кога ќе да дојдам Наде
кога ќе да дојдам
кога ќе да дојдам Наде
све ќе болна ќедам.

II

Све ќе болна ќедам Наде
све ќе болна ќедам
све ќе болна ќедам Наде
глава ќревржана.

III

Јас ќе одам Наде мори
јас ќе одам Наде
јас ќе одам Наде мори
во Солуна ќрада.

IV

Тан ќе кујам Наде мори
тан ќе кујам Наде
тан ќе кујам Наде мори
лулка ќозлатена.

бр.

V

И во лулка Наде мори
и во лулка Наде
и во лулка Наде мори
кукла ќозлатена.

VI

Пушто да остане лудо
ќушто да остане
ќушто да остане Наде
нашето богатство.

VII

Кога ненам лудо море
кога ненам лудо
кога ненам лудо море
од срце ќорода.

VIII

Од срце ќорода ~~Наде~~ лудо
од срце ќорода
~~се~~ нашо да не рене лудо
а на небе ќаде

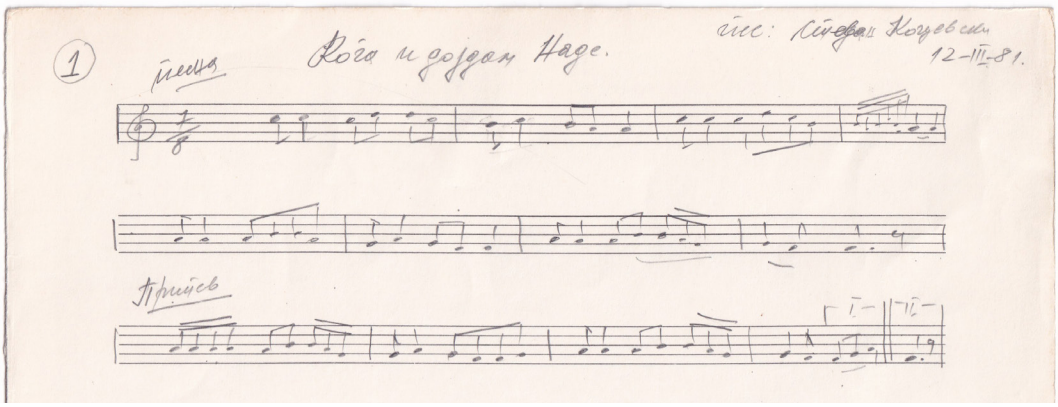

184
Ќе ти умрам мајко

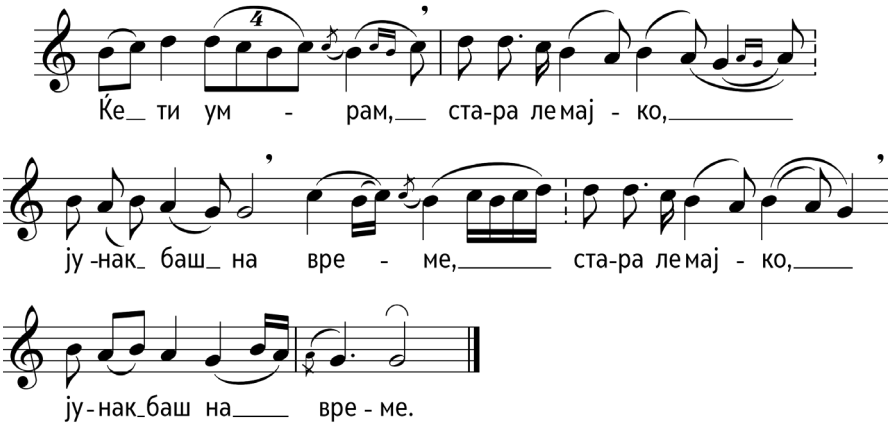

Ќе ти умрам, стара ле мајко,
јунак баш на време, стара (ле) мајко,
јунак баш на време.

Јунак баш на време, ле мајко,
на дваесет години, стара мајко,
на дваесет години.

Дуќан да продадеш, ле мајко,
гробница да правиш, стара мајко,
со три пенџерчиња.

Првото пенџерче, ле мајко,
ветер даме веје, стара мајко,
ветер да ме веје.

Второто пенџерче, ле мајко,
сонце да ме греје, стара мајко,
сонце да ме греје.

А трето пенџерче, ле мајко,
либе да си гледам, стара мајко,
кога на гроб дојде.

Кога на гроб дојде, ле мајко,
свеќа да запали, стара мајко,
мене да ме плаче.

Останати податоци на мелограмот: пее Стеван/Стојан Коцевски

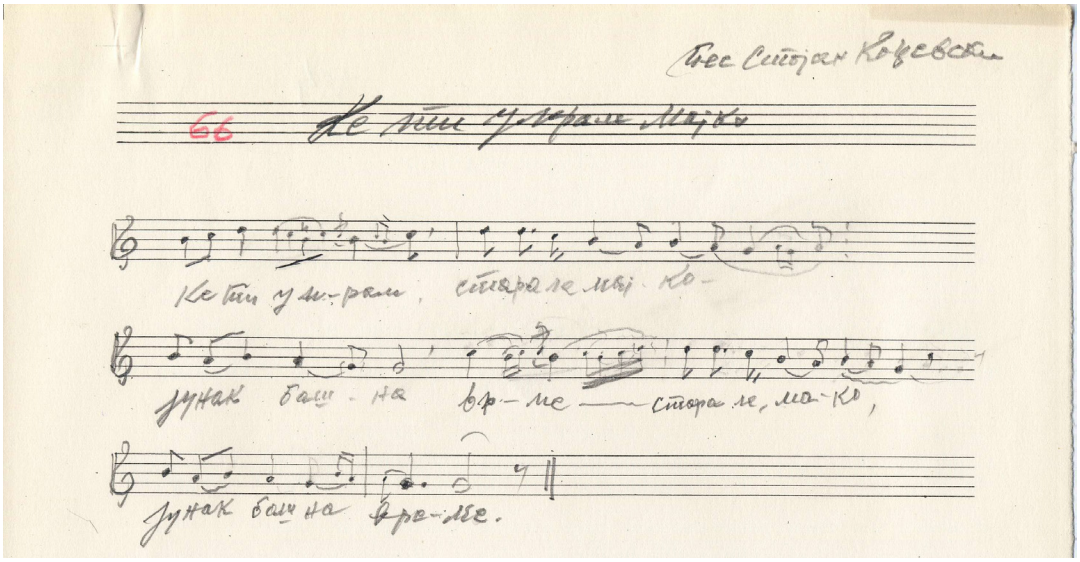

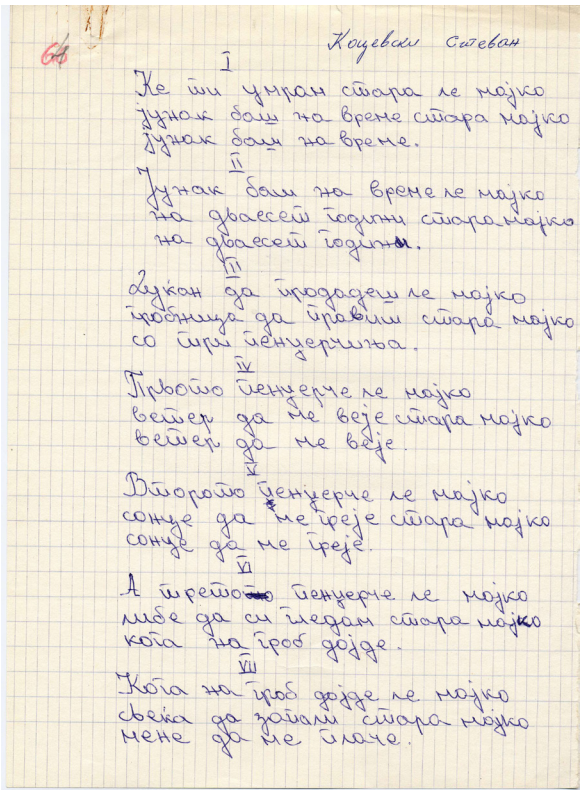

66 Коцевски Стеван

I

Ке ѓи умран стара ле мајко
јунак баш на време стара мајко
јунак баш на време.

II

Јунак баш на време ле мајко
на дваесет години стара мајко
на дваесет години.

III

Зукан да ѓиродадеш ле мајко
ѓобница да ѓравим стара мајко
со ѓри ѓенџерчиња.

IV

Првото ѓенџерче ле мајко
ветер да ме веје стара мајко
ветер да ме веје.

V

Второто ѓенџерче ле мајко
сонце да ме ѓреје стара мајко
сонце да ме ѓреје.

VI

А ѓретото ѓенџерче ле мајко
лѓе да си ѓледам стара мајко
кога на ѓроб дојде.

VII

Кога на ѓроб дојде ле мајко
свеќа да запали стара мајко
мене да ме ѓлаче.

185
Пештера Габерот лежи

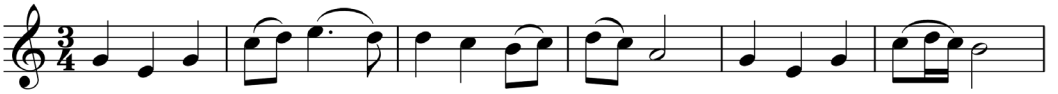

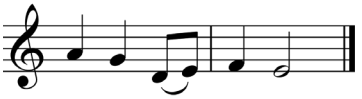

Пештера болен Габерот лежи,
треска го тресе русата глава.

Неарно писмо курир му даде,
не рече ништо, набрчка чело;

не рече ништо, набрчка чело,
стана и стави пушка на рамо.

По поле едри капки му капат,
по грбот негов, ладни мравки лазат.

На камењ гордо орелот стои,
а аргатките превиле грбот.

Тогај му велат на Габер јунак;
– Врати се Габер, сам бој не бива.

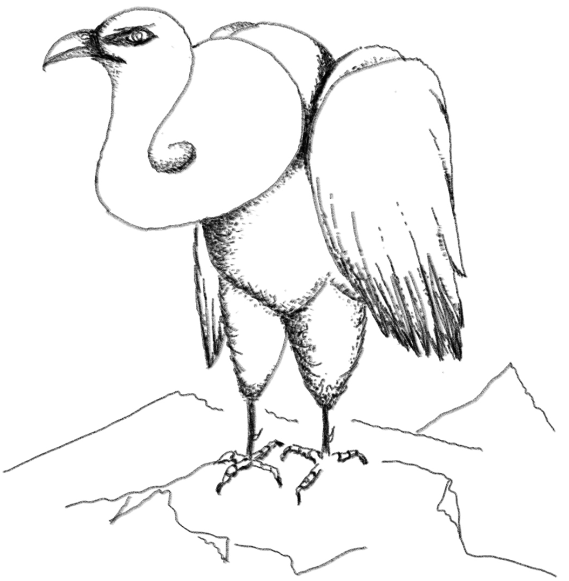

Останати податоци на мелограмот: Женска пејачка група, Ленче Петрова

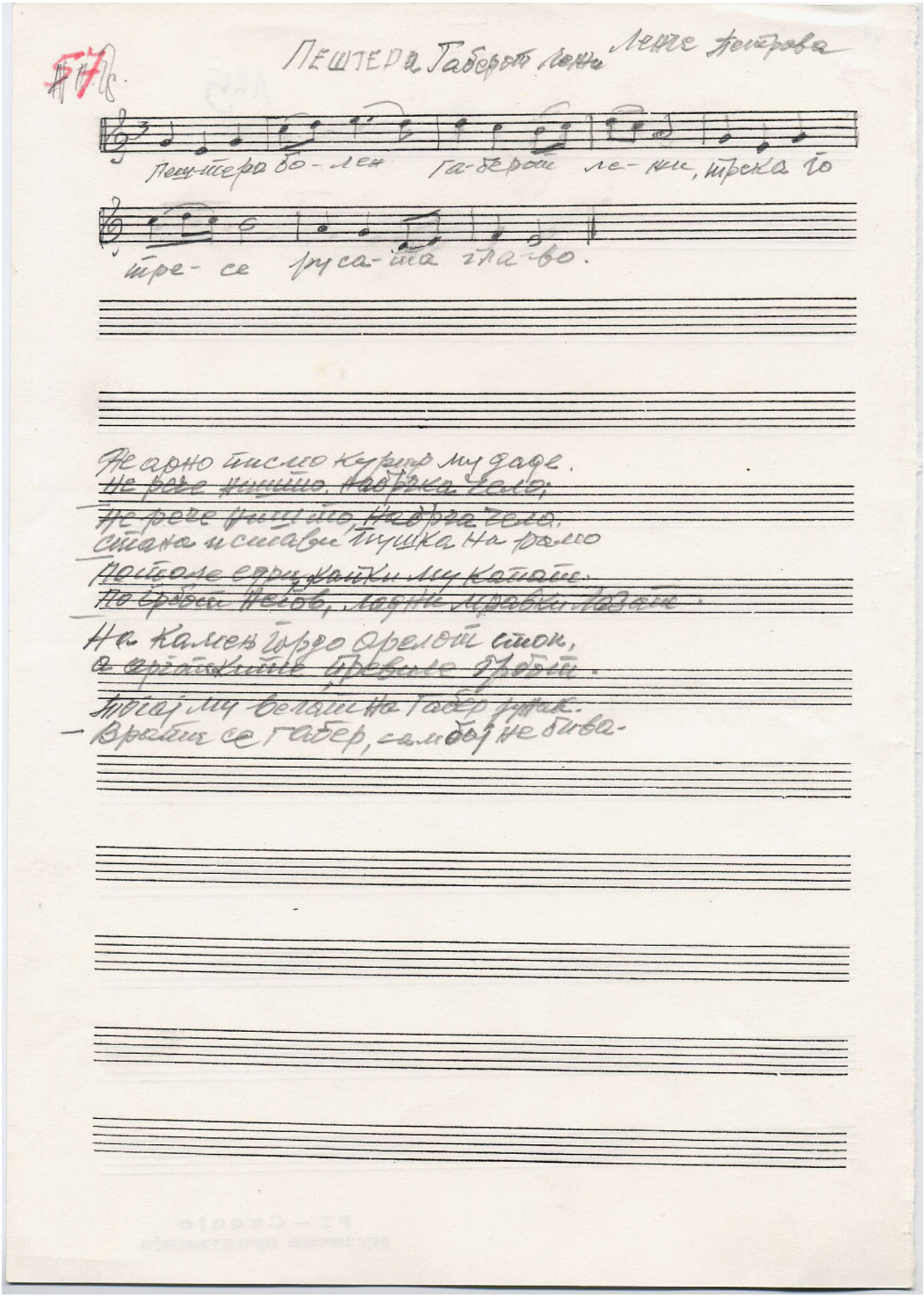
ПЕШТЕРА Габеров леки
Леле Петрова
Пеш-тера бо-лен Га-беров ле-ки, тска го
тре-се руса-та гла-во.
Не дно писмо курир му даде.
не рече ништо, наврза село,
не рече ништо, наврза село,
стана и стави тушка на рамо
постоле еруцки му катиш.
по ѓубер Нелов, ладне мраови газиш.
На камен ѓурдо орелот стои,
а орлетите орливе ѓубеи.
Тоа му велиш на Габер рутек.
- Врати се Габер, сам бог не бива-

186

Свекрвице мори

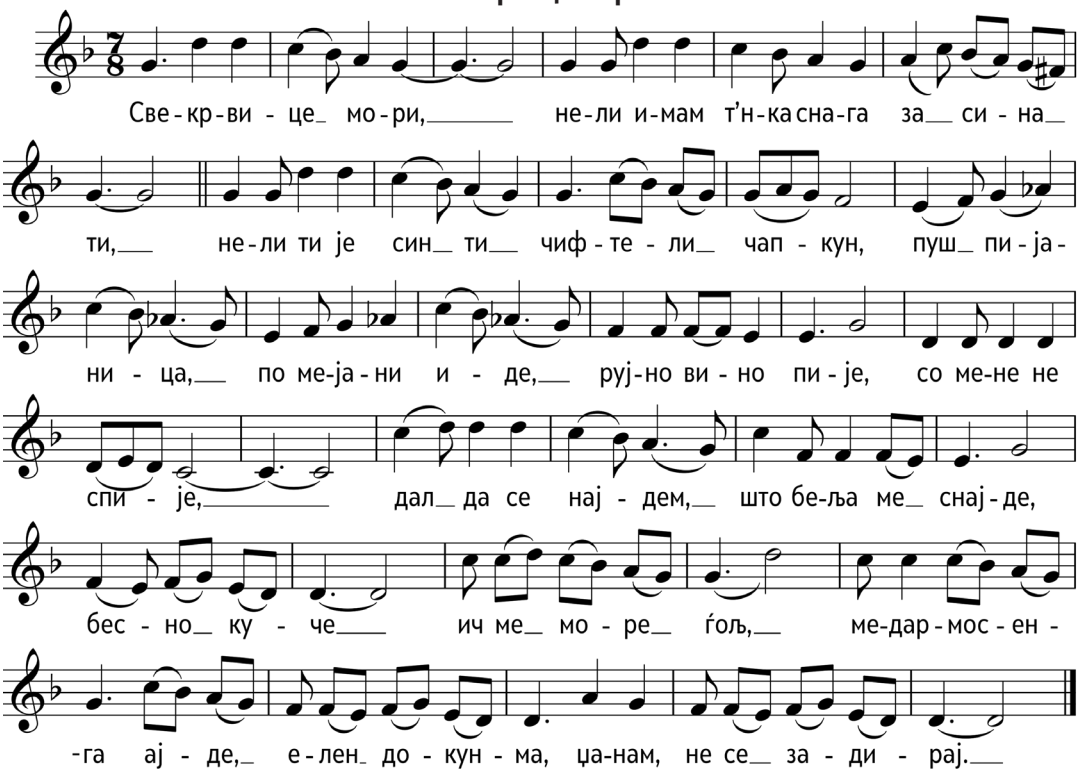

Свекрвице мори, нели имам т'нка снага за сина ти,
нели ти је син ти чифтели чапкун,
пуш пијаница, по мејани иде,
рујно вино пије, со мене не спије,
дал да се најдем, што беља ме снајде,
бесно куче ич ме море ѓољ,
медармосенга ајде, елен докунма, џанам,
не се задирај.

Свекрвице мори нели имам бело грло за сина ти,
нели ти је син ти чифтели чапкун,
пуш пијаница, по мејани иде,
рујно вино пије, со мене не спије,
дал да се најдем, што беља ме снајде,
бесно куче ич ме море ѓољ,
медармосенга ајде, елен докунма, џанам,
не се задирај.

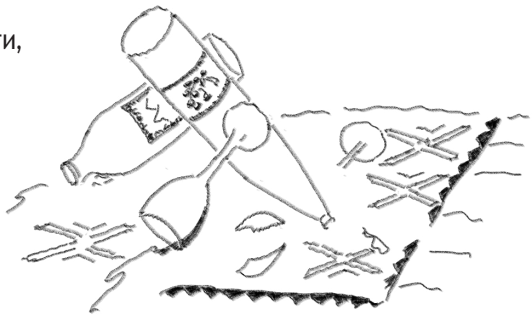

Останати податоци на мелограмот: За Ленче, Тетово

68 Зе Лесе СВЕКРВИЦЕ МОРИ

ТЕТОВО

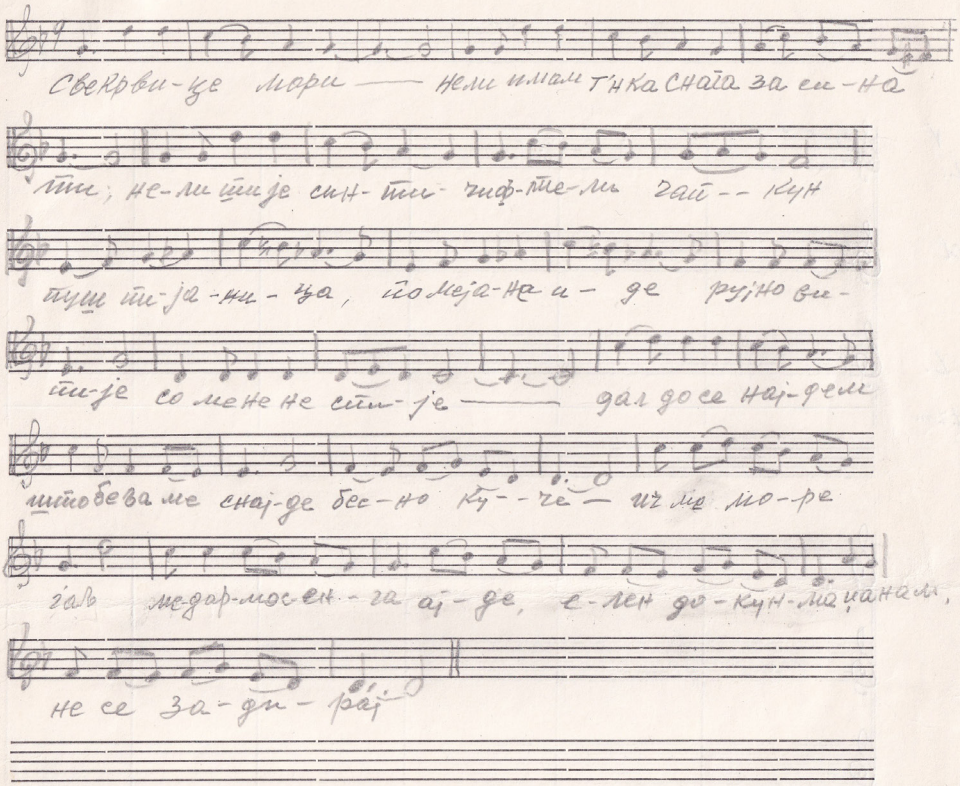

68

Свекрвице мори, нели имам бело грло за синаши
нели ти-је синови чиобтели гаи кун
туш ти-ја-ни-ца, по меја-ни-ре
со мене не сиј-е.
Дал да го наjдем, што беа месниjе бегнокуче.
из мореГаљ медармосена, аjде
Елен докунма, ца-нам, не се задираj.

РТ – Скопје
музичка продукција

187

Дим се дими више село

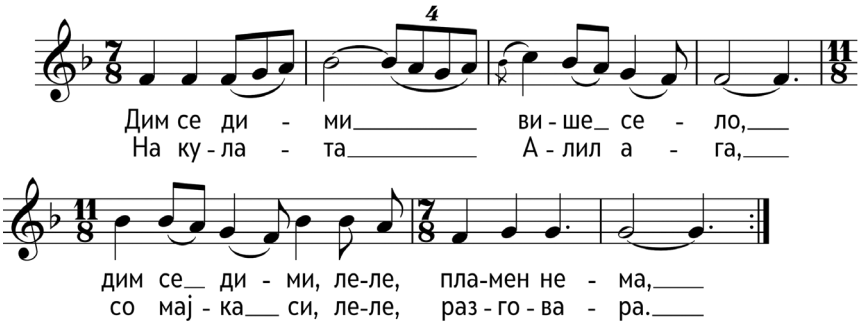

Дим се дими више село,
дим се дими, леле, пламен нема,
на кулата Алил ага,
со мајка си, леле, разговара.

Ај ти мајко, стара мајко,
што е врева, леле, на сред село,
ја излези стара мајко,
ја излези на, леле, балконот.

Па да видиш стара мајко,
што е врева, леле, во дворови,
наши двори сардисани,
твое либе сине заробено.

Ај ти мајко, стара мајко,
дали некој, леле, ти познаваш,
го познавам мили сине,
тоа е сине, леле, Гоце Делчев.

Останати податоци на мелограмот: Раде Здравковски, Св. Николе

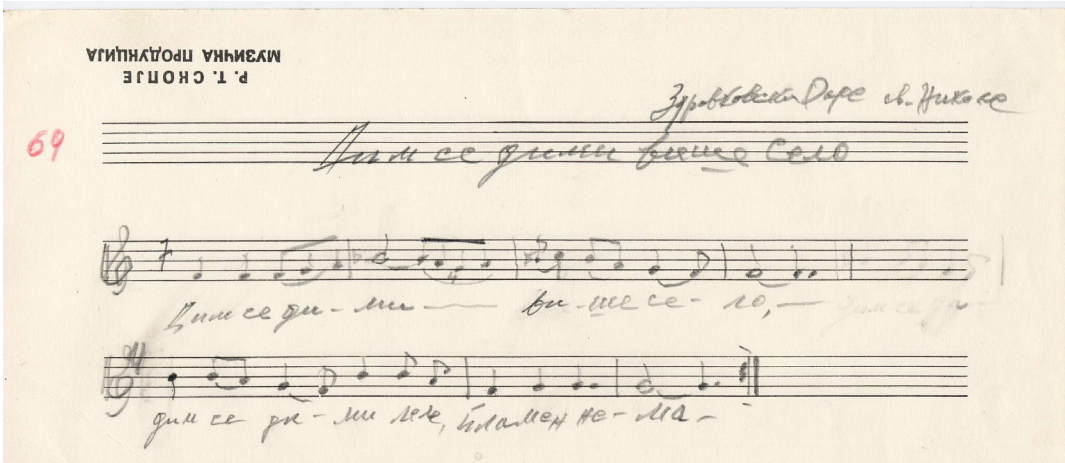

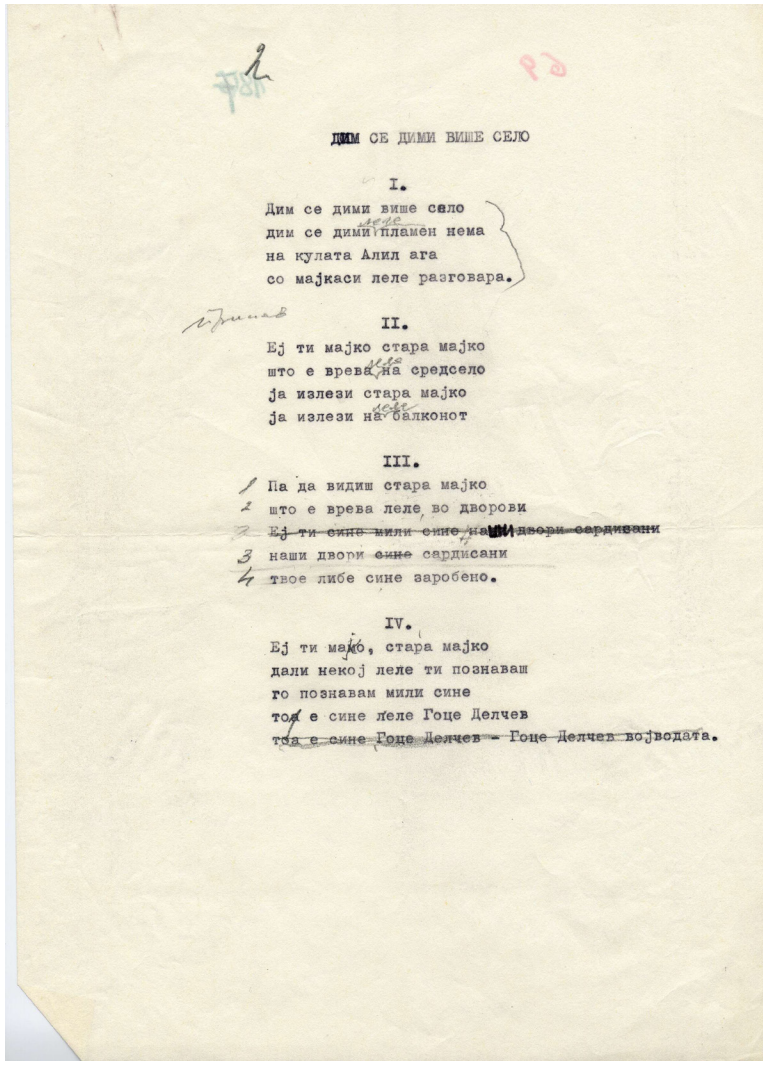

ДИМ СЕ ДИМИ ВИШЕ СЕЛО

I.

Дим се дими више село
дим се дими леле пламен нема
на кулата Алил ага
со мајкаси леле разговара.

II.

Ај ти мајко стара мајко
што е врева леле на средсело
ја излези стара мајко
ја излези на леле балконот

III.

1 Па да видиш стара мајко
2 што е врева леле во дворови
~~Ај ти сине мили сине наши дворови сардисани~~
3 наши двори ~~сине~~ сардисани
4 твое либе сине заробено.

IV.

Ај ти мајко, стара мајко
дали некој леле ти познаваш
го познавам мили сине
тој е сине леле Гоце Делчев
~~тој е сине Гоце Делчев - Гоце Делчев војводата.~~

188

Нарачува порачува

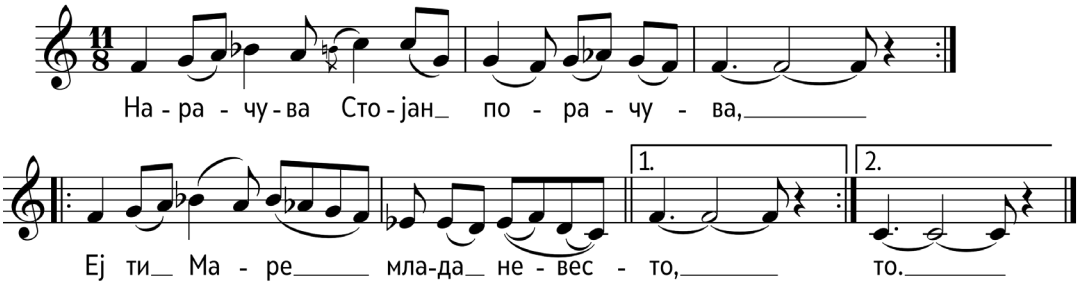

Нарачува Стојан порачува,
нарачува Стојан порачува,
– Ај ти Маре млада невесто,
ај ти Маре, млада невесто.

Јас ќе одам Маре на печалба, (x2)
да печалам малку пари. (x2)

Да ми чуваш Маре машко дете, (x2)
машко дете годињаче. (x2)

Си отиде Стојан на печалба, (x2)
си остави Стојан машко дете,
машко дете годињаче.

Си излезе Маре на средсело, (x2)
да си пита комшиите,
комшиите старите баби.

– Ај комшии, море, ви стари баби, (x2)
кажете ми што да му направам,
што да му направам на машкото дете.

Све што види, бабо мори, све кажува, (x2)
све што чуе запамтуе. (x2)

– Ај ти Маре мори, млада невесто, (x2)
заколај си Маре машкото дете,
па направи мрсен зелник.

Си послуша Маре старите баби, (x2)
го закола машкото дете,
го направи мрсен зелник.

А ене го Стојан иде од печалба, (x2)
право оди кај жена си,
кај жена си, кај детето.

Уште Стојан врата не отвори, (x2)
изговара мрсен зелник. (x2)

Тате море, тате мој, мили тате, (x2)
ме закола, тате, мојата мајка. (x2)

Ме направи, тате, мрсен зелник, (x2)
мрсен зелник ти да ручаш.

Останати податоци на мелограмот: Раде Здравковски, Свети Николе

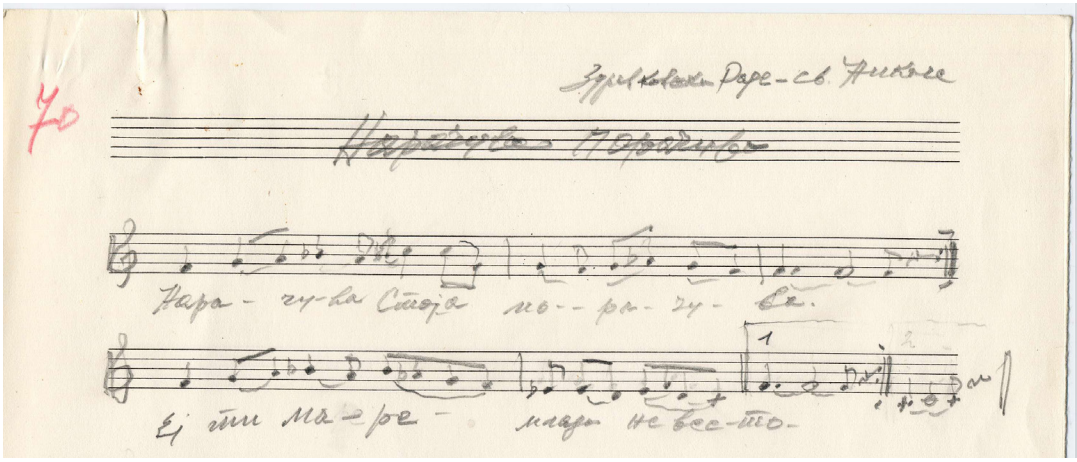

1-881

НАРАЧУВА СТОЈА-Н ПОРАЧУВА

I.
Нарачува Стојан порачува 2 x
Ај ти Маре млада невесто 2 x

II.
Јас ќе одам Маре на печалба 2 x
да печалам малку пари 2 x

III.
Да ми чуваш Маре машко дете 2 x
машко дете годињаче 2 x

IV.
Си отиде Стојан на печалба 2 x
си остави Стојан машко дете,машко дете годињаче

V.
Си излезе Маре на средсело 2 x
да си пита комшиите, комшиите старите баби

VI.
Ај комшии море ви стари баби 2 x
кажете ми што да му направам, што да му направам на машкото дете

VII.
Све што види бабо мори све кажува 2 x
све што чуе запамтуе 2 x

VIII.
Ај ти Маре мори млада невесто 2 x
Заколај си Маре машкото дете, па направи мрсен зелник.

Ix.
Си послуша Маре старите баби 2 x
го закола машкото дете, го направи мрсен зелник.

Xx
А енего Стојан иде од печалба 2 x
Право оди кај жена си, кај женаси кај детето.

XI.
Уште Стојан врата не отвори 2 x
изговара мрсен зелник 2 x

XII.
Тате море тате мој мили тате 2 x
ме закола тате, мојата мајка 2 x

XIII.
Ме направи тате мрсен зелник 2 x
мрсен зелник ти да ручаш.

189
Как' не ти Ѓорѓи

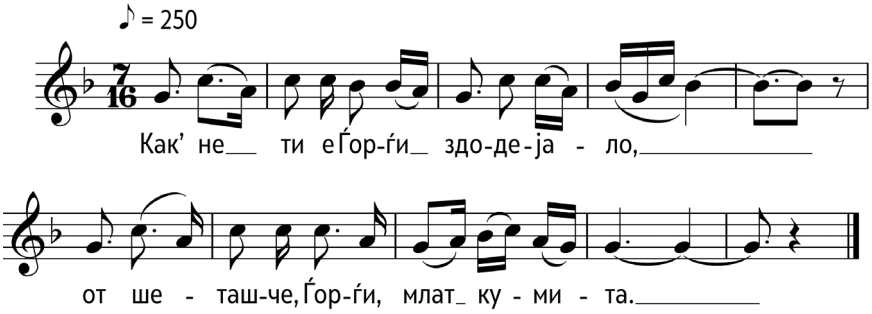

Как' не ти е/је Ѓорѓи здодејало/здодеано,
от/од шеташче, Ѓорѓи, млат кумита.
По тие високи, бре, планини,
од носешче куса малихера,
од криешче широки пешчери?
Дал' не ти е жалба за мајка ти,
за мајка ти, Ѓорѓи, за татко ти,
за твојата убава невеста,
и за твојте, Ѓорѓи, дробни деца?
– Нити ми е, моме, здодеано,
од шеташче, моме, млад кумита,
од носешче куса малихера,
и кријешче широки пешчери;
Нити ми е жалба за мајка ми,
нити ми е жалба за татко ми,
нити жал за младата невеста,
нити жал за моите дробни деца –
Мојта мајка бре Пирин планина,
мојот татко со мене кумита,
а невеста мојта куса малихера,
мојте деца дробните патрони.

Останати податоци на мелограмот: За Драги Спасовски, Мариово

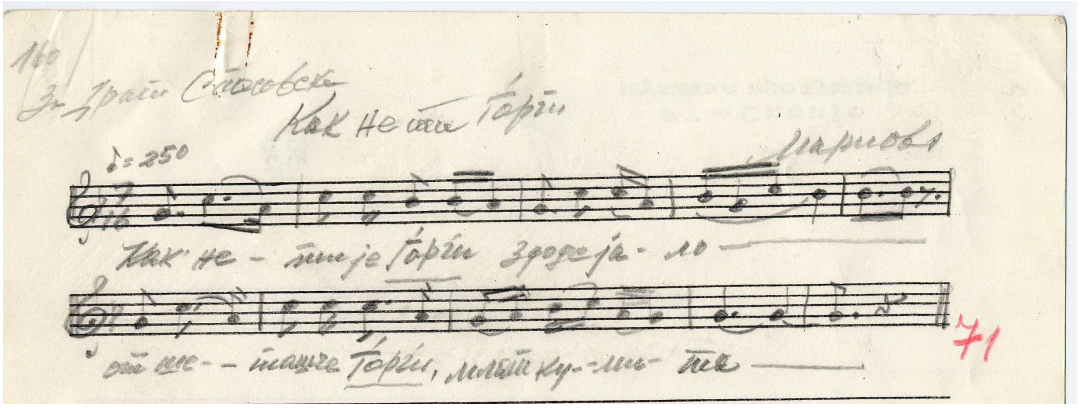
Как не-шо е Ѓорѓи здодеј-ло
од не-шаше Ѓорѓи, милиот ку-ми-ше
71

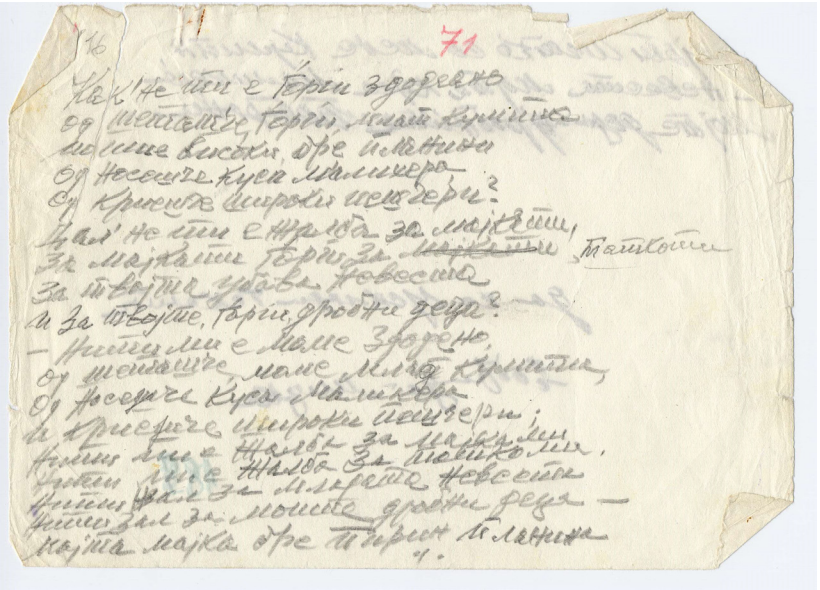
71
Как не-шо е Ѓорѓи здодено
од шеташе Ѓорѓи, милиот кумиче
на шиле бисеки, дре шлатени
од несоше куса мамикера
од крисше широки пешкери?
Нај не-шо е жалба за мајкаши,
за мајкаши Ѓорѓи за мајкаши
за твојта убава невесте
и за твојте, Ѓорѓи, дробни деца?
— Ништо ми е маме здодено,
од шеташе маме милиот кумиче,
од несоше куса мамикера
и крисше широки пешкери;
ниту ми е жалба за мајкаши,
ниту ми е жалба за мајкаши,
ниту ми е жалба за невесте
ниту ми е за моите дробни деца —
ниту ми е за моите дробни деца
најта мајка дре шарит шлатени.

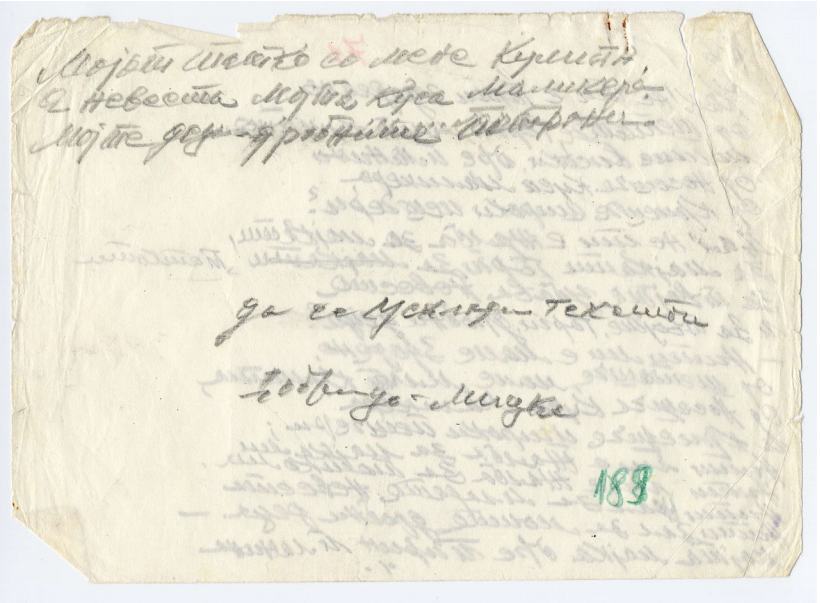
Мојот шеташе со моте кумиче,
а невесте мојте куса мамикера.
Мојте деца дробните пешкери.
да го чекаме техниот
добро-дојде
188

190

Жали моме да жалиме

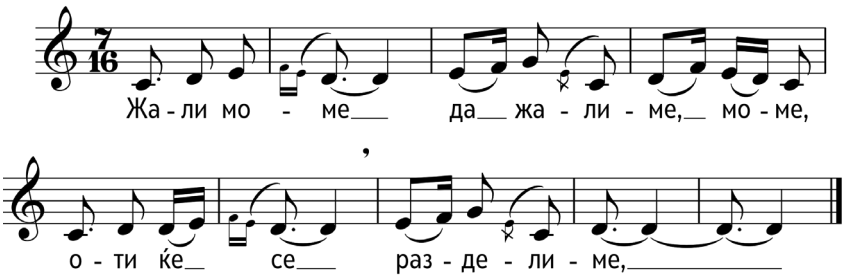

Жали моме да жалиме, моме,
оти ќе се разделиме,
јас од тебе моме ти од мене,
јас од тебе ти од мене,
ти ќе одиш млада невеста моме,
ти ќе одиш млада невеста,
со младо момче пред тебе, моме,
со младо момче пред тебе,
свекор, свекрва до тебе, моме,
свекор, свекрва до тебе,
и најмалото деверче, моме,
и најмалото деверче.

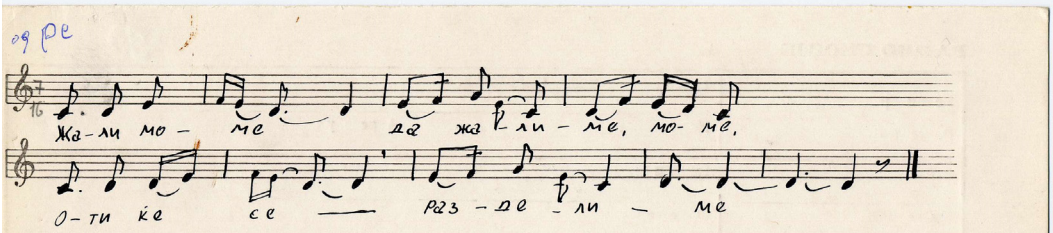

ТЕКСТ:

Жали моме да жалиме моме
оти ќе се разделиме
Ајс од тебе моме ти од мене
Ајс од тебе ти од мене
Ти ќе одиш млада невеста моме
Ти ќе одиш млада невеста
со младо момче пред тебе моме
со младо момче пред тебе.
Свекор свекрва до тебе моме
свекор свекрва до тебе
и најмалото деверче моме
и најмалото деверче.

72

РАДИО СКОПЈЕ

190

Редни бр.	Трае мин.	Обработил:
Регис. бр.	Исполнител:	Адреса ул. бр.
Запис. Фирфов	Наслов ЖАЛИ МОМЕ ДА ЖАЛИМЕ	
Од кој крај:	Оркестар:	

Историјат:

72

СНИМЕНО				мес.	1968	1969	1970	1971	1972	1973
ден	Исполнител	број	мин	I						
				II						
				III						
				IV						
				V						
				VI						
				VII						
				VIII						
				IX						
				X						
				XI						
				XII						

191

Со маки сум се родил јас

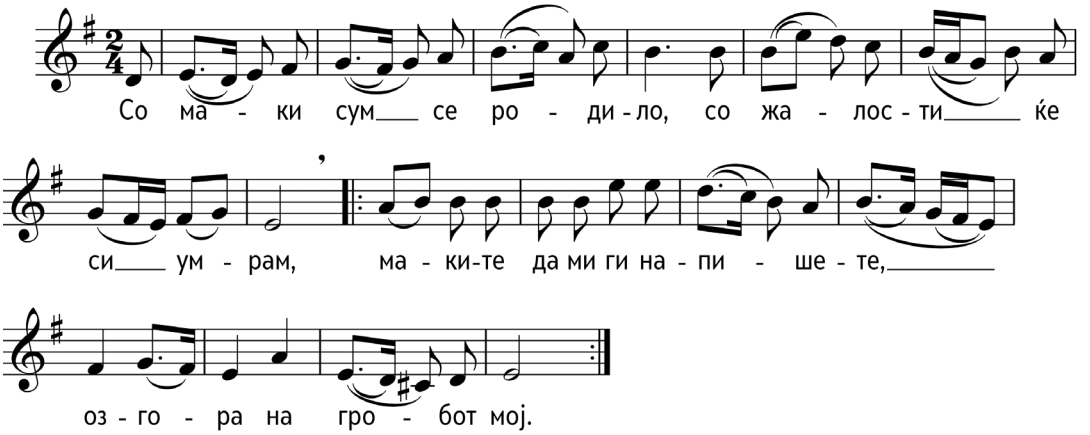

Со маки сум се родило,
со жалости ќе си умрам,
маките да ми ги напишете,
озгора на гробот мој,
маките да ми ги напишете,
озгора на гробот мој.

Ќе се качам на планина,
ќе влезам в црна (темна) пештера,
очите да ми паралдисаат,
сонцето да не го видам,
очите да ми паралдисаат,
сонцето да не го видам.

Ќе слезам долу в'ґул бавчи,
под тој алов катмер калемфир,
под тој алов кармер калемфир,
под тој ран бел босилок,
под тој алов кармер калемфир,
под тој ран бел босилок.

Останати податоци на мелограмот: Добрица - Мицка

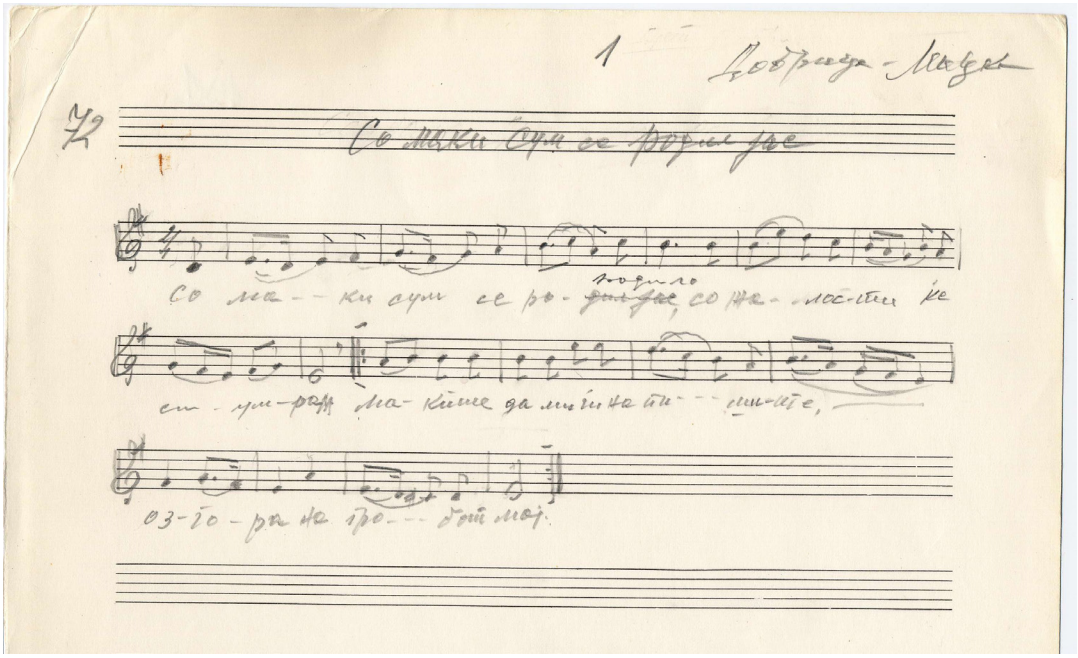
1
Добриња - Мајка
Со лики сум се родил јас
Со ли - ки сум се ро - ~~родил~~ родило, со жа - лос - ти ќе
си - ми - ~~ра~~ ма - ќеше да ми на ти - ми - те,
оз - го - ра на го - дот мој.

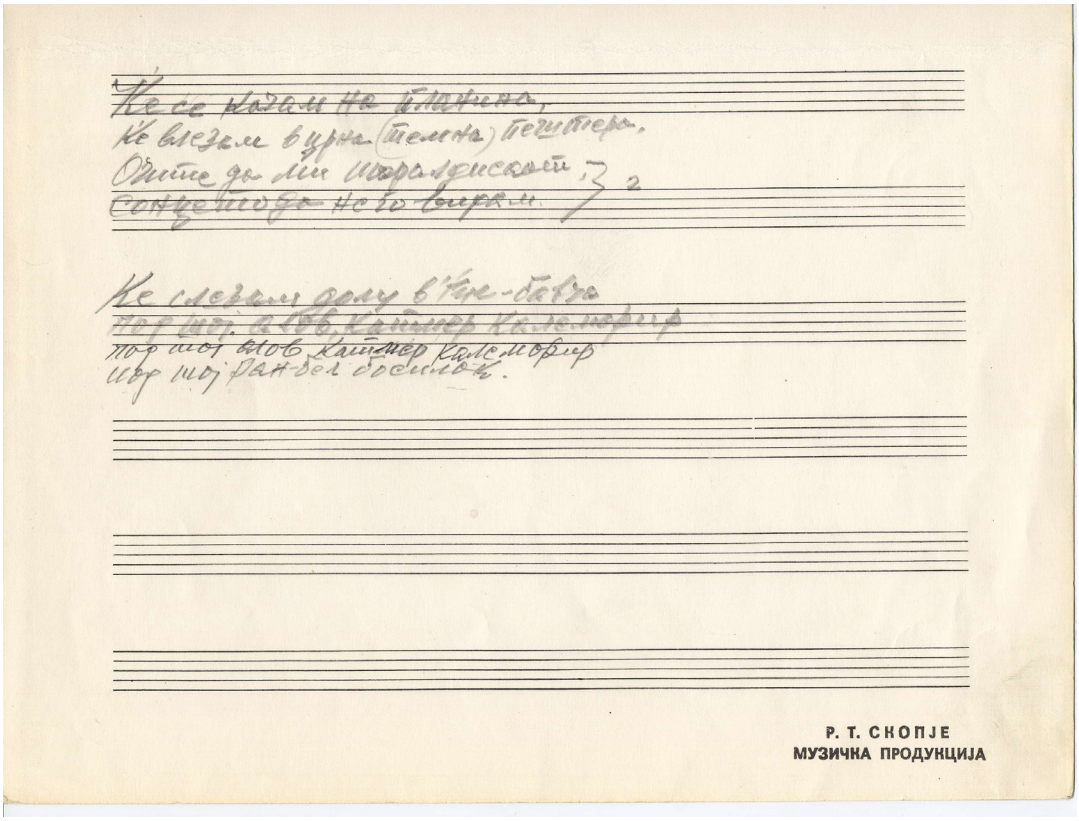
Ќе се надам на блажена,
Ќе влезам в урна (темна) пештера.
Одите да ми шаралдисаат,
Сонцето да ме во вирви.
Ке слезам долу в'ке - бетго
пор мој, а об. Кајмер Калемфир
пор мој, об кајмер Калемфир
пор мој ран - бел осмоб.
Р. Т. СКОПЈЕ
МУЗИЧКА ПРОДУКЦИЈА

192

Е бре дедо ерген дедо

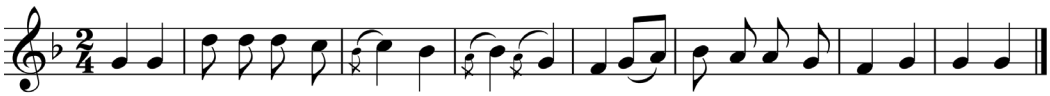

Е бре де-до мо-ре, ер-ген де - до, е бре_ де-до мо-ре, ер-ген де-до,

Е бре дедо море, ерген дедо,
е бре дедо море, ерген дедо,
педа човек лакот брада,
везден одиш, везден шеташ,
босо, голо низ соборо,
везден гледаш по момите,
като прчо по козите,
е бре дедо, ерген дедо,
ерген дедо белобрадец,
е бре дедо, ерген дедо,
ерген дедо стогодишен.

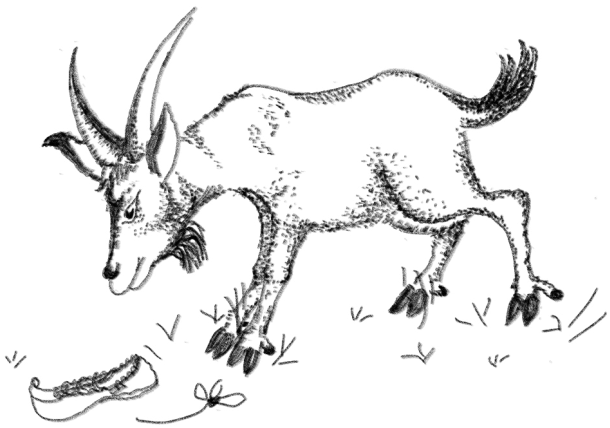

Останати податоци на мелограмот: Николаико Арсов, 42 год., с. Ветрен, Делчево, Снимено Делчево 30 септември 1955 год.

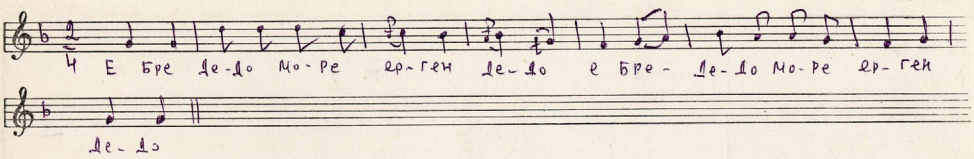

12

73

ТЕКСТ:

Е бре дедо море ерген дедо!
Педачовек лакот брада
Везден одиш, везден шеташ
Босо голо низ соборо,
Везден гледаш по момите,
Като прчо по козите
Е бре дедо ерген дедо
Ерген дедо белобрадец.
Е бре дедо ерген дедо
Ерген дедо сто годишен.

73

РАДИО СКОПЈЕ

199

Редни бр.	Трае мин.	Обработил:
Регис. бр.	Исполнител:	Адреса ул. бр.
Запис. Ж. Фирфов	Наслов Е бре дедо ерген дедо	
Од кој крај:	Оркестар:	

Историјат:

Снимено Делчево 30 X 1955г пеел Николчиќо Арсовски 42г с. Ветрен-Делчево

СНИМЕНО				мес.	1968	1969	1970	1971	1972	1973
ден	Исполнител	број	мин	I						
				II						
				III						
				IV						
				V						
				VI						
				VII						
				VIII						
				IX						
				X						
				XI						
				XII						

193
Ај, спремај ми коња дорија

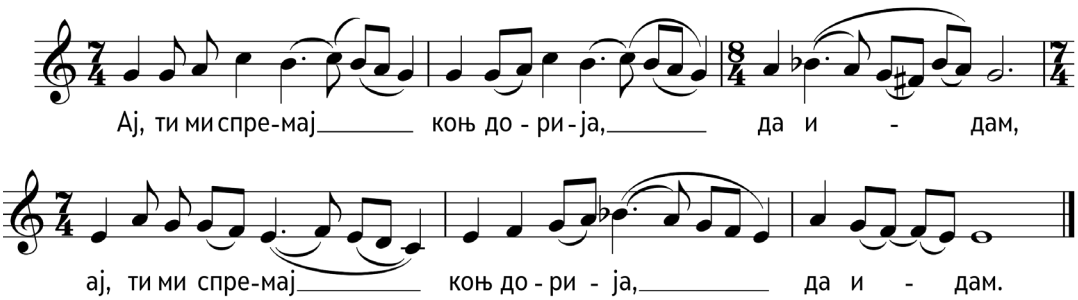

Ај, ти ми спремај коњ дорија, да идам,
ај, ти ми спремај коњ дорија, да идам.

Ај, кому ќеш ме мене млада оставиш,
ај, кому ќеш ме мене млада оставиш?

Ај, оставам те при две мајке родени,
ај, што ќе ми ги двете мајки без тебе.

Останати податоци на мелограмот: Тетово

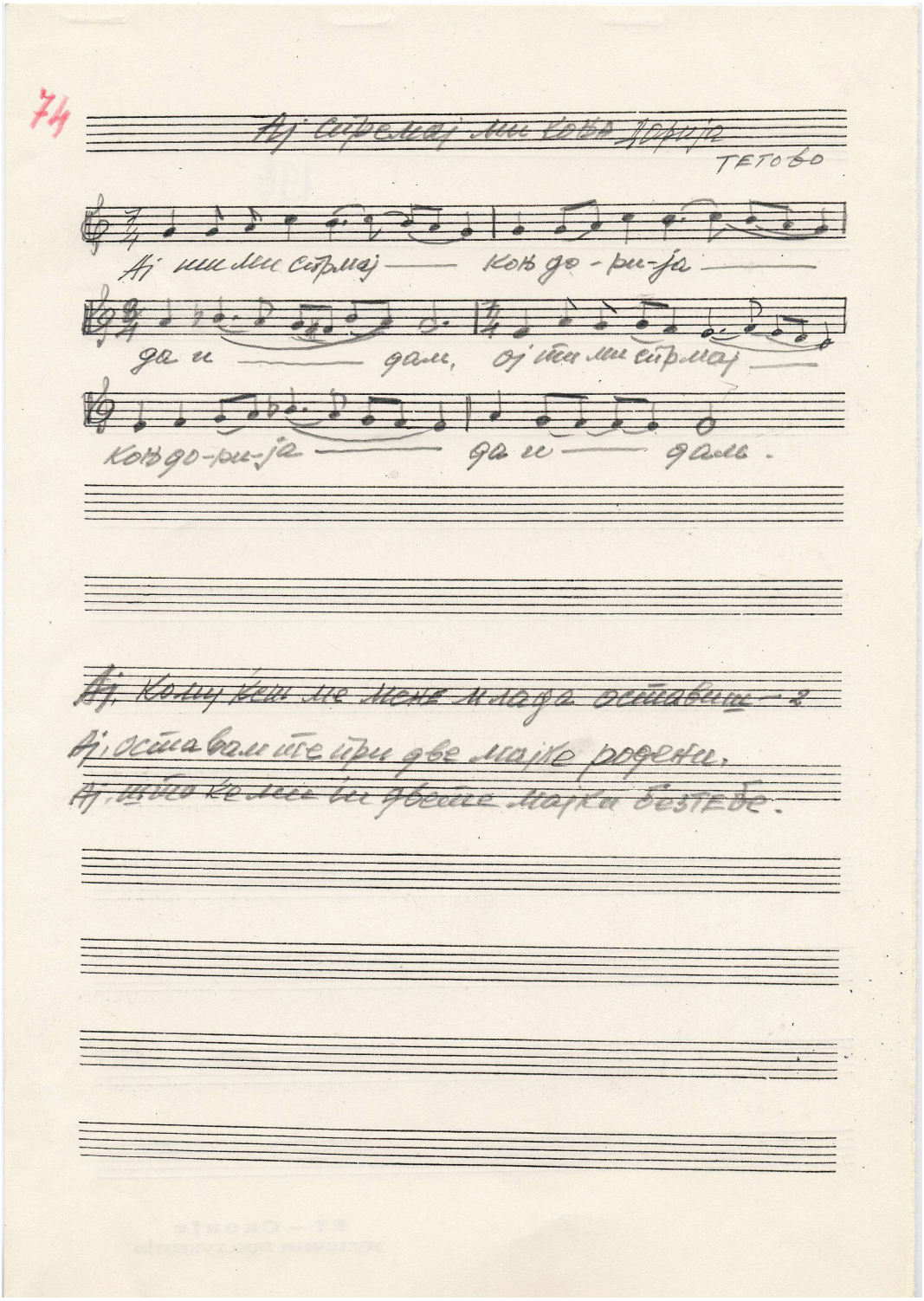
74
Ај стрелај ми коња Дорчо
ТЕТОВО
Ај ми ми стрлај — коњ до - ри - ја —
да и — дам, ај ми ми стрлај —
коњ до - ри - ја — да и — дам.
Ај, кому кен ме мене млада оставиш — ?
Ај, остава ми ќе три две мајке родени.
Ај, што ке ми ги две мајки бестеде.

194
Девојче бело

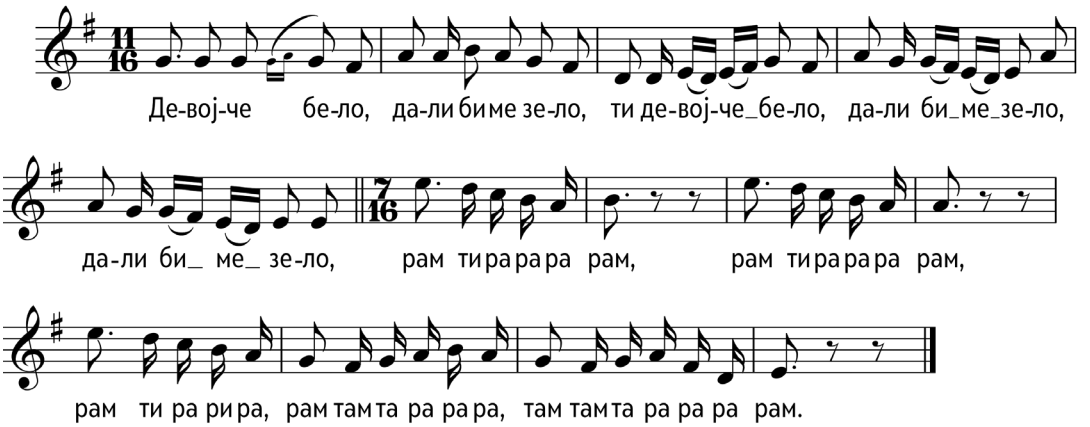

Девојче бело, дали би ме зело,
ти девојче бело, дали би ме зело, дали би ме зело,
(реф.) рам ти ра ра ра рам,
рам ти ра ра ра рам,
рам ти ра ри ра, рам там та ра ра ра,
там там та ра ра ра рам.

Зело би те зело, ама куќа немаш,
зело би те зело, ама куќа немаш, ама куќа немаш.
(реф.)

Ако куќа немам, жути дукат имам,
ако куќа немам, жути дукат имам, жути дукат имам.
(реф.)

Жути дукат имам, куќа ќе си купим,
жути дукат имам, куќа ќе си купим, куќа ќе си купим.
(реф.)

Куќа ќе си купиш, куќа Сарајлија,
куќа ќе си купиш, куќа Сарајлија, куќа Сарајлија.
(реф.)

Куќа Сарајлија, таван шишеклија,
куќа Сарајлија, таван шишеклија, таван шишеклија.
(реф.)

Таван шишеклија, врата амајлија,
таван шишеклија, врата амајлија, врата амајлија.
(реф.)

Врата амајлија, пенџер бурмајлија,
врата амајлија, пенџер бурмајлија, пенџер бурмајлија.
(реф.)

Пенџер бурмајлија, софа алтанлија,
пенџер бурмајлија, софа алтанлија, софа алтанлија.
(реф.)

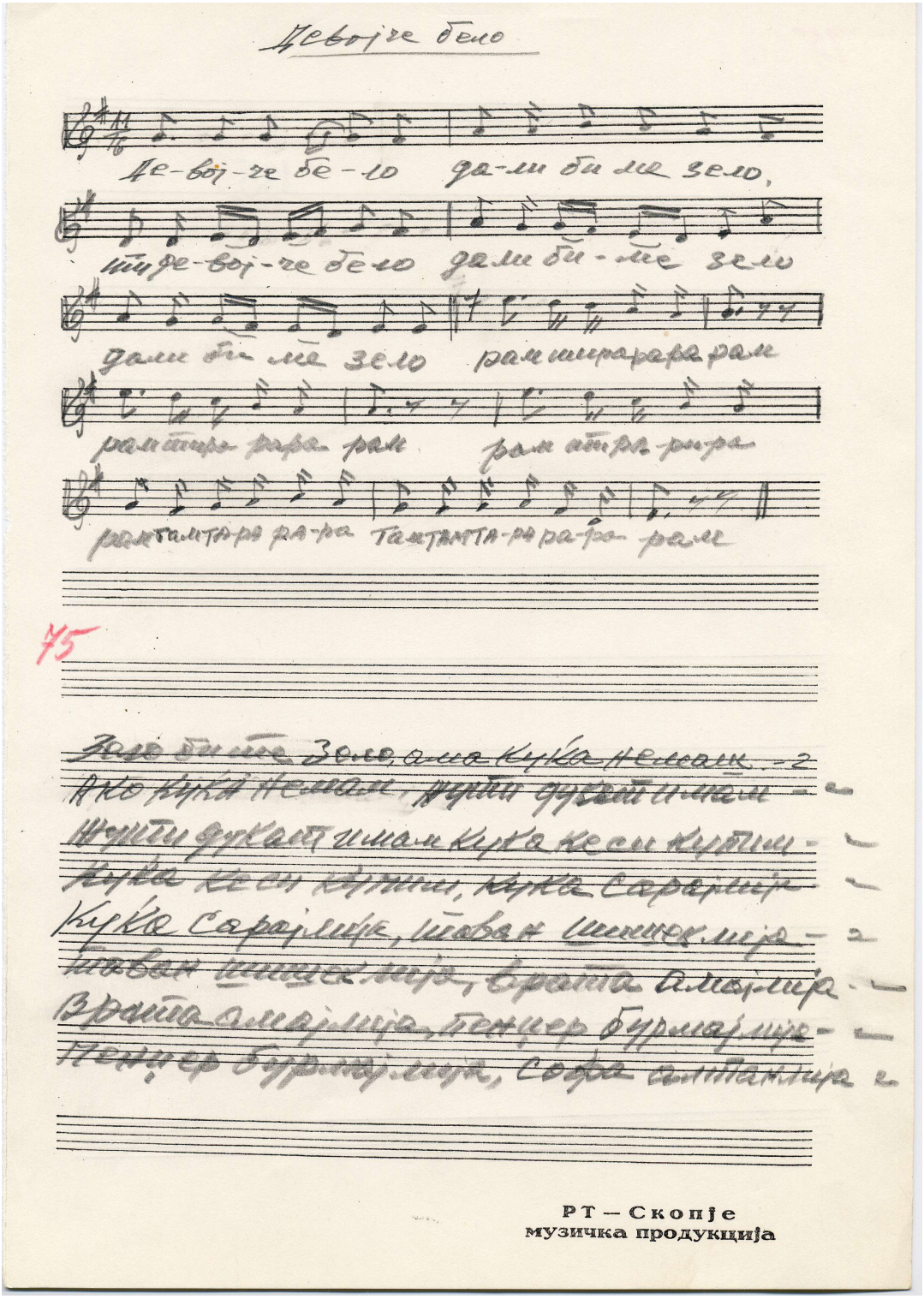

РТ — Скопје
музичка продукција

195

Ајде ние бевме деветмина браќа

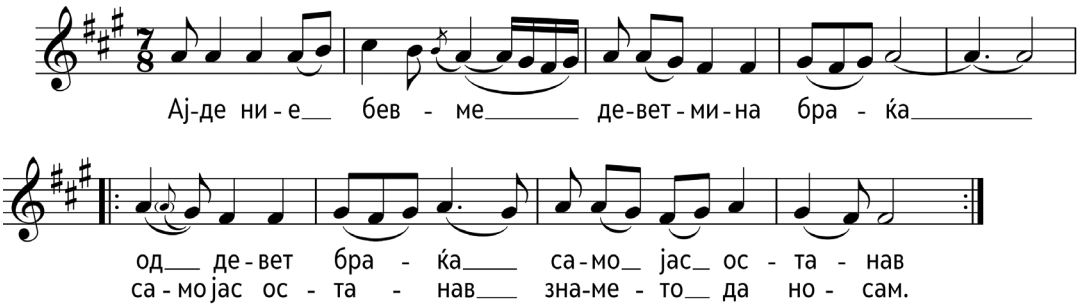

(А)

Ајде ние бевме деветмина браќа,
од девет браќа, само јас останав,
само јас останав, знамето да носам.

(Б)

Ние си бевме девет̄мина браќа

Ајде ние бевме деветмина браќа,
од тие девет, само јас останав,
од тие девет, само јас остаанав,
само јас останав, знамето да носам.

Ајде уште јунак зборот не дорекол,
пушка ми пукна од гора зелена,
пукна ми пушка од гора зелена,
го погоди право во срцето.

Јунак ми падна, падна и викна,
ајде јас не жалам дека ќе умра,
ајде јас си жалам, што си немам мајка,
што си немам мајка мене да не жали.

Ајде немам сестра рани да преврзе,
јас си немам браќа крвнина да вратат.

Останати податоци на мелограмот: Миле Тодоровски

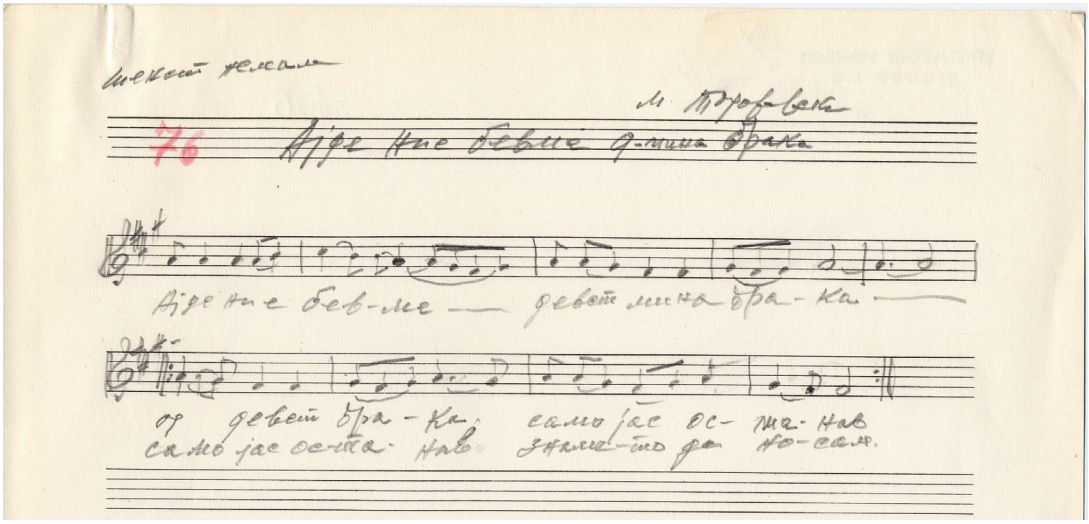

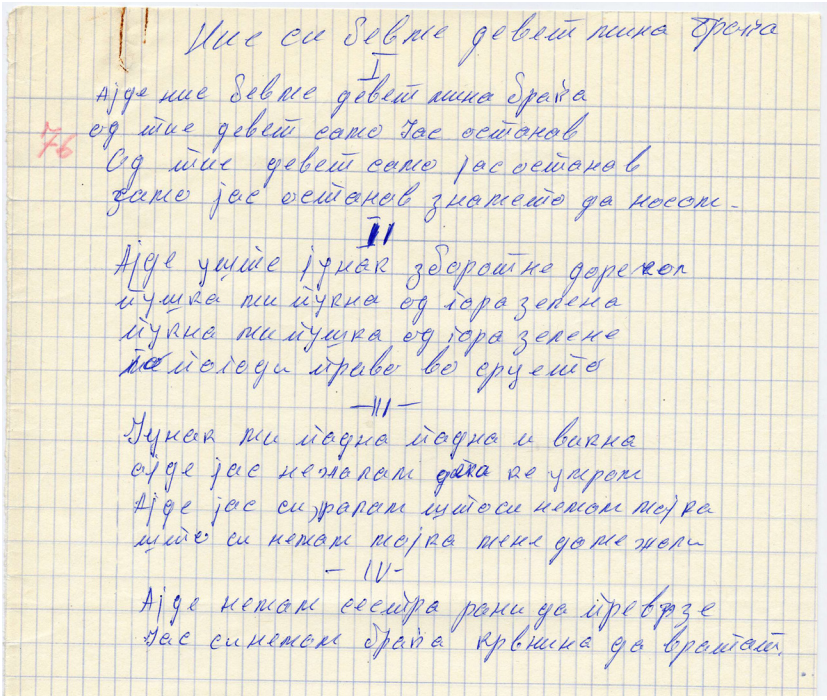

Ние си бевме девет мина брата

I

Ајде ние бевме девет мина брата
од ние девет само јас останов
Од ние девет само јас останов
само јас останов знамето да носам.

II

Ајде уште јунак зберајте дорешен
пушка пи пушка од гора зелена
пушка пи пушка од гора зелене
по моледи траве во еруште

III

Пушка пи мадна мадна и вајна
ајде јас неможам ајка ве умрам
Ајде јас си фарам мајси нашом мајка
мајсе си нашом мајка тие доме жени

IV

Ајде нашом есмира рани да превезе
Јас си нашом брата крвшина да вратам.

196

Стани моме стани

Умерено

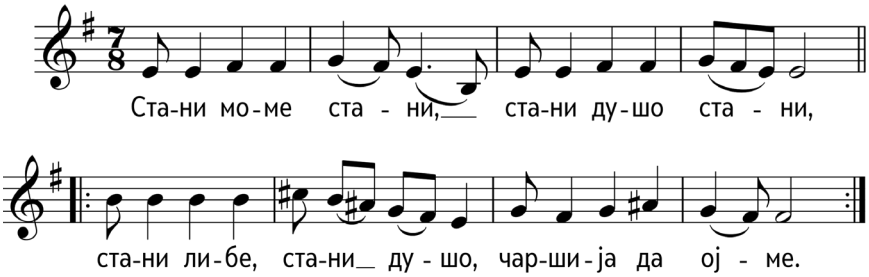

Стани моме стани,
стани душо стани,
стани либе, стани душо,
в шчаршија да ојме.
(чаршија да ојме.)
Стани либе, стани душо,
в шчаршија да ојме.

Јас не можам лудо,
јас не можам младо,
јас не можам лудо младо,
со тебе да дојдам,
јас не можам лудо младо,
со тебе да дојдам.

Дали тебе моме,
мајка ти те кара,
или тебе малој моме,
за друг те свршија,
па ти неќеш малој моме,
со мене да дојдеш.

Ја си љубам лудо,
убаво мајсторче,
убаво мајсторче лудо,
момче кујунџиче,
убаво мајсторче лудо,
момче кујунџиче.

Гердан тој ми прави,
прстен бурмајлија,
него ќе го земам, лудо,
негова ќе бидам,
него ќе го земам, лудо,
негова ќе бидам.

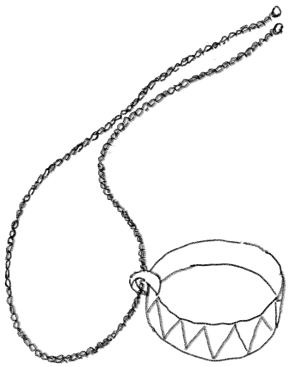

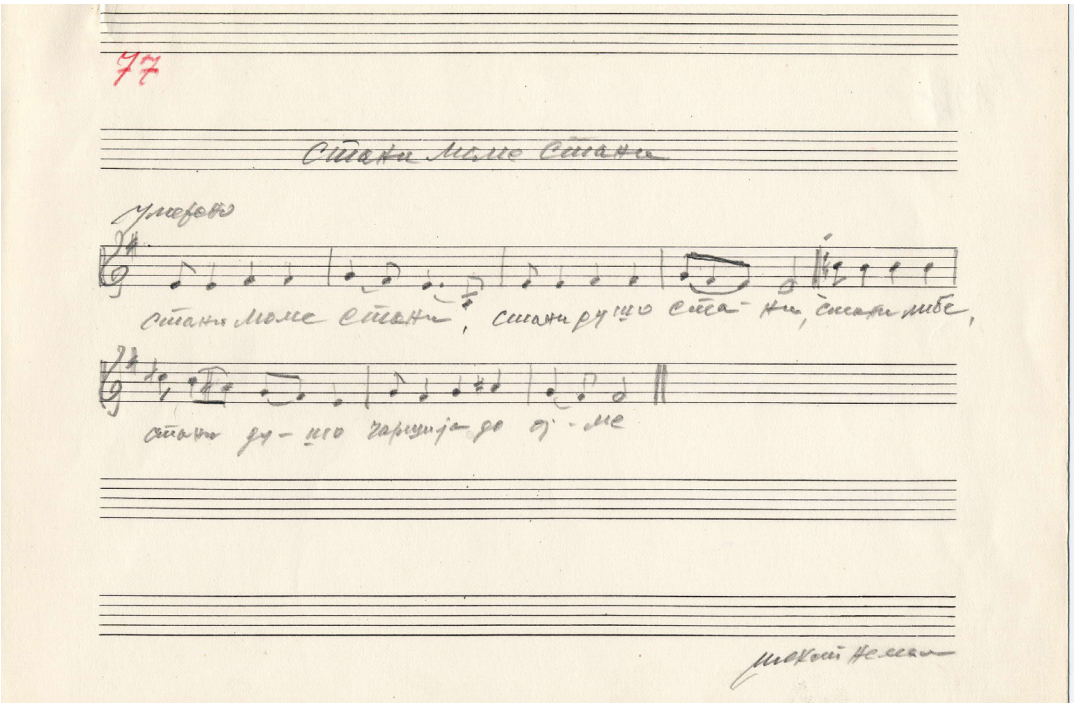

Стани моме стани! 77

Стани моме стани
стани душо стани
стани либе стани душо
в чарџија да ојме

-II-

Јас не можам пуѓе
јас не можам пуѓе
Јас не можам пуѓе пуѓе
се тебе да дојдам

-III-

Дали тебе моме
~~мајрам~~ ~~моме~~ ~~хора~~
~~дали тебе моме~~
или тебе мајр моме
за другі ме евршија
ти ми нејеш мајр моме
сенене да дојдеш

-IV-

Ја си лубам пуѓе
убаво мајстерче
убаво мајстерче пуѓе
моме ајајмиле

-V-

Ѓердан тој ми дрви
трајан бурџијија
него јеѓо земам пуѓе
негова ќе бидам.

197

Испрати ме малој моме

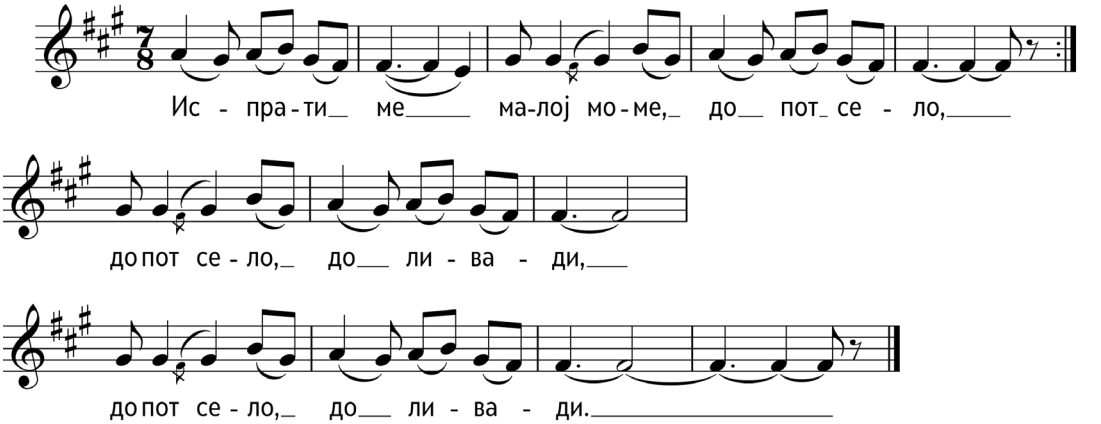

Испрати ме малој моме до пот село,
испрати ме малој моме до пот село,
до пот/под село, до ливади,
до пот/под село до ливади.

Ако видиш малој моме магла в поле,
ако видиш малој моме магла в поле,
не да речеш од Бога е,
тук да речеш од јадови.

Ако видиш малој моме роса в поле,
ако видиш малој моме роса в поле,
не да речеш од Бога е,
тук да речеш мојте солзи.

Ја ќе одам малој моме на печалба,
ја ќе одам малој моме на печалба,
три години малој моме ја ќе седам,
малу пари да спечалам.

На четврта, малој моме, ќе се вратам,
на четврта малој моме ќе се вратам,
тебе моме да посвршам,
тебе моме да те земам.

Останати податоци на мелограмот: Миле Тодоровски

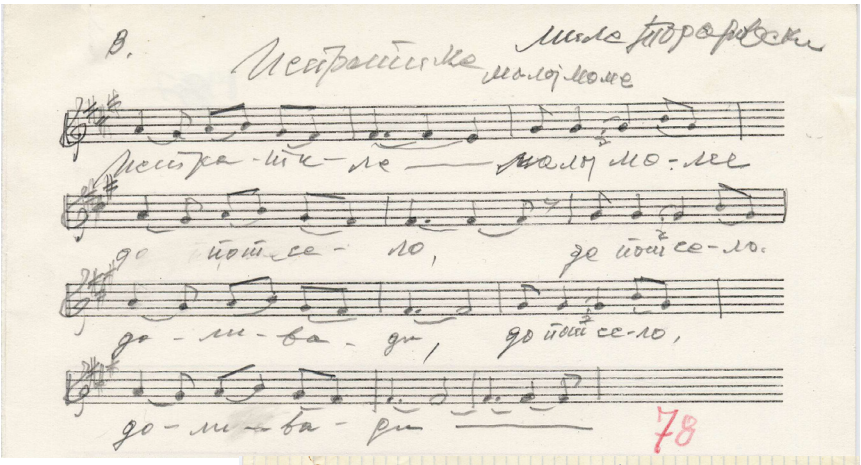

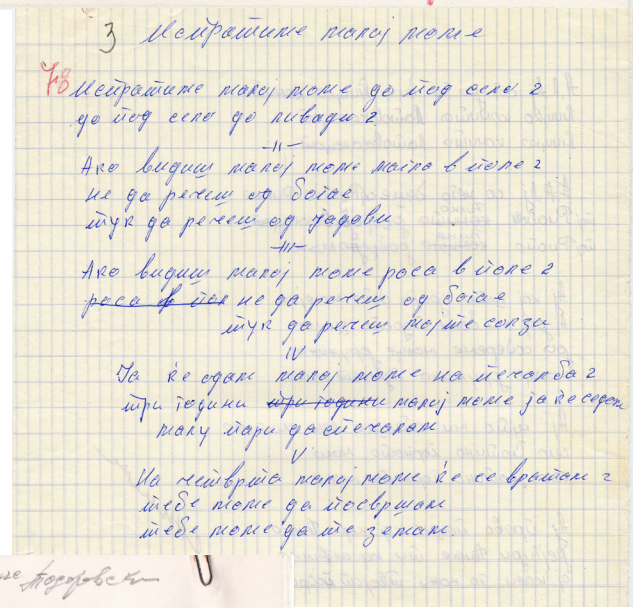

Испратиле малој моме

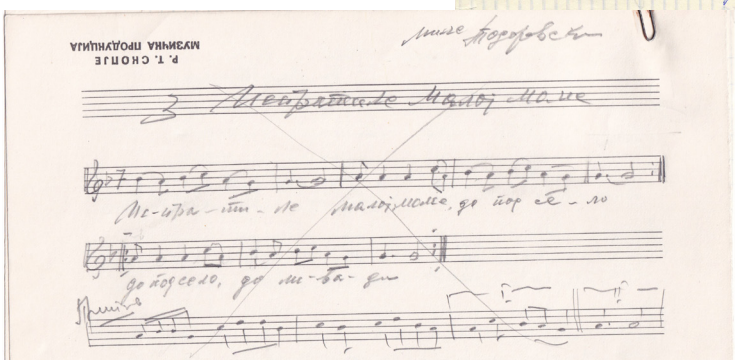

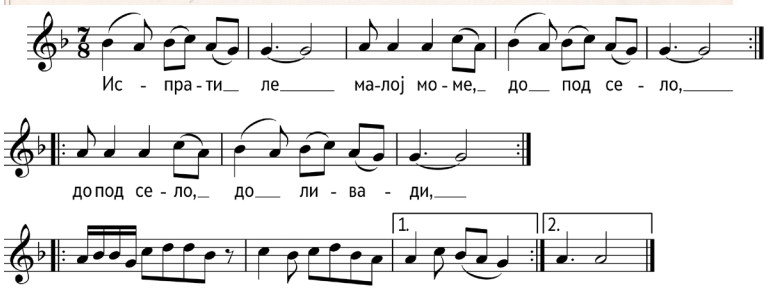

198
Се собрале комитите

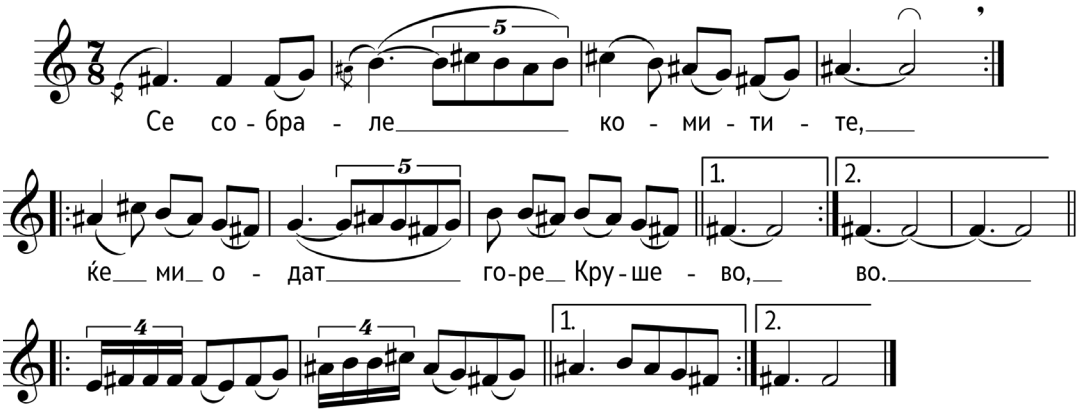

Се собрале комитите,
се собрале комитите,
ќе ми одат горе в Крушево,
ќе ми одат горе в Крушево.

Напред оди војводата,
напред оди војводата,
војводата Јордан Пиперка,
војводата Јордан Пиперка.

Проговара војводата,
проговара војводата,
ај слезете долу в Брезово,
ај слезете долу в Брезово.

Да го венчаме Алил паша,
да го венчаме Алил паша,
за невеста остра сабја,
за невеста црна земја.

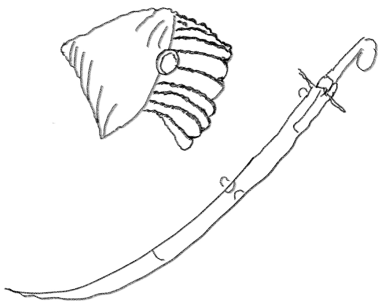

Останати податоци на мелограмот: Миле Тодоровски, Кичево

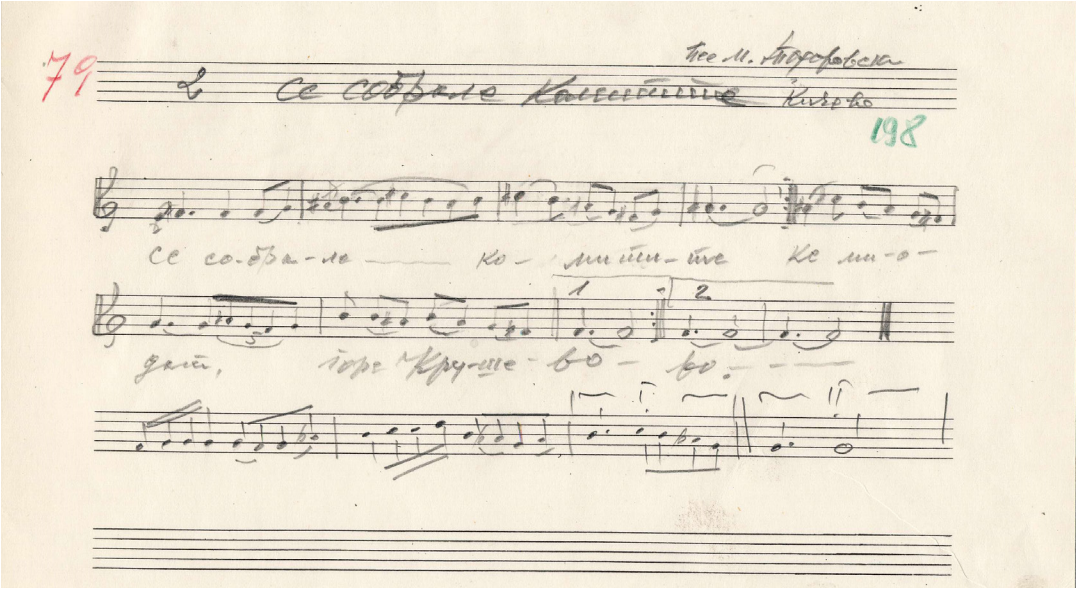

Се собрале комшиите 79

Се собрале комшиите
се собрале комшиите
ке ми дојт горе в Крушево
ке ми дојт горе в Крушево

Наврер дои војвода
наврер дои војвода
војвода Јордан Пиперка
војвода Јордан Пиперка

Пратовара војвода
пратовара војвода
ај слезете долу в Брезово
ај слезете долу в Брезово

Да го венчаме Илинчо
да го венчаме Илинчо
за невеста остра сабја
за невеста црна земја

Скопје

199

Ајде вино пијам, леле

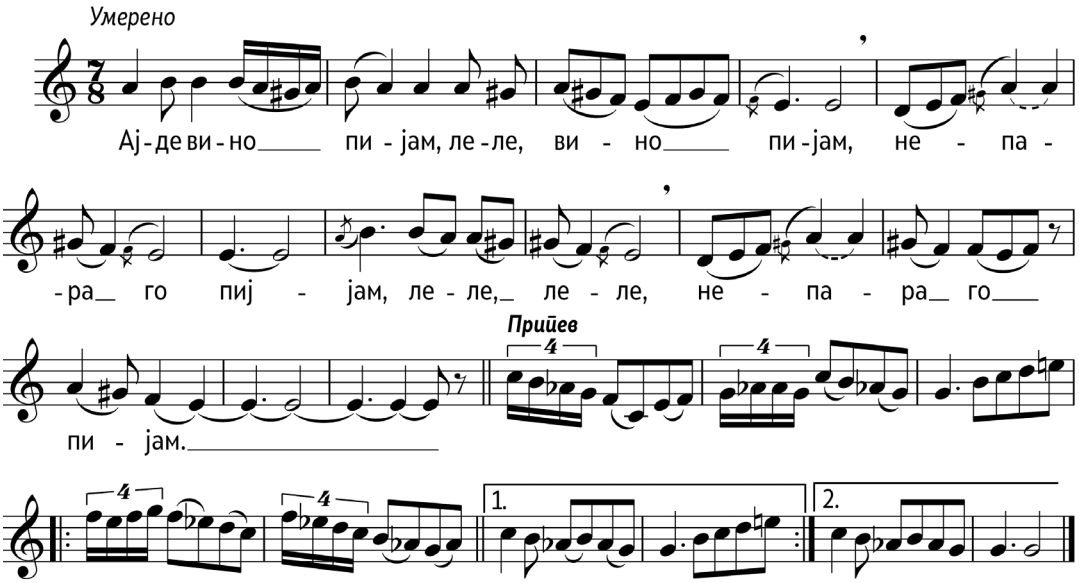

Ајде вино пијам, леле, вино пијам,
непара го пијам, леле, леле,
непара го пијам.
Ајде на ракија, леле, на ракија,
мошне сум мераклија.

Ајде коња (коњче) јавам, леле,
коња (коњче) јавам,
коњче аџамија, леле, леле,
коњче аџамија,
море јас го терам, леле, јас го терам,
на студен кладенец, леле, леле,
на студен кладенец.

Ајде тој (тоа) ме носи, леле,
тој (тоа) ме носи,
на момина порта, леле, леле,
на момина порта.

Ајде пусти порти, леле, пусти порти,
тешко затворени, леле, леле,
тешко затворени, леле, леле.
(со две сламки р'жанови.)

Ајде не сум пиле, леле, не сум пиле,
порти да прелетам, леле, леле,
порти да прелетам.

Ајде не сум змија, леле, не сум змија,
оздол да поминам, леле, леле,
оздол да поминам.

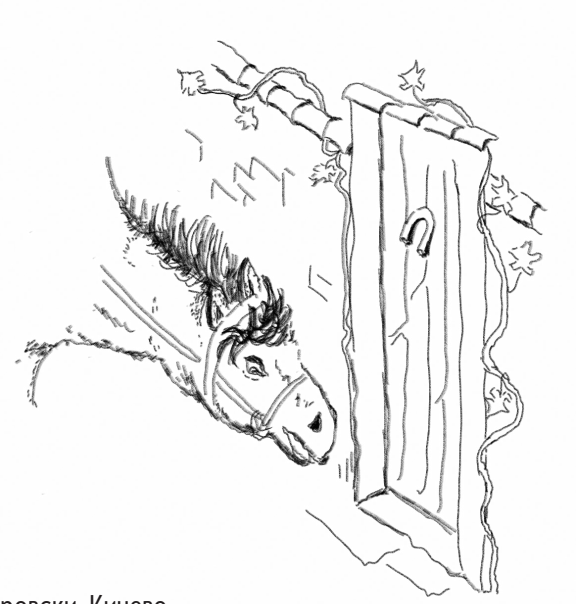

Останати податоци на мелограмот: Миле Тодоровски, Кичево

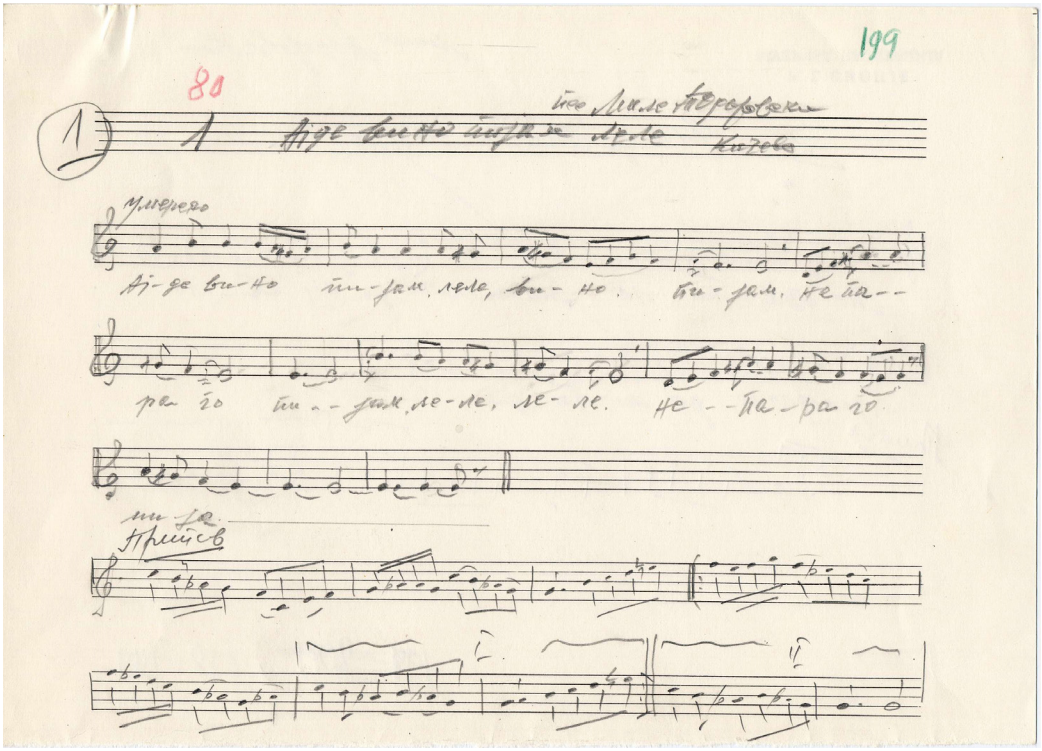

80 Ајде вино пијам 1

Ајде вино пијам леле вино пијам
небара го пијам леле, леле
небара го пијам
Ајде на ракија леле на ракија
мошне сум пераклија.

Ајде коња јавам леле коња јавам
коњче ајванија леле, леле
коњче ајванија
Ајде јас го шерам леле јас го шерам
на сајурен кладенец, леле, леле
на сајурен кладенец.

Ајде шор не носи леле шор не носи
на момина порта леле леле
на момина порта

Ајде пијам порта леле пијам порта
шешко зајтворени, леле леле – г
~~со рвеа ајанки ајнанови~~
Ајде не сум пиле леле, не сум пиле,
Летам да прелетам леле, леле
Летам да прелетам.

Ајде на сум змија леле, на сум змија,
Озум да полиним леле леле
Озум да полиним

200

Костадин душа збираше

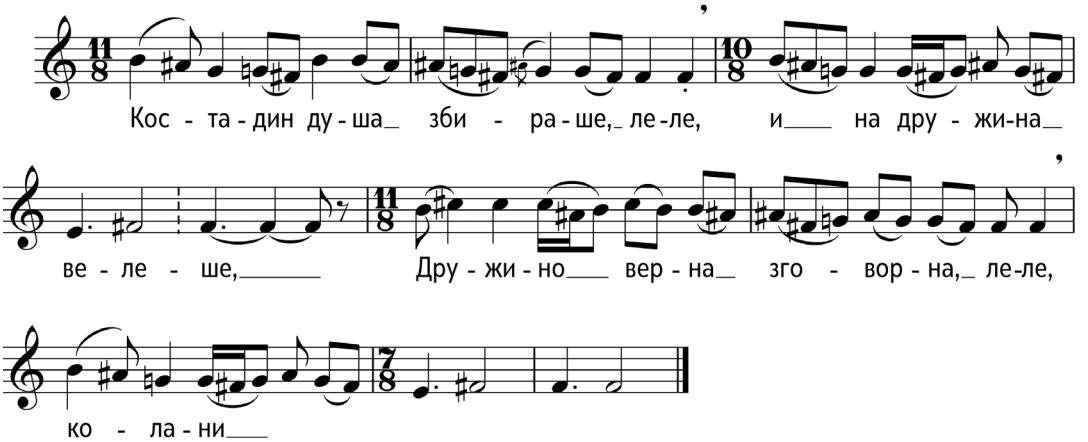

Костадин душа збираше, леле,
и на дружина велеше,
– Дружино верна зговорна, леле,
колани...

Останати податоци на мелограмот: Миле Тодоровски

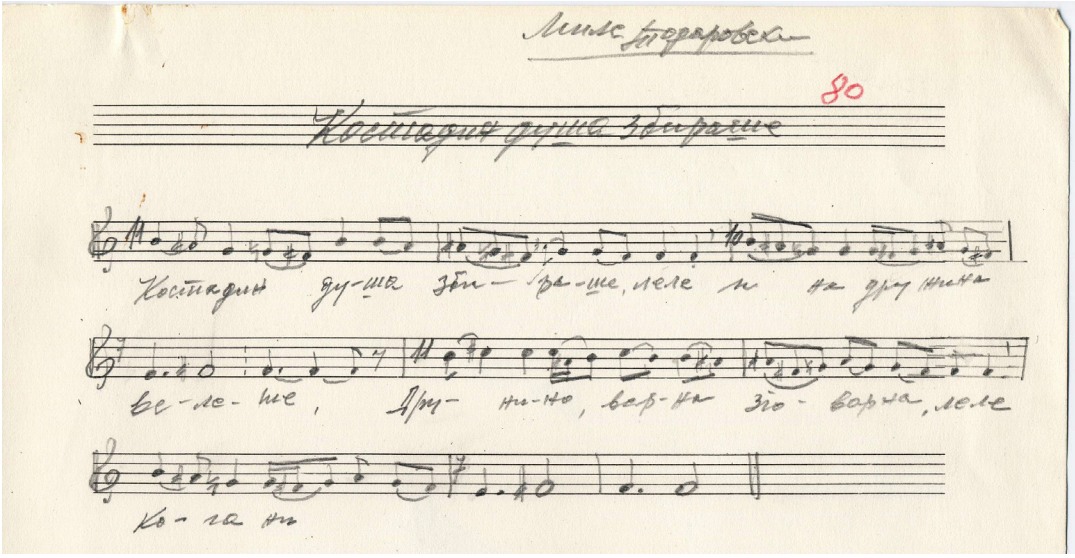
Милс Торфоровски
80
Костадин душа збиراше
Костадин ду-ша зби-ра-ше, леле и на дру-жина
ве-ле-ше, Дру-жи-но, вер-на зго-вор-на, леле
ко-ла-ни

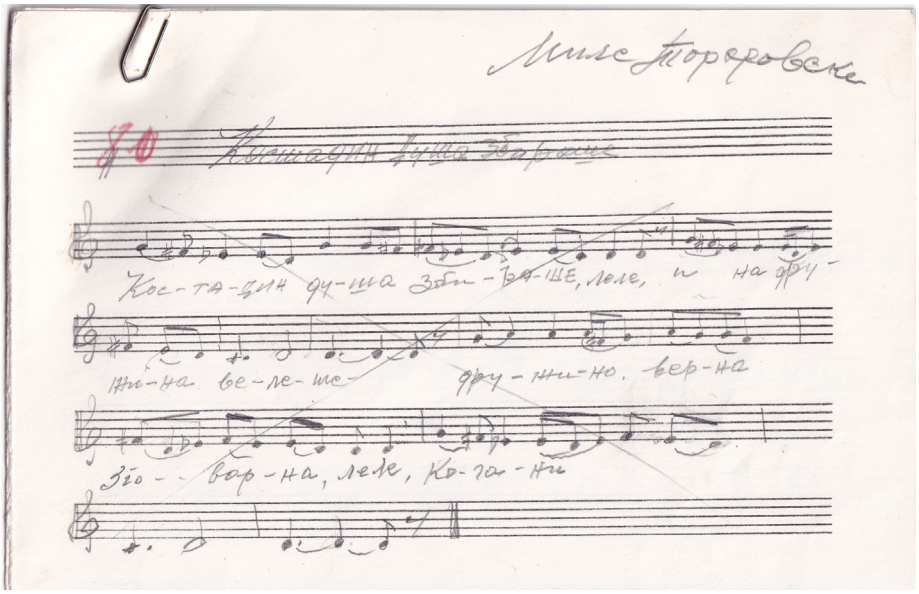
Милс Торфоровски
80
Костадин душа збиراше
Кос-та-дин ду-ша зби-ра-ше, леле, и на дру-
жи-на ве-ле-ше дру-жи-но, вер-на
зго-вор-на, леле, ко-ла-ни

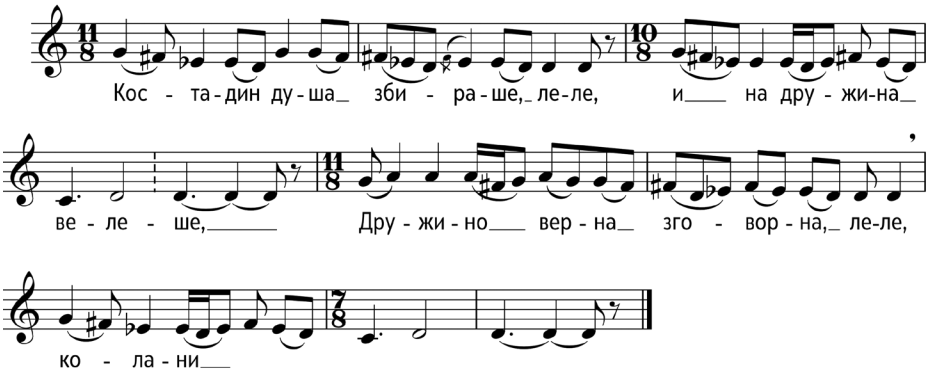
Кос - та-дин ду-ша зби - ра-ше, ле-ле, и на дру - жи-на
ве - ле - ше, Дру - жи - но вер - на зго - вор - на, ле-ле,
ко - ла - ни

Азбучен регистар на песните според насловите

А што беше мајка (176) 52
Абер ми дојде (163) 26
Ај, спремај ми коња дорија (193). 86
Ајде вино пијам, леле (199). 98
Ајде ние бевме деветмина браќа (195). 90
Ајде стани рано (181). 62
Болна е легнала џанам (171) 42
Девојче бело (194) 88
Дим се дими више село (187) 74
Димчета војник го пратија (180) 60
Е бре дедо ерген дедо (192). 84
Еднаш кога минав Ленче (179). 58
Ај другари (162). 24
Жали моме да жалиме (190). 80
Заплакала е Македонија (166). 32
Заплакало е Мариово (167) 34
Засвири Стојан посвири (151) 1
Изникнала крива круша (178). 56
Испрати ме малој моме (197) 94
Ја пратија Македонка на вода (165) 30
Как’ не ти Ѓорѓи (189). 78
Кате лично Кате (174) 48
Кога и да дојдам Наде (183). 66
Костадин душа збираше (200) 100
Море јас не жалам (182) 64
Мори девојченце (177). 54
Мори моме Магде (169) 38
Нарачува порачува (188). 76
Никнало цвеќе шарено (160) 20
Огин гори градот (159) 18
Ожени се млад Стојане (153). 4
Ој, Стојанко велешанко (152). 3
Пештера Габерот лежи (185) 70
Пискот се слуша (156) 10

Планино Пирин планино (157) 12
По поле одат аргати (155) 8
Сака цуцул да се жени (164) 28
Свекрвице мори (186) 72
Се собрале комитите (198) 96
Синоќ дојде едно војниче (173) 46
Сиромаси бевме Јано (170) 40
Сите моми Тиквешанки (168) 36
Слушајте браќа (161) 22
Со маки сум се родил јас (191) 82
Стани моме стани (196) 92
Стегни го Јано, мори, орото (172) 44
Стефанке млада невесто (158) 15
Стојна говеда терала (154) 6
Таму долу под селото (175) 50
Ќе ти умрам мајко (184) 68

Содржина

Предговор кон првата книга vii
Предговор кон втората книга ix
Предговор кон третата книга xi
Предговор кон четвртата книга xiv

151 Засвири Стојан посвири 1
152 Ој, Стојанко велешанко 3
153 Ожени се млад Стојане 4
154 Стојна говеда терала 6
155 По поле одат аргати 8
156 Пискот се слуша 10
157 Планино Пирин планино 12
158 Стефанке млада невесто 15
159 Огин гори градот 18
160 Никнало цвеќе шарено 20
161 Слушајте браќа 22
162 Ај другари 24
163 Абер ми дојде 26
164 Сака цуцул да се жени 28
165 Ја пратија Македонка на вода 30
166 Заплакала е Македонија 32
167 Заплакало е Мариово 34
168 Сите моми Тиквешанки 36
169 Мори моме Магде 38
170 Сиромаси бевме Јано 40
171 Болна е легнала џанам 42
172 Стегни го Јано, мори, орото 44
173 Синоќ дојде едно војниче 46
174 Кате лично Кате 48
175 Таму долу под селото 50
176 А што беше мајка 52
177 Мори девојченце 54
178 Изникнала крива круша 56

179 Еднаш кога минав Ленче 58
180 Димчета војник го пратија 60
181 Ајде стани рано 62
182 Море јас не жалам 64
183 Кога и да дојдам Наде 66
184 Ќе ти умрам мајко 68
185 Пештера Габерот лежи 70
186 Свекрвице мори 72
187 Дим се дими више село 74
188 Нарачува порачува 76
189 Как' не ти Ѓорѓи 78
190 Жали моме да жалиме 80
191 Со маки сум се родил јас 82
192 Е бре дедо ерген дедо 84
193 Ај, спремај ми коња дорија 86
194 Девојче бело 88
195 Ајде ние бевме деветмина браќа 90
196 Стани моме стани 92
197 Испрати ме малој моме 94
198 Се собрале комитите 96
199 Ајде вино пијам, леле 98
200 Костадин душа збираше 100

Азбучен регистар на песните според насловите 103

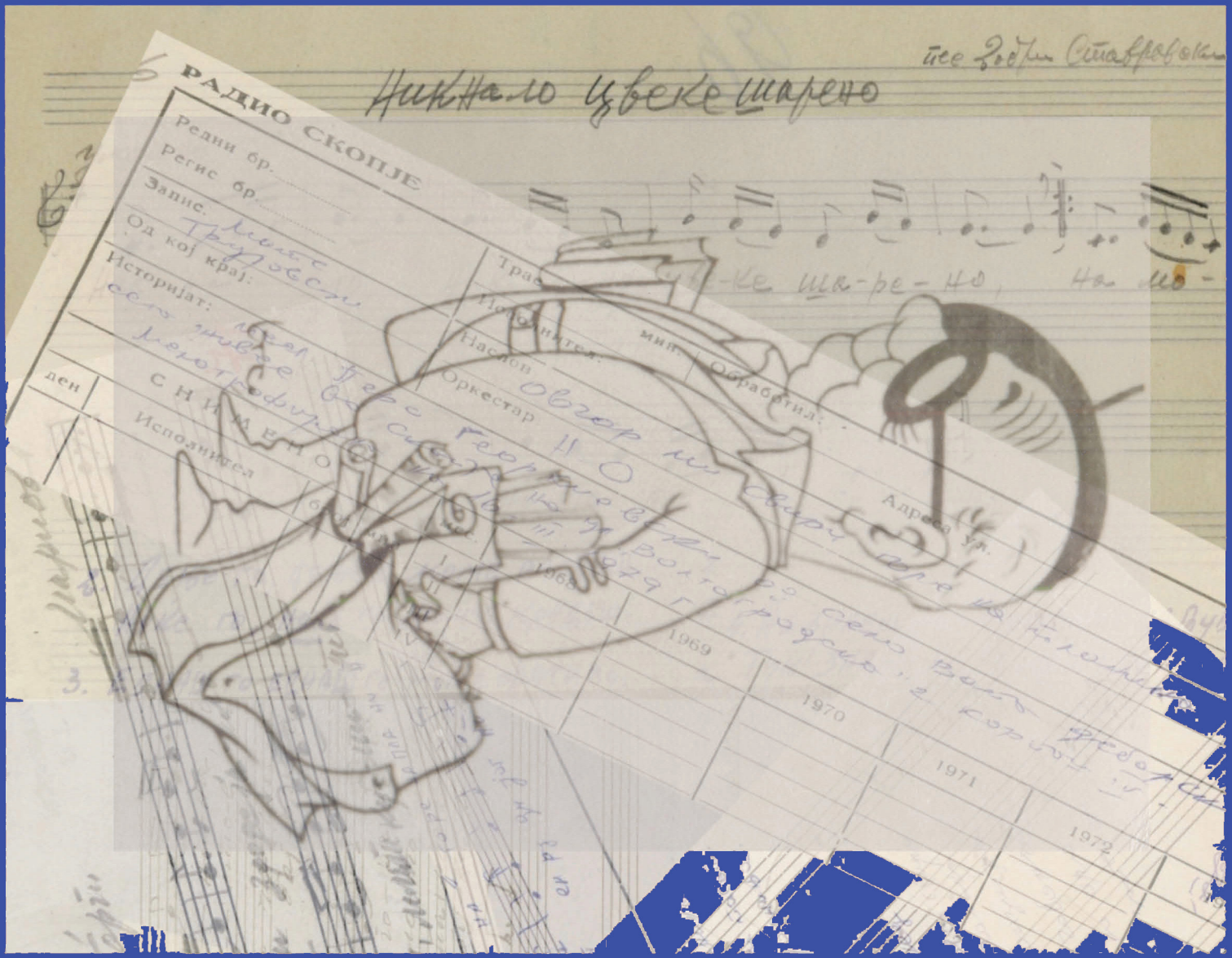

ISBN 978-608-67089-3-1